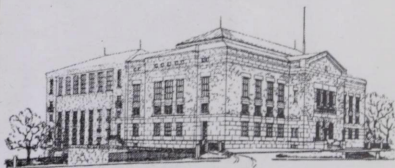

N.A.
A.

c 2373.

Ex Libris

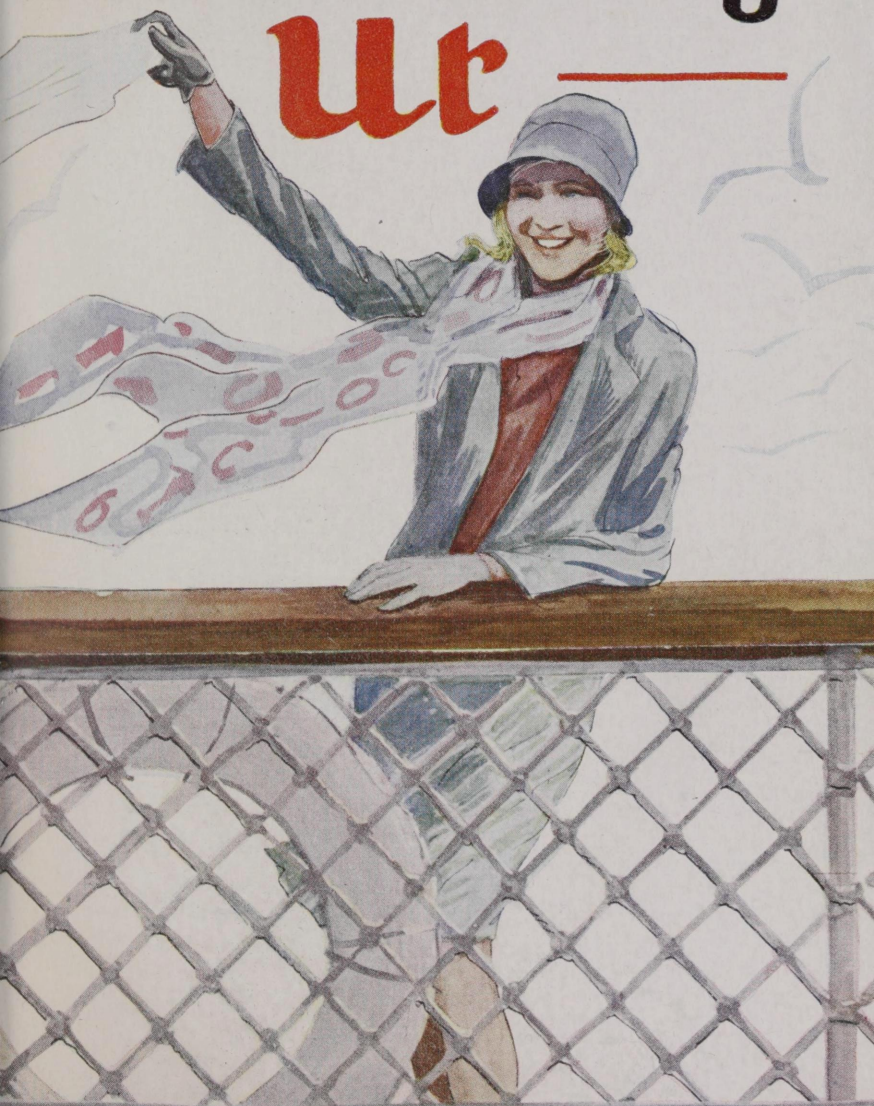
Nasjonalbiblioteket

87GA70122

Julli Wiborg

Ut

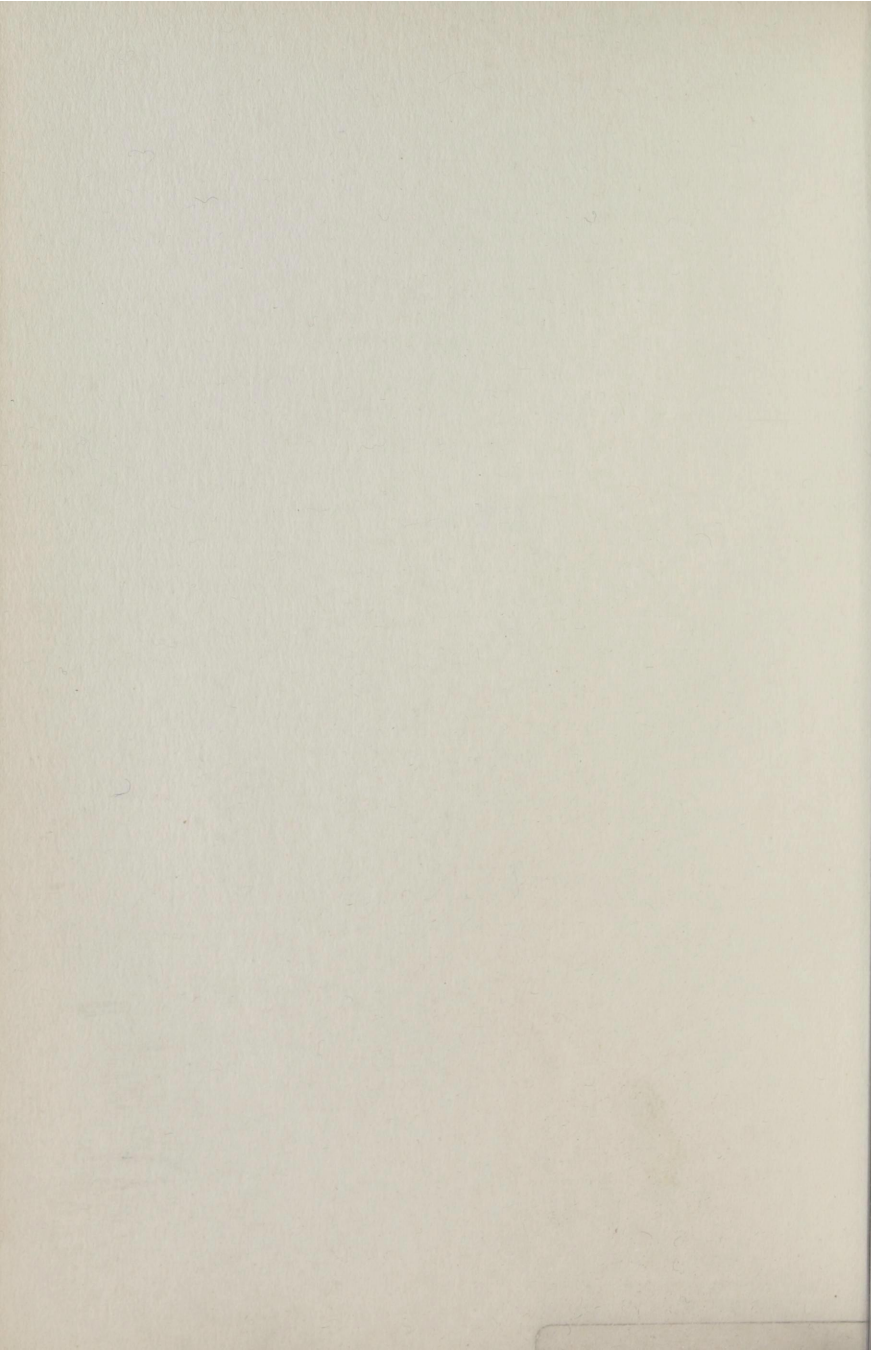

J. W. Cappelen's Forlag. Oslo

4. opl.

UT —

J U L L I W I B O R G

U T —

FJERDE OPLAG

J. W. CAPPELENS FORLAG
OSLO

*Copyright 1929 by
J. W. Cappelens Forlag,
Oslo, Norway*

Centraltrykkeriet
Oslo 1929

Høit oppe på en gardintrapp stod to slanke ben i tykke, sorte ullstrømper. Føttene var uten sko, og på begge hæler lyste huden et par steder igjennem.

Eierinnen av benene skrubbet løs på en grønn vegg med en malerkost, som lot til å eie en magisk evne. Der hvor den fór frem, blev farven så mange nyanseer lysere at en nærmest måtte tro der var lysegrønn maling i bøtten oppe på plattformen og ikke sterkt såpevann.

På en krok nedenfor plattformen hang en mindre bøtte. Når malerkosten hadde gjort sitt, kom en klut fra den andre bøtten og fullendte forvandlingen.

«Nei, dette er vel moro! Så møkkete trodde jeg neimen ikke det var i fine hus!» sa den unge pike høit, men snudde sig i det samme mot døren, som stod oppe ut til entreen.

Fruen måtte helst ikke høre den slags bemerkninger — hun kunde finne på å slå av på betalingen, hvis hun oppfattet at vaskepiken moret sig!

Jomen var det moro!

Far skulde se mig nu, tenkte hun og smilte fornøid. Han satt trygg og rolig i banken nede i Rådhusgaten og var den myndige, korrekte kontorchef, som delte ut ordrer til venstre og høire. Og her stod hans næst eldste datter, Randi, student på engelsklinjen med hovedkarakteren «Tilfredsstillende», plus et kursus i maskinskrivning og stenografi — — og var vaskepике for fem kroner dagen og kosten!

Var ikke bare det spennende moro?

Faren levde i mørk uvidenhet om datterens suksess på den nyvalgte bane. Sannelig det minnet om Lalla Carlsen når hun optrådte med skureklut og bøtte på Chat Noir. Men hun sang, hun.

Det kan jeg også, tenkte Randi og valgte den første som falt henne inn.

«Sah ein Knab' ein Röslein steh'n, Röslein auf der Haiden,» sang hun, dempet først, senere sterkere og freidigere.

Gid, hvor nydelig det klang! Hun kjente ikke stemmen igjen. Det måtte være det tomme værelse som gav sånn fin akustikk.

Hjemme mellom plysjmøblene og de tunge portier gjorde den sig aldri det grand. Det var motstand på alle kanter.

Hun malte og sang, tørket med kluten og sang, og malte igjen, og så ikke at en mannsperson var gratis tilhører borte i døråpningen.

Plutselig stanset sangen, og i stedet kom et høilydt hjertesukk:

«Nei, make til skitt! Nu må jeg bytte for tredje gang!»

Hun stakk en bar arm ned i den største bøtten og lot innholdet sildre gjennom fingrene. Det var tykt flytende og mørkegrått med et skjær av brunt.

Da følte hun noget bak sig. Snudde hodet raskt og så den unge mann — venstre hånd i bukselommen, i høire en opslått bok. Han stirret på vaskepiken med et nysgjerrig smil i de gråbrune øine bak brilleglassene.

Tre-fire og tyve, student, nærsynt, klok og kritisk, men ikke fullt så snobbet som moren, var de tanker som lynrapt fór gjennom Randis hode.

«Vær så god, var det no, De?» sa hun og la an på å snakke bredt.

«Hm — nei, ikke egentlig.»

Hvorfor rødmet han? tenkte Randi og smilte forborgent. Blev han støtt av den simple tonen?

Hun måtte beherske sig for ikke å sprute i latter. Det var altfor komisk å se på det forbausede fjeset.

Nei, nei, ingen skandale, tenkte hun, tok bøtten fra plattformen og begynte nedfarten, men husket så plutselig på hullene og at hun var uten sko, gjorde en rask bevegelse for å skjule hælene, men gled på nederste trin, bøtten gjorde en saltomortale, og innholdet strømmet utover gulvet. Det var bare så vidt hun selv kom nogenlunde anstendig ned på benene.

Den tykke, gråbrune strøm bredte sig videre og videre.

«Pass Dem! De kunde drukne,» sa hun tørt.

Han var gått et par skritt inn i værelset, og oversvømmelsen nærmet sig hans fine, brune sko. Men han blev rolig stående, tydelig interessert i å se hvordan pikebarnet nu vilde klare situasjonen.

Ved ovnen stod et feiebrett og kost, brettet var fullt av aske og utbrent koks. I en fart blev innholdet tømt inn gjennom ovnsdøren, hvorefter Randi begynte å sope vaskevannet op på brettet, så igjen en ny forsyning på brettet, og enda en gang, til den verste væte var forsvunnet. Da klatret hun raskt opover trappen efter kluten i den andre bøtten, vred den kraftig op, fór ned igjen, la sig på kne og tørret op den væten som enda var igjen.

Hun hadde ikke glemt hullene, men hun vilde vise den uvelkomne tilskuer at hun var likeglad med hvad han syntes. Hvorfor blev han stående? Frekk fyr!

«Dette må vel nærmest betraktes som en uforutsett

ulykke, hvad?» sa tilskueren i en — efter Randis mening — så nedlatende tone at hun glemte sin rolle og ropte:

«Ja, absolutt! Men det var Deres skyld! Jeg er nemlig ikke engagert her for å optre til underholdning for bokormer. I så fall vilde jeg tatt entré, så det lønnet sig, må De tro!»

Han smilte, han smålo uforskammet, syntes Randi. Hun skjønnte at han begynte å spekulere på hennes stamtre og skyndte sig å bringe den nesvise fyr på villspor.

«Æsj, det var en svinaktig vemmelig jobb. Vær så snild å fløtt Dere da, der er no vått underan beina Deres!»

Den var jeg heldig med, tenkte hun.

Den unge mann rynket øienbrynene. Over ansiktet gikk der en trekning som efter en plutselig fysisk smerte, mens han gikk de par skritt mot døren.

«De er sannelig rask og — — flink,» sa han høflig. «Jeg håper De undskylder min uvelkomne tilsynekomst. — Jeg innrømmer at det delvis var min skyld, De blev naturligvis forfjamset!»

«Å blås! Det gjorde aldri det grand!» lo Randi og tok bøtten. «Undskyld, kan jeg komme forbi? Jeg skal nemlig ut og bytte vann. Det behøves, ikke sant?»

Han vek til side — næsten ærbødig syntes Randi.

«De må tilgi mig forstyrrelsen, frøken,» sa han og fulgte efter ut i entreen. «Men det var den sangen, forstår De. Den gjorde mig nysgjerrig. — Vet De hvem den sangen er av — hm?»

Randi målte ham med øinene fra øverst til nerdest. Hennes blå møtte til slutt hans gråbrune med

et foraktelig smil, som dårlig skjulte hvor hun moret sig innerst inne.

«De synes kanskje det var nedverdiggende både for Schubert og Goethe at en vaskepiké maltrakterte deres verk?»

Hun hørte ikke svaret — og var heller ikke viss på om der kom noget.

I den andre enden av entreen gikk i det samme kjøkkendøren op, og husets kokke kom ut:

«Å nå, er Dere der, Marie. Ja, nå er det mat å få!»

Det siste Randi så av den unge mann, idet hun med en selvbevisst mine forsvant inn i kjøkkenet, var et par øine som fulgte henne — fulle av underlige spørsmål.

«Hvis Dere trur det lønner sig å kokketere der, så er det best å tru om igjen,» sa kokkepikén da de litt efter satt og koset sig med den rykende kaffe. «Han er nok ikke av den sorten, Yngvar — —»

«Jaså, heter han Yngvar,» sa Randi likegyldig og smurte tykt med smør på et rundstykke. «Forresten var det han som kom inn til mig. Jeg glemte at jeg var borte, skjønner De, og så sang jeg en liten stubb, og det tålte han visst ikke, stakkar. Jeg forstyrret hans studier! Er han svært lærd?»

«Jøss da. Det er bøker og bøker det og aldri det grand annet. — Hvad sa'n — var'n sint?»

«Neida, neida. Han bare spurte om jeg forstod det jeg sang — det var tysk, skjønner De —»

«Tyskt? Kan Dere sprog, Dere da?» spurte kokken høilig forundret.

Randi løftet på skulderen og lo.

«Det går da an å lære en sang på fremmed sprog

uten å skjønne et kvekk. Forresten var jeg engang i et hus hvor datteren sang både tysk og engelsk og fransk, og der var det jeg snuset op denne stubben.»

«Åja, da så. Han hørte vel no'n gærne ord, kan jeg tenke. Han er fært flink i sprog, skjønner Dere.»

Randis blå øine tindret. Hun måtte bøie sig dypt over kaffekoppen for ikke å røbe hvor kostelig hun moret sig.

«Dere ser så fryktelig lur ut,» sa kokken. «Hvad er det Dere sitter og flirer av? — Å, Dere tenker vel på studenten! Ja, Dere syns nok han var knusende pen, tenker jeg!»

Randi rynket på nesene og knep det ene øiet igjen.

«Pen? Å, ikke så verst. Men det er mer om å gjøre at guttane er kjekke. Jeg svermer ikke for sånne Adonis'er, jeg. Og så bruker'n briller! — Nei takk, Dere kan beholde'n Yngvar for Dere sjæl, Bertha,» lo hun. «Jeg kunde komme til å knuse glassene for'n, så sterk som jeg er!»

«Å, det er bare når'n leser det,» sa Bertha. «Ellers er han så kjekk atte, sportsmann og all ting, kom ikke der!»

«Tenk det da. Ja, nå er det for seint dessverre. Forresten trur jeg det var håpløst. Han fikk vel nok av mig ved å se på disse nydelige beina mine!»

Bertha lo med.

«Nei, Dere er'ke akkurat forfengelig når Dere skurer. Men jeg antar Dere tar det igjen på andre ti'er av døgnet,» sa hun med et dulgt smil.

«Nå traff Dere midt i blinken, Bertha!» sa Randi Skaugård og slubret den varme kaffen i sig med synlig velbehag.

Hvor lenge har du tenkt å holde det gående på denne måten, Randi?»

Den tiltalte satt på huk foran buffetskapet og var iferd med å sette inn glass, som stod tett i tett på et brett på gulvet. Over en falmet blåtøiskjole med ermene rullet op ovenfor albuene var knyttet et delvis hvitt smekkeforklæ. Op av lommen på dette stakk et rødretet glasshåndklæ frem.

Den lysblonde shingel lå glatt og slikket bakover tett inn til hodet uten antydning til krøll.

Som hun satt der, lignet hun mer en gutt enn en pike. De freidige blå øine, den kjekke rette nese over den friske smilende munn kunde like så godt tilhørt en speidergutt. Det var bare det hvite forklæ og ditto strømper og sko som vidnet om kjønnet — og så den skjære huden og smilehullene.

Det var tantens tanker da hun stod og betraktet henne. Kjekkk og uforferdet, tenkte hun, litt f o r kjekkk kanskje. Men de er jo sånn de unge piker av idag. — — De skjuler av all makt at de også er søte og kvinnelige. I vår ungdom var det stikk motsatt — —

Randi så et øieblikk op på sin tante, mens fire vinglass svinget mellem høire hånds fingrer.

«Neida, neida, du knuser dem, Randi!» ropte tanten og gikk et par skritt nærmere.

«Ikke ett skal knuses, bli bare stående, skal du se!»

Op Randi balanserte dem behendig på plass, mens

tante Hilda mumlet noget om lettsindighet og ufor- skyldt hell.

«Kan du reise dig helt op når du sitter slik — uten å ta dig for? Ja, for det må vi i gymnastikken. Se her! Det virker på lårmusklene og lenderpartiet sier — —»

«Hysj da, hysj da! Hvordan er det du snakker, barn?»

Frøken Hilda Skaugård så sig uvilkårlig om, mens Randi storlo med hodet bakover.

«Å, for en skandale om nogen hørte mig!»

«Ja, absolutt,» sa tanten strengt, men hun snudde sig i det samme for å skjule et lite smil som Randi allikevel følte tvers gjennom strengheten. — «Kjære Randi! Sett dig et øieblikk rolig ned og la oss snakke fornuftig sammen, nu vi er alene for en gangs skyld. Å, kjære sett dig litt pent da, barn! Kan du ikke sette dig uten at det knaker i fjærene? Forsøk!»

Tonen var mer utålmodig enn egentlig heftig.

Randi reiste sig langsomt og høitidelig, tok et forsiktig løft i det ikke videre side kjoleskjørt med de ytterste fingerspisser og gikk på tå baklengs mot stolen, hvor hun lot sig dale langsomt ned — gratiøst og lydløst.

«Det var fint, hvad? Den bevegelsen kunde filmes som en prøve på ladylike optreden!»

Og så lo hun igjen, lenge og ufordragelig, sa hun til sig selv, da hun så hvor tantens miner mer og mer strammedes.

Plutselig stanset latteren. Hun hadde sett et bitte lite faretruende glimt bak lorgnetten, og det glimtet sa: Nu får det være nok!

«Nei, nu er jeg alvorlig, tante — æresord! Jeg skal bare pusse nesen. — Har du et lømmetørklæ?

Æsj, de dumme kjolene av nitten hundre og åtte og tyve, som stoler på at en veske skal være attått støtt —»

Tanten rakte henne et snehvitt, sammenfoldet lommeterklæ med et høilydt sukk og hoderysten.

«Nei, det er sant! Jeg har det jo her!» ropte Randi med et skalkaktig smil og halte et krøllet lommeterklæ frem ovenfor kneet. «Lurt, hvad? Men da er en nødt til å ha nokså stram strikk altså —»

Tante Hilda rystet igjen på hodet og knep lebene sammen. Hele hennes vesen ropte: Du er håpløs!

Mer blev det ikke sagt om den ting.

Randi skjente på sig selv, fordi det klukket inni henne av moro. Det var ikke mulig å legge ansiktet i alvorlige folder så lenge hennes vis å vis hadde denne høitidelige lærerinneminen på. Den var for komisk. Den passet likesom ikke her hjemme.

«Å, smil litt da, tante!» brast det ut av henne. Og sannelig hjalp det!

De stramme linjer om munnen glattedes litt efter litt ut. Lorgnetten gjorde et ufrivillig hopp ned i fanget, øinene smilte nærsynt og hjelpeløst, og en fin, næsten umerkelig rødme la et forskjønnende solskinn over det bleke ansikt.

«Gid, hvor pen du er, tante!» sa Randi sakte og så på henne med åpenlys beundring.

«Du er et lite troll!» mumlet tanten, mens hun gned glassene med forklæsnippen, «en utemmet fole, et respektløst pikebarn.» Men stemmen var så merkelig bløt og mild.

Randi smilte og nikket iherdig:

«Aldeles enig! Jeg er et håpløst objekt for din oppdragelse. — Jada. Men jeg er glad fordi du skjønner det, tante. Så spiller du ikke dine krefter på mig.

Ta dig heller av guttene! De er enda umuligere. Det er jo mig som har opdraget dem!»

— — Da lorgnetten nypusset og blank var satt på plass, tok tanten et strikketøi i hendene, en av brorens sorte ullstrømper, hvis hæl var så slitt at den trengte ny innfelling.

«Skulde vi nu forsøke å snakke litt fornuftig, Randi? Jeg trenger å orientere mig, skal der bli tale om effektiv hjelp fra min side. — — Men først vil jeg ha på det rene hvor lenge du vil holde på med å føre din far bak lyset,» kom det litt efter, da Randis nese var pusset og lommetørklæet igjen skjult ovenfor den stramme knestrikken. — «Jeg angrer på at jeg lot mig overtale til å tie, men — —»

«Men du skjønnte antagelig, at skulde jeg få noen skikkelige klær på kroppen, sko på mine ben og en hatt på mitt hode, må t t e jeg ha penger,» fortsatte den unge pike med et lystig glimt i øinene.

«Ja, det var jo det. Og egentlig gikk du her og kjedet dig, men — — Ja, hvor meget har du tjent i alt?»

«Nitti kroner! Atten ganger fem. Det er ikke verst, er det vel? — En masse armgymnastikk og benbevegelser! Men hvad har jeg ikke dessuten opplevd! Først all den moroen rundt om i husene. Moro ja,» gjentok hun, da tanten gjorde en protesterende gestus. «Du aner altså ikke hvor moro det var efterat jeg bestemte mig for å late som jeg optrådte på kabaret.»

«Hvad — hvad mener du?»

«Akkurat det mener jeg, ja,» sa Randi uforstyrret. «I det samme døren går op — entrédøren altså — for så snobbet er jeg at jeg går den fine veien. Altså — i samme øieblikk fruén eller piken sier: Vær

så god — efterat jeg har sagt: Det er mig som skal gjøre rent — Marie Skau — lurt å ha to fornavn og et etternavn som kan deles — da er jeg altså ikke lenger Randi Skaugård fra Niels Juels gate. Jeg er Marie Skau fra Vålerengen eller Grünerløkken eller Kampen eller hvor du vil — —»

«Jeg liker det slett ikke,» sa tante Hilda med en så overdreven bestemthet i miner og tonefall, at Randi var viss på at hun egentlig likte det svært godt.

«Jeg liker det i hvert fall,» sa hun med et lyst smil — — «og aller mest liker jeg å tjene penger!» kom det triumferende.

«Hvis din far ante det,» stønnet tanten og rystet lenge på hodet.

«Han skal få vite det når jeg presenterer mig i de nye klærne,» sa Randi og nikket et par ganger ettertrykkelig. «Det skal bli et ekstranummer efter den egentlige forestilling. Se her, far! skal jeg si — her har jeg nye sko til 17,50 og et par strømper til 4,25. Den regnfrakken koster 41, hatten 13 og hanskene 8,50, og de kan vaskes, jeg kjøper ikke noget juks! Kan du gjette hvor jeg har fått penger fra, far? skal jeg si. Først nevner han dig kanskje. Nei, han er for stolt til å tenke en slik tanke. Så nevner han banken. — Nei, jeg har ingen i banken. De jeg satte inn da jeg gikk på skolen, tok vi ut da mor blev — — Nei, jeg vil ikke minne ham om mors operasjon. Neida. Da måtte far bruke både Magdas og mine sparepenger naturligvis. Nei, nei. Men så vil jeg ganske liketil fortelle at jeg har avertert efter påskerengjøring for fem kroner dagen, og at jeg har fått så mange opringninger at jeg gjerne kunde sendt både Randi og Marie ut i husene. Men at jeg lot det være med a' Marie —»

«Han blir rasende,» sa tante Hilda og vrengete øinene mot taket. «Rengjøringsspike, — du!»

«Å, neida,» smilte Randi trygg. «Han har ingenting å rase for. Nu har jeg søkt akkurat i tre og en halv måned etter kontorpost uten resultat, og far har imellem assistert. Rett skal være rett. Imellem har han anstrengt sig, imellem ikke. Neida, neida. Det er ikke lett å anbefale sin egen datter, jeg forstår det, tante. — Engang så det forresten ut som jeg skulde bli heldig. Det var post ledig på et advokatkontor. Der stod både navn og adresse, ikke disse billetter som en aldri aner ophavet til. Den skal du søke, sa far. Skynd dig, så du er der halv ti! Og jeg avsted. Jeg var nummer tre i køen, fint det. — Jo, tenk, den posten kunde jeg fått, men jeg sa nei takk.»

«Hvad?» ropte tanten forbauset.

«Han bød mig fem og firti kroner måneden, tante. Kontortid 9—2 og 5—7.»

«Nei, det var for lite,» mente tante Hilda.

«Heldigvis syntes far det samme. Nu var du klok, sa han. Ditt arbeide vilde blitt verdt minst det dobbelte. Da vil jeg heller ha dig hjemme, sa han. Vi kan nok behøve din hjelp ved siden av piken. — Behøve, ja. Men jeg måtte be om femten øre til trikk, jeg fikk aldri en øre uten på opfordring. Det var ikke så særlig morsomt. Jeg tar en huspost, sa jeg og viste ham flere nokså innbydende annonser i den branchen. Først trodde han jeg spøkte, men da det endelig gikk op for ham at det var mitt alvor, blev han nokså irritabel — med andre ord sint, temmelig sint også. Han er jo akademiker og har fått sin opdragelse før krigen, det vil si før folk forstod at alt arbeide er like fint, bare en er fin selv.»

Tante Hilda nikket.

«Sant nok det, Randi, men din far tenker på hvor avhengig en blir i en sånn huspost — ubegrenset tid og arbeide, vennen min.»

«Å, neida, ikke nu lenger. Pikene er ikke slaver nu som før. Du er også litt gammeldags — undskyld! Men far var verre. — Skaff mig en kontorpost, sa jeg til far, enda jeg hater kontorarbeide, for jeg liker bevegelse, ja, det gjør jeg, tante. Men enda hverken han eller jeg kunde opdrive nogen, nektet han mig å bruke hendene til husarbeide! — — Nei, det er som jeg sier, han er snobbet. Og så er han så sykkelig tynnhudet og ømfintlig for hvad folk synes, og folk sier, og folk tenker. Jo, han er det, tante. Jeg kjenner ham bedre enn du!»

Randi sa det med et freidig smil, som fortalte at hun ikke dermed mente å kritisere sin far — det var bare et faktum, et uomtvistelig faktum. Og tanten tidde stille, slått av sannheten i hennes omdømme av faren.

«Jeg fikk riktignok bare tilfredsstillende til artium,» fortsatte Randi, «og ikke «Meget» som far ventet. Men never mind, det er da artium! I fransk muntlig nappet jeg sannelig en «Meget» — var vel det verst? Jeg blev hørt i noget jeg hadde lest på nemlig, og jeg var svineheldig da jeg ekstempererte — og den censoren var gresselig koselig. Den m'n imponerte far! Men du begriper vel at den betyr ikke at jeg kan fransk?»

«Og allikevel vil du til Paris — eller var det Berlin?»

«Nu er du spydig, tante, men jeg tilgir dig. For du vet visst ikke hvordan det er når en ung pike kommer til et fremmed land.»

«Åjo, sånn omtrent,» sa tanten med et lunt smil. «Jeg var riktignok voksen den gang jeg reiste ut i verden. Jeg hadde i flere år undervist i tre sprog, og allikevel fant jeg det meget, meget vanskelig å forstå og bli forstått, især i Paris. Til å begynne med oppfatter en ingenting, står bare og måper når de andre snakker.»

«Å pytt. Med miner og gebærder går det nok, vær sikker,» sa Randi overlegen. «Fingersprog og øiensprog og dertil «m» i muntlig — nei, vet du hvad! Jeg kjenner mange som er reist uten å kunne telle til tre engang. Men — —»

«Ja vel,» avbrøt frøken Skaugård rolig hennes talestrøm. «Men fortell videre, Randi. Det interesserer meg å høre om alt som er hendt. Din far har alltid vært sparsom med brever, og siden din mor blev syk, har det dessverre vært enda dårligere kontakt mellom oss. Det er også min skyld —»

Randi betraktet henne eftertenksomt. Den fryktede tanten som hadde vært lærerinne oppe i Trondhjem, var blitt et plus for hele huset. At hun plutselig bestemte sig til å si far vel til skole og fedreneby og besøke broren kom som en mindre behagelig overraskelse.

Randi gruete især til besøket. Hun var ikke vant til å la sig kommandere. Hun hadde i frisk erindring et par av de kvinnelige pedagoger i middelskolen, som stadig leste korrektur på hennes manerer og sprog ved siden av de korrekser de i embeds medfør hadde betaling for å tildele henne.

En lærerinne på besøk var det samme som skjenn og kritikk fra morgen til kveld. Og fordi hun var fars søster, måtte en finne sig i skjebnen uten å mukke.

Og så viste det sig at tante Hilda var søt og forståelsesfull og endog hadde sans for humor! Læreren var naturligvis fulgt med henne. Der satt alltid en lorgnet på nesene, og minen var nettop så årvåken som det sømnet sig for en pedagog på noen og femti.

Men pedagogen holdt sig pent i bakgrunnen og lot slektningen, fars søster, føre ordet.

Hun hadde straks tatt tøyene i sin hånd, men på en sånn lun og hyggelig måte at en egentlig ikke la merke til det. For Randi følte det som om en tung bær blev veltet av ryggen. Siden Magda for et halvt år siden var reist til Tyskland på tannlægeskolen, hadde hun vært alene om å bestemme alt.

Ikke for det — Magda eide ikke fnugg av interesse for huset, men ansvaret hadde hun jo likesom delt allikevel. Det gikk da an å konferere med henne om mat og klær, hun var da et kvinnemenneske, og gikk noget galt, blev trykket fordelt.

Den piken de nu hadde, var nærmest et urverk. Når hun blev trukket op, gikk hun til en viss tid — rent mekanisk. En selvstendig tanke eide hun ikke, stakkar. Men så var hun bare sytten år og hadde ikke mer enn tredve kroner måneden.

Tante Hilda hadde en egen evne til å holde henne i ånde. Det kom vel av at hun smurte urverket. Hun roste henne — — for rene bagateller, syntes Randi, — og det satte fart i jentungen.

Jo, tante var kjekk. Hun har både hjerne og hjerte, sa far en dag, og det stemte, det.

Hun likte å late som om hjernen var den dominerende, men Randi hadde snart opdaget at det var hjertet som dikterte både hennes ord og handlinger.

«Nå — du faller i tanker! Jeg sitter og venter på fortsettelsen! Vi var kommet til og med artium med «Meget» i fransk,» minnet tanten henne.

«Gid ja, det er rent rart å ha tid til å tenke såpass lenge,» lo Randi. «Men jeg burde vel ha noget i hendene jeg med, jeg så nogen av guttenes fillete strømper igår —»

«De er stoppet. Nei, ikke av mig, men Petra. Hun kan godt rekke litt håndarbeide mellom middagsopvasken og aftens, når der ikke er andre ekstraarbeider.»

«Å gid, men da somler hun bestandig. Jeg har aldri sett en stoppenål i Petras henner! Gjorde hun det skikkelig?»

«Til slutt, ja,» sa frøken Skaugård med et lite, megetsigende smil, som minnet Randi om håndarbeidslæreren på skolen, når hun citerte: Alltid bedre om og om og om igjen. — Jo, nu var nok Petra kommet under saksen, stakkar!

Høit sa hun:

«Ja, kan du gjøre noget ut av en så ubekvem materie som Petra, da — —»

Men tante Hilda smilte bare sitt lille uutgrunnelige smil og bad enda en gang Randi fortelle videre.

«Jeg har lagt merke til at du vanskelig kan forene de to ting: tale og håndarbeide,» sa hun. «Når du blir ivrig, synker hendene ned i fanget —»

«Mens skravla går som en pepperkvern,» avbrøt Randi muntert. «Jo, det stemmer, det! Jeg burde kanskje venne mig av med sånne unoter?»

Hun fór op av stolen og inn i spisestuen, hvor hun fant frem et hekletøi — begynnelsen til en blå jumper.

«Nu skal vi se da,» lo hun og løste op nogen meter av garnet.

«Vi var ferdige med artium,» sa tanten. «Så lærte du maskinskrivning og stenografi om høsten?»

«Ja, og de tre månedene var aldeles bortkastet. Jo da. Det var nemlig for lite. Hvem spør nu bare efter norsk stenografi? Absolutt ingen. Nei, der forlanges nok både tysk og engelsk, men det blev for dyrt for far. Han hadde ikke nogen to hundre kroner liggende i kommodeskuffen! — Jeg kan på en slags måte stenografere norsk, og jeg hopper nokså fort over de knappene på skrivemaskinen, men jeg har allikevel ikke fått så meget som én billett på alle de jeg har sendt. Og enda nekter far mig å ta huspost! Jeg kunde fått mange, tante. Gode poster med fin lønn, for jeg kan noget i huset. Jeg har jo måttet hjelpe piken helt siden mor døde, ja lenge før også. Jeg liker å gå i kjøkkenet, jeg. Ta en huspost? Neida. Det passet ikke. Det lå under vårt nivå! — Bare snobberi, tante. Her hjemme er det all right, ja. Her kan jeg både skure og vaske og fly i kjelleren efter ved og koks. Her kan jeg smøre to par guttestøvler med fet collanolje uten å få takk en gang. Men det går ikke an å pusse et par fine chevreausko for betaling hos fremmede. — Jo, far er snobbet. Snobbet og gammeldags i sine anskuelser. Hadde ikke du kommet hit, tante Hilda, vilde jeg blitt gående her som husholderske hele mitt liv, og det — nei, det er ikke noget videre eventyrlig å tjene hjemme uten lønn. Forstår du ikke det?»

Tante Hildas øine var blitt milde. Hun forstod så godt brordatterens utlengsel. Men hennes samvittighet sa henne at det var hennes plikt å dempe den,

å opdra henne til å bli en søt og snild pike hjemme hos far og brødre. Men akk, det falt så vanskelig.

«Hvorfor sukker du?» sa Randi.

«Hm. Sukket jeg? — Livet er så vanskelig, barn. Det gjelder tidlig å lære sig til å gå den veien Gud utpeker for oss istedenfor å følge vår egen lyst eller løpe etter alle slags lyktemenn.»

Randi så med store øine på tanten.

«Har virkelig Gud utpekt din vei?»

Tante Hilda så op fra strikketøiet og nikket alvorlig.

«Jeg — tror det — — ja,» sa hun en smule nølende.

«Og du har vært fornøid med å gå den veien?»

«M— ja. Jeg må vel si det. Man s k a l være fornøid når man gjør Guds vilje.»

«Tenk, jeg trodde det var mest naturlig å bli gift — — at da blev en mest fornøid, mener jeg.»

Tanten blev rød. Hun grep igjen efter strikketøiet og fikk det travelt med å avslutte den innfelte hæl på brorens forsømte strømper.

«Det er ikke de ytre begivenheter som gjør oss lykkelige, må du tro. Det er vårt indre det kommer an på, hvordan vi møter begivenhetene. Jeg k u n d e vært gift, hadde jeg gått mine egne veier. Men Gud viste mig at lykken for mig var å leve alene.»

«Sannelig heldig for oss det!» sa Randi og skrudde stemmen op til å bli unaturlig munter. Hendene lå løst foldet oppå hekletøiet, og det avnøstede garn var ikke minket én centimeter enda.

«Da skjønner du vel at min vei ligger ikke her — hjemme hos far og guttene, — — hvad?»

«Nei, du er for ung — enda. Du bør ut først, jeg forstår det.»

Da stormet Randi op av stolen, glemmende all god stil og ynde. Hun kastet sig om halsen på farens søster og knuste henne næsten fordervet.

«Å, du må overtale far, så han lar mig reise, vil du?»

«Jeg vil — bli — kvitt dig — vil jeg — — en strikkepinne står rett inn i maven — næsten,» stammet hun, og Randi for op med et hyl.

«Se så. Nei, jeg lover ingenting enda. Søk — og la oss se om du får noget der nede. Vi må jo ha referanser.»

Randi smilte overbærende.

«Det er ikke slik det går for sig, tante Hilda. Vi bare reiser — like til Paris via Antwerpen. Der tar vi inn på et hotel eller helst på K. F. U. K. Så skaffer de oss en plass, skjønner du. Det er som å stupe ut på dypet det, tante, uten å ane hvor dypt det er. Det er spennende å se hvor fort vi kommer op! Ha, ha, ha!»

«For noget snakk. Din far sender dig aldri ut slik på det uvisse!»

«Men kjære dig, far kan vel ikke følge mig? Han må da stole på at der finnes skikkelige mennesker der som her, like så vel som der er u-skikkelige begge steder. Jo, til Paris vil jeg! Jeg har jo «meget» i fransk,» lo hun. «Som barnepike har jeg tenkt. Den franske maten er for vanskelig.»

Tanten rystet på hodet.

«Hvor har du lært barnepleie? På Frølich eller Åkebergveien, må jeg spørre?»

«Her hjemme — da guttene var små, og mor stadig var syk,» sa Randi og var med ett alvorlig. «Det var derfor jeg aldri fikk ro eller tid til å lære leksene ordenlig. Jo, det er sant!» — Hun så tanten åpent inn

i ansiktet, og da hun møtte hennes forståelsesfulle øine, blev hun ved: «Magda hadde ikke noget bry med dem, hun bare leste hun og lot sig aldri forstyrre, og guttene brydde sig heller ikke om henne. Men straks jeg kom inn gjennom døren, hang de på mig som to borrar. Piken hadde nok med maten og alt det andre. Jeg var barnepike, jeg. Mor var for svak, hun lå mest i den tiden. Leksene leste jeg i almindelighet på sengen om kvelden efter at jeg hadde lagt mig. Jeg forsikrer dig, det blev ikke tid før, — — kanskje jeg ikke hadde nok interesse heller.» — Randi satt med haken i hendene og så grublende frem for sig. «Uff, det var en fryktelig tid. Og skjenn fikk jeg bestandig, mest i middelskolen. Det var da mor blev så syk. Du har gode evner, sa læreren, men du er doven. Og far var naturligvis misfornøid hver gang jeg kom hjem med karakterboken. Dette er sørgelig, Randi, sa han, du som har så lett for sprog. — Men hvad hjalp det om jeg hadde sprogøre, når jeg aldri fikk ro til å pugge glosene eller lære de ramsene du vet — — med avvikelser og ditt og datt i tysken. Det var især tysken, naturligvis. Den har jo sånn vrien grammatikk. Jeg hadde hull på hull i det uendelige, og de hullene rakk jeg aldri å fylle. Guttene var om mig som klegger. Jeg måtte hjelpe dem med regning og med stiler, og jeg måtte stoppe og lappe og leke med dem og — — ja, allting.»

«Dette burde jeg ha visst, barn,» sa tanten bløtt. «Jeg er nok kommet hit flere år for sent, jeg.»

Randi smilte. Skøieren i henne dukket frem igjen.

«Er du sikker på at Gud ikke pekte på oss den gangen, da?»

«Absolutt ikke. Jeg hadde jo også mitt arbeide — min privatskole. Ja, ja, Randi, du kan enda ta igjen

det forsømte,» sa hun i en opmuntrende tone. «Jeg blir her to år, det lover jeg. Derefter må du overta huset!»

Randi så frem for sig med et drømmende smil.

«To år! Du verden for en masse jeg kommer til å oppleve — —»

Om litt sa tanten:

«Få se på jumperen. Hvor meget har du heklet? Jeg har felt av hælen mens vi har snakket!»

Randi la hodet på skakke og smilte skyldbvisst:

«Der ser du. Nei, jeg kan ikke bruke hender og munn samtidig! Jeg har heklet tre luftmasker og en stav!»

Høi, blå himmel og skumtoppede bølger så langt øiet kunde se, ikke en stripe av land noget sted.

Randi satt godt tilbakelenet i en makelig kurvstol med ryggen mot veggen til røkesalongen og nød det uvante syn med alle sine sanser.

Det summet rundt omkring fra de mer eller mindre høirøstede passasjerer, mens motoren akkompagnerte med sine monotone, regelmessige slag.

Hun orket ikke lenger å beholde sine inntrykk for sig selv. Den sprengende, intense følelse av glede over hvor herlig det var å leve, måtte få utløsning. Hun følte sig som en dampmaskin som måtte eksplodere hvis ikke ventilen fikk slippe ut den ophetede luft.

«Er ikke dette vidunderlig da?» sa hun betatt med lav dirrende stemme.

«Hvilket?» sa naboen, som var på nippet til å døse av.

«Å, alt sammen!» sa Randi begeistret, «sjøen og himmelen og båten og denne gode stolen, og at jeg ikke er det spor kvalm. Ja, det er merkelig. Jeg pleier alltid å bli kvalm på dampskib.»

«Kvalm? Hvad skulde De egentlig bli kvalm av, må jeg spørre?» sa naboen, en dame av ubestemmelig alder, og skjulte en gjesp bak hånden med et smil.

Det blekgule ansikt var furet av dype rynker på kryss og tvers og røpet at hun ikke lenger var en yngre dame. Men de brune, klare øine, den lyse, ung-

dommelige stemmen, og den likegyldighet med hvilken hun svøpte teppet om sig, hadde allikevel narret Randi til å tro at bordfellen var en dame omkring seksti, som engang hadde vært utsatt for en sterk avmagring efter en hård sykdom.

«Hvor gammel tror De jeg er?» hadde hun sannelig spurt straks de møttes ved middagsbordet.

Randi hadde moret sig. Det var sjelden nogen innledet et bekjentskap med det spørsmål, spesielt ikke damer. Men før Randi rakk å svare, kom hun med et nytt spørsmål:

«Si mig forresten først hvor gammel De er, så kan vi heller ta en time i multiplikasjon!»

«Jeg er tyve,» sa Randi.

«Ja, det så jeg straks. Multipliser nu til De når op til min alder.»

Og Randi hadde multiplisert. Først med to — for å være riktig elskverdig — så med tre, derefter med fire, men enda måtte hun legge til to.

«To og åtti! Nei, De skrøner!» ropte hun.

Da hadde damen halt frem den røde passbok av vesken i fanget og vist henne alderen sort på hvitt.

Siden hadde de passert Ferder og vinket far vel til Norge og satt nu langt nede i Skagerak og ventet på at klokken skulde melde aftensmaten.

«Jeg gruete for den kvalme røkluft,» vedblev Randi. «Den pleier alltid å legge sig under brystet. Og så finnes her ikke røk! Hvorfor ikke? Ellers pleier den å ligge tykk og kvalm over dekket.»

«Gjett!» lo naboersken.

Nei. Randi kunde ikke gjette. En slags skorsten var der jo. Men kanskje røken forsvant en annen vei — ned i sjøen for ikke å genere?

Da hun fikk rede på at båten blev drevet av mo-

tor, skammet hun sig dypt. Tenk, ikke vite bedre beskjed om den båten som skulde bære henne første gang over havet til et fremmed land.

Og jeg har artium! tenkte hun. Uff, jeg trenger nok å komme ut i verden og lære mig til å se.

Hun takket skjebnen og den gamle frue at hennes uvidenhet ikke var nådd videre.

Om de der borte ved redningsbåten hadde hørt henne for eksempel! Det var et selskap på seks, tre av hvert kjønn, mellom firti og femti, med en reisevant, blasert tre skritt fra livet-mine. De hadde plassert sig midt i passasjen og gererte sig som om de alene representerte noblessen blandt dette blandede publikum og bare aller nådigst fant sig i å dele promenadedekket med andre dødelige.

Å, hvor de vilde ha smilt foraktelig om de hadde hørt mig, tenkte Randi og flyttet blikket til en gruppe på den andre siden av maskinen. Kunstnere, gjettet hun. De lo og snakket ugenert høit, men hadde et vennlig opmuntrende smil til en enslig stakkar som kom i deres vei.

De vilde også ha ledd av henne, men de vilde kanskje moret sig og kommet med en lignende historie om dumhet og tankeløshet.

Å, hvor velgjørende det var at ikke alle mennesker tenkte og talte og handlet efter reglene for god tone!

De seks stilige og avmålte på høire side la ikke skjul på sin forargelse over de lattermildes overflod av taktløst humør. En og annen spydig bemerkning streifet Randis ører, og hun gratulerte sig selv med at hun ikke var blitt plassert ved deres bord. Måltidene vilde blitt ødelagt, skulde hun sittet på nåler for å være efter deres dannede opskrift.

Hvor var den syvende ved det bordet — den unge

mannen med det lurvete, mørkebrune hår. Ved middagen satt han alene ytterst med ryggen mot buffeten, og hun vilde knapt kjent ham igjen, ansiktet ante hun ikke, men der var noget ved den nakken som hadde fengslet henne. Den var i uavladelig bevegelse, var likesom i stadig protest mot de andre seks. Imellem lettet han hodet så kraftig at nakken lå i fold over snippen. Ryggen var heller ikke i ro. Den vrikket sig til høire og til venstre og likte sig ikke den heller.

Nei, han måtte være et atpâheng, en enslig sjel som henne selv.

Men hvor var han? Nå ja, det kunde forresten være likegyldig. Det var de seks der borte som hadde minnet om den syvendes eksistens. — —

«Tenk, motor,» gjentok Randi lavt, «og jeg sitter her og tenker på en dampmaskin og snufser efter røk og er stolt over at jeg ikke er sjøsyk! Og ikke finnes her sot heller. Nei, det er vel vidunderlig! Se på hanskene mine, fru Berg! Jeg har kjøpt dem for mine egne penger, derfor er jeg så redd for å skitne dem til. Men enda jeg har hatt dem på siden middag, er de like rene. Å, for en vidunderlig båt. Og vet De hvad? Jeg må fortelle Dem noget. Jeg er næsten sprent av glede, forstår De.» Randi senket stemmen til lav hvisking og rykker stolen nærmere den andre. «Egentlig skulde jeg nu sittet akterut på tredje plass, men jeg fikk reise på første for samme betaling. Ja, hvad synes De? Da jeg var nede på kontoret og hentet billetten, traff jeg en gresselig hyggelig mann, et almindelig menneske altså. Det var sånt morsomt blink i øinene hans, så jeg aldeles glemte det imponerende kontoret. Jeg fortalte at det var første gang i mitt liv jeg reiste så langt, og sa jeg håpet jeg fikk

hyggelige lugarkamerater i den seks manns båsen, og bad om å få se passasjerlisten. Og vet De hvad han sa? — Der er for en gangs skyld flere ledige lugarer på første denne turen. Jeg skal forsøke å putte Dem inn et sted, sa han. Og vet De hvad som er hendt? Jeg har fått dobbeltlugar!» Randis øine strålte, da hun bøide sig frem over mot den andre. «Er det ikke et eventyr?»

«Takk i like måte,» nikket fru Berg.

Randi drog et lettelsens sukk og lente sig bakover igjen.

«Å, det var deilig! Jeg har nemlig hele tiden sittet her og hatt dårlig samvittighet for Deres skyld, for hvis De hadde en enkelt, burde jeg jo byttet? Men jeg hadde ikke videre lyst, forstår De! Jeg er nokså egoistisk dessverre — —»

Mens de satt slik og pratet sammen og overgikk hverandre i begeistrede utbrudd over reises lovende begynnelse, kom en av styrmennene bort til Randi:

«Undskyld, frøken. De må nok bytte lugar,» sa han med et underfundig smil.

Randi blev flammende rød, og tenkte straks på tredje plass.

«Å! Jeg som nettop sitter og priser mig lykkelig, fordi jeg har det så storartet. Nei, det var i grunnen altfor godt,» føiet hun til med et blidt, tålmodig smil, kastet pleddet raskt av sig og fulgte styrmannen nedenunder.

Et kvarter efter kom hun tilbake.

«Nå?» sa fru Berg. «De gråter ikke allikevel, ser jeg. Nu er jeg forberedt på å måtte dele lugar!»

Randis øine funklet som to stjerner.

«Gråter? Da måtte det være gledestårer. Jeg tror jeg drømmer, så eventyrlig er det. Hør nu — De sit-

ter vel støtt? Ellers kunde De ramle — — Jeg har fått — enten De tror det eller ikke — den ene luksuslugaren! Hvorfor? Ja, det er vel rart. Vi skal innom Kristianssand i natt ved to-tiden, det var altså ikke farvel til Norge isted allikevel. — Vi kan forresten se land i nordvest. — Der kommer et stort skibsmannskap ombord, og de trenger alle lugarene akterut. To unge piker fra tredje skal ha min lugar, og de er i syvende himmel. Men fordi jeg reiser alene og for første gang og — kanskje også fordi kapteinen og far er skolekamerater — skulde jeg få en riktig pen lugar, sa kapteinen. Er han ikke — — nei, jeg mangler ord! Er ikke hele verden vidunderlig, fru Berg? Å, hvor moro det er å leve!»

Randi hadde igjen tullet sig godt inn i pleddet og satt sig makelig bakover i stolen med en mine som om hele båten med ett var blitt hennes spesielle eiendom.

Fru Berg knep munnen sammen med et smil, mens hun så på henne. Rynkene lå som en vifte omkring lebene. Hun var ikke vakker nettop, men øinene lyste av interesse og godhet, og det var dem Randi så.

«Å ja da, barn,» sa hun. «Det er moro å leve bare en forstår å glede sig over alle de små, hyggelige bagatellene.»

«Bagateller!» ropte Randi og satte sig op med et rykk. «De vil da vel ikke si at dette er bagateller? Jeg går ned i Strandgaten med åtti kroner i vesken for å kjøpe billetter til tredje plass, og nu står koffertene mine i et værelse med to vinduer, et værelse, fru Berg, ikke en kahytt altså! Der er sofa og kaminspill, to klæsskaper og teppe på gulvet. Der er plass til fire minst. Dronningen vilde være henrykt over å ligge der. Jeg føler mig som Jeppe i baronens seng,

og det sa jeg også til kapteinen — — bare jeg ikke våkner på en gjødselhaug engang, sa jeg. — — I Paris kanskje. For det går vel ikke an å være baron og barnefrøken samtidig?»

«Hvem vet?» smilte gamlefruen. «Bare De kan bevare illusjonen, barn, så kan De gjerne være keiserinne. Men, nå er det mat å få!» nynet hun.

Randi lo med tindrende øine.

«Den setningen hørte jeg en annen gang også. Men jeg følte mig ikke nettop som baron den gang. — — Jeg var skurepike for fem kroner dagen,» føiet hun forsiktig til.

Alle rynkene i fru Bergs ansikt rørte på sig, mens hun betraktet Randi med forøket interesse.

«De er nok ikke skuren, De, som de sier på Op-landet. Og det kommer vel med når De skal til Paris. For der blir De ikke tatt på med silkehansker, må De tro.»

«Å, pytt!» Randi kastet på nakken og lo sorgløst. «La det komme hvad det vil. Jeg har bestemt mig til å le bort alle ubehagelighetene istedenfor å tute. Hittil har det alltid hjulpet mig, men jeg er litt spent på om min pariserfrue gouterer en norsk latter. Jeg har hørt at de franske finner det simpelt å le. Er det sant, mon?»

«Alt med måte, vet De,» sa fru Berg med et polisk smil. «Mangel på selvbeherskelse er jo aldri tegn på dannelse, står det i regler for god tone.»

«Uff, nei, jeg vet det,» sukket Randi. «Men når en føler all ting så gresselig sterkt og intenst som jeg, hvad skal en da gjøre for å virke dempet og avbalsert?»

«Å, bare vær Dem selv De, barn. Livet skal nok vite å slipe av kantene for Dem. — Men nu ringer

det annen gang, skal De ikke ned og speile Dem først, ha litt pudder på nesene og en kam i håret? Jeg vet det er slik det går for sig nu for tiden.»

Randi bød henne armen med et nikk og et smil.

«Akkurat sånn, ja. Men jeg gjorde det fra mig da jeg overtok min luksuskahytt. Lov at De ikke blir misunnelig, skal jeg fortelle Dem enda mer: Der er varmt og koldt vann i servanten! Stakkars Jeppe når han våkner på et iskoldt værelse i sjette etasje i Rue de Borsault! — Pass Dem her, fru Berg, disse trapene er så glatte. Her burde vært tepper, og trinene er litt for smale, — ikke sant? De må aldri gå alene hvis det blir sjøgang. Husk å vinke på mig når De skal ned — —»

Randi stanset plutselig. Nedover den andre trappen, midt imot dem, kom en ung mann. Hans mine-spill røbet at han hadde hørt Randis bemerkning om Jeppe. Der lå et stort, lyst smil over hele ansiktet, og Randi mente hun hadde sett nettopp det smilet en gang før, men hvor? Nei, det var umulig å komme på når og hvor de gråbrune øinene hadde sett på henne.

«Å, jeg ber!»

En plutselig slingring forvoldte et lite sammenstøt nettopp idet han passerte de to damer for å gå inn i spisesalongen.

Da var det Randi kjente ham igjen. Det var jo Yngvar, studenten!

Da han strøk luen av i forbifarten, var det håret som fanget hennes blikk. Lurvet, tykt og mørkebrunt med fall i alle himmelretninger — slik så det ut den gang også. Men nu klødde det ham bedre.

Han var ikke lenger den bleke bokormen. Ansiktet var brunet av sol og vind, og de stygge, sorte

hornbrillene var borte. Han hadde naturligvis vært på fjellet i påsken.

Hun hadde rett allikevel, Bertha kokke. Gutten var kjekk. Og det morsomme var at han naturligvis ikke ante at Marie Skau, vaskepiken, var en av hans medpassasjerer — — Han var altså den syvende — med den utilfredse nakken og urolige rygg.

«Tak for bukseringen,» sa fru Berg. «De er stø på benene, og De har faste armmuskler. Men jeg er ikke så egoistisk at jeg vil bry Dem til hvert måltid, må De tro — selv om vi tilfeldigvis er blitt plasert ved samme bord. Herefter skal De vær så god finne Dem et yngre selskap, frøken Skaugård.»

Randi smilte blidt og tok servietten ut av mappen.

«Takk, men jeg er vel fornøid med min borddame. De gir mig så megen livsvisdom De, fru Berg, og den trenger jeg nok mer enn De aner. — Jeg har ikke hatt nogen mor siden jeg var fjorten år.» Det siste kom så liketil og naturlig, mens hun tok imot et fat fra opvarningspiken.

Den gamle smilte.

«Å, den visdommen er ikke stort verdt. De må nok selv gå i livets skole og få visdommen porsjonsvis, da først har De nytte av den.»

«Tenk at De sier det. Min tante påstår at hvis ungdommen vilde ta lærdom av de eldres erfaring, vilde vi bli spart for en masse ergrelser og skuffelser.»

«Hm,» lo den gamle. «Hvis ja, hvis de vilde lære. Men de unge vil jo ikke det. — Hør, frøken!» sa hun til opvarningsdamen, «hvorfors er her dekket til fire?»

«Å, de andre kommer nok,» sa damen. «Det er ikke alle som er så presise.»

I det samme dukket to unge menn frem bak bufeten og så sig søkende om — —

— «Nå, der får vi selskap. Det var hyggelig. Vær så god, mine unge herrer!» sa hun muntert. «Denne gamle konen heter fru Berg og er to og åtti år, og det barnet der heter frøken Skaugård og er ikke fjerdeparten engang.»

De to unge menn bukket smilende: «Lie — Bjerke!»

«Hm. Det var ganske morsomt,» lo den gamle. «Bjerkeskau opefter Lien og øverst ligger Berget.»

Latteren blev enstemmig og løsnet tungebåndene. Men Randi hørte mest på de andre tre. Hun likte alltid å se sine folk an før hun kastet sig inn i en samtale.

Hun gjorde sig straks op en mening om disse to, som så plutselig hadde vist sig. Den lyshårte på fire—fem og tyve med de urolige brune øine og de tykke røde leber var på jakt efter en opplevelse og var tydelig skuffet over hennes mangel på flirtnlegg.

I stedet knep hun øinene igjen og betraktet ham med et lite ironisk smil, som gjorde ham usikker og forvirret.

Nei, — hun slo straks fast at det vilde ikke være særlig morsomt å møte Lie oppe i Eiffeltårnet eller i Louvre foran Mona Lisa. Han var ikke den typpen. — —

Bjerke skulde hun like å møte i Boulogneskogen. De kunde studere tresortene og se på livet der. Han var nettop ferdig på vinterlandbruksskolen og var altså hr. agronom, fortalte Lie og la an på å være vittig. Bjerke selv la ikke skjul på at han var bondegutt og skammet sig ikke over sine oplandske itte'r og je'er som imellem kom dumpende når han blev ivrig.

Det blide, blåøiede smil og det glatte, velfriserte, lysebrune hår stod i sann pussig motsetning til det bestemte fremstående hakeparti.

Randi spekulerte på om han alltid var så nypusset og elskverdig — og flyttet ham uvilkårlig over til gården ved Mjøsa, iført skinnbukser og blåstripet, slakt hengende busserull, sittende på en slåmaskin med to hester for.

«De skal vel tilbake til slåttonna begynner, De?» kom det uten noen innledning.

Fru Berg og Lie var midt inne i en diskusjon om vegetarisk mat. Lie slapp straks emnet og henvendte sig til Randi uten å bry sig om at vennen var henne svar skyldig.

«Vet De egentlig hvad slåttonna er for noget, frøken? Er det høi eller korn det gjelder?» sa han og lo av sin egen morsomhet.

«Jeg er ikke helt idiot,» sa Randi, og der fór en rask rødme over ansiktet. «Jeg har virkelig gått på en skole, hvor vi lærte litt om de forskjellige årstiders produkter.»

«Undskyld, undskyld!» lo han og glippet med øinene. «Jeg trodde ikke bydamer kjente forskjell på høi og halm.»

Randi trakk så vidt på smilebåndet — såpass at smilehullene kom til syne i de bløte, runde kinner.

Tosken, tenkte hun. Han er vel sammen med slike jåler som skryter av sin uvidenhet om landsstell for å virke byfine.

«Tenk, jeg kjenner til og med rug fra bygg, jeg,» sa hun i en lett, spydig tone.

«Det må jeg si! Hører du det, Ole?»

Ole smilte himmelblått og viste to rader skinnende sterke tenner.

«Da vet De mer enn Lie. Han tok rug for hvete og bygg for rug første gang han besøkte mig.»

«Jeg er jo heller ikke født på landet da,» lo den

andre. «Men til gjengjeld kan det vel hende du kommer til kort i byen, Ole!»

«Å, ja da,» mente Ole og smilte forsonlig. «Det treffer nok det skulde je mene!»

Men Randi la merke til at Lie hadde vanskelig for å tilgi sin venn at han hadde sladret.

«Jeg spurte om De skulde tilbake til slåttonna,» sa Randi og lot som Lie var luft.

Hun begynte å like denne ærlige bondegutten.

Jo da, han skulde nok det! Dette var bare en liten fornøielsestur til Paris for nogen kroner han hadde vunnet i pengelotteriet.

«Har De også vunnet?» spurte fru Berg den andre.

«Nei, men han trenger det ikke, han,» sa Ole Bjerke. «Han har en rik pappa, som spanderer. — Men De da, frøken, hvor skal De hen?»

Randi betenkte sig et øieblikk før hun svarte.

«Jeg skal være i Paris et år for å bli ferdig med — — min utvikling,» kom det meget bestemt.

«På skole altså?»

Randi nikket.

«Ja da, det stemmer. Jeg skal i en nokså streng skole også.» Hun drog et langt sukk. «Den heter Ecole de la vie.»

Da ingen bemerket noget hertil, tenkte Randi:

Hm. Jaså, de kan ikke fransk. Nu lurte jeg dem godt.

Men om litt sa den gamle fruene, som om hun først etterpå hadde husket det:

«Tenk, hvor morsomt at De også skal dit da, frøken Skaugård. I min ungdom gikk jeg i den samme skolen. Den gang hadde den ord på sig for å være streng, men også utmerket bra. Det kommer an på om en er lærvillig og vil innordne sig under skolens instruksjer.»

«Ja, det er jeg klar over,» sa Randi og så henne inn i øinene med et alvorlig smil.

«Huff! Stakkars Dem da,» sa Lie. «Skoler er noget stort skitt efter min mening. Jeg fikk mer enn nok med middelskolen, jeg. Og jeg tror nå at livet selv er den beste læremester.» — —

Næste morgen var Randi tidlig på dekk enda hun hadde ligget lenge våken om kvelden. Der var så mange lyder og inntrykk. Maskinens ustanselige og iherdige dunk følte som et ekko av hennes eget hjerter slag, og fikk det til å banke i raskere takt.

Hun lå og ønsket at der engang imellem måtte bli en liten stans så hun kunde få puste ut og slippe å følge med i disse dunk, dunk, dunk.

Hun puttet ørene fulle av bomull, men det hjalp ikke. Hun måtte bare lytte enda mer intenst efter motorens dumpe pulsslag.

Men hvis de nu plutselig holdt op, hvis båtens hjerteslag ikke lenger hørtes, vilde det jo bety at noget var i uorden, at hun måtte op av sin gode køi og hoppe lukt i sjøen med et livbelte rundt sig.

Uff, det var hensynsløst å minne passasjerene om kollisjon og annen ulykke det øieblikk de skulde legge hodet ned på puten og glede sig til en god søvn.

Hun hadde nettop skrudd lyset av da hun merket det ujevne, hårde underlag under hodet og undret sig over hvad det kunde være, tendte lyset og halte frem posen med redningsbeltet.

Uff, det var nifst. Hun følte et gufs av dødens kolde gru og skyndte sig å tende lyset igjen.

Hun lå lenge våken og hisset sin fantasi op, utmalte sig hårreisende situasjoner på det åpne hav og felte et par tårer for guttenes skyld. De vilde nok savne henne, hvis — —

Men jeg kan jo svømme, og det er sommer, var hennes siste uklare tanke da trettheten barmhjertig gav henne det siste puff inn i Morphei armer, mens lyset fremdeles brente fra lampen i taket. — —

Da hun våknet ved syvtiden, gikk der nogen sekunder før hun oppfattet hvor i verden hun befant sig. Solen bante sig vei forbi de mørke gardiner, overstrålte det bleke lampelys og fortalte at den gjorde sitt beste for å skaffe henne en god tur over Skagerak og Nordsjøen. Toalettsakene på hyllen over sofaen stod fremdeles i giv akt uten å slingre. Altså var der ikke sjø heller.

«Op med dig, Jeppel!» gjespet hun. «Du skal ha en halv times marsj før frokost i ren luft. Å, hvor jeg gleder mig!»

På dekket passerte hun styrmannen.

«Alt oppe? — Har Jeppe sovet godt?» spurte han. «Det er forresten et dumt spørsmål. De minner om en duggfrisk rosenknopp!»

Randi var ikke forvent med komplimenter, men heller ikke blasert.

Hun rødmet fornøid og svarte smilende:

«Det første jeg tenkte på da jeg våknet, var virkelig Jeppe, må De vite. Tror De det kan bli nogen forandring før vi kommer til Antwerpen? Jeg mener om jeg bør være forberedt på å — —»

«Havne på den gjødselhaugen? Nei, på ingen måte,» lo han. «Vi blir nødt til å ha Dem på nummer 20 til vi legger til kaien i Antwerpen.»

«Altså eventyr fremdeles da,» lo Randi.

«Jaså, er det så storartet? Ja, ja, det var hyggelig, det. — Men — undskyld min nysgjerrighet. Den gamle damen De er lenket sammen med, er hun Deres oldemor?»

«Nei, bare bestemor!» svarte Randi raskt.

«Hm, hm. Men De kan sikkert finne et mer jevnaldrende reisefølge, frøken. I lengden må da en slik oldtidslevning virke temmelig trettende. — Får jeg lov ved leilighet å presentere Dem for en fetter av mig. Han har spesiell adgang til kommandobroen. Så kunde De komme nogen meter nærmere himmelen, og samtidig fikk De litt forandring.»

«Tusen takk! Men — Uff, nei, nu kjenner jeg alt to herrer,» sa Randi med et skuldertrekk og et bitte lite ironisk smil. «Jeg tror jeg klarer mig med dem, takk! Forresten er den bestemoren riktig søt og hyggelig, må De tro. Hun er født ung.»

«Javel, javel,» smilte styrmannen. «Men jeg tror De vil synes enda bedre om fetteren min. Han er dessuten ung å se til også. Han påstår forresten at han har sett Dem før — — i en annen tilværelse formodentlig — — men han kan ikke begripe hvor. Det irriterer ham fryktelig, skjønner De, og derfor må De hjelpe hans hukommelse. Han risikerer å få hele turen spolert, skal han gå der oppe og spekulere for-gjeves.»

Randis kinner blusset. Naturligvis var det Yngvar. Skulde hun da aldri bli kvitt den fyren!

Styrmannen nikket i det samme bortover dekket, og øinene smilte opmuntrende mot noget bakenfor Randi.

Uvilkårlig snudde hun sig, og der stod han i den åpne dør — barhodet og brun med frakkekraven opplått.

«Hallo, her står vi og venter på dig, gutt! — Nå, frøken Skaugård, har De sett det prakteksemplaret før?»

«Joda, vi kolliderte like før aftensmaten igår,» sa

Randi med en verdighet i minen, som imponerte og frydet henne selv.

«Før! før!» ropte styrmannen. «Må jeg presentere: Stud. philol. Yngvar Brink — bare med «k» notabene, — frøken Skaugård.»

Randi rakte ham en behansket hånd og sa med et lett smil:

«Jeg kan ikke huske at vi har møtt hverandre — før.»

Den unge mann så intenst på henne uten å slippe hånden.

«Jo, absolutt,» sa han og trakk endelig hånden til sig, mens øinene blev ved å granske Randis ansikt.

Hun blev som en peon under det ransakende blikk og ergret sig plutselig over å ha mistet både overlegenheten og rosenknoppfarven.

«Det vil si — vi har visst ikke vært sammen i noget selskap eller slikt noget, men jeg har absolutt snakket med Dem en gang, frøken, jeg husker øinene og stemmen — —»

«U—hu—it!» plystret styrmannen og blunket lystig. «Gatebekjentskap altså! Det hadde jeg ikke trodd om dig, Yngvar.»

Yngvar gav ham et kraftig puff, så han nær var falt bakover inn gjennom den åpne døren.

Da rettet Randi sig plutselig og blev stram i ansiktet. Hun følte sig med ett så deilig ovenpå, ferdig både med peonen og rosenknoppen. Blek, men fattet, sa hun til sig selv og sendte de to et overlegent knusende smil:

«Jeg beklager at det ikke lykkes å identificere mig! Men hr. Brink må sikkert ha sett gjennom briller «forrige gang». Ikke sant?»

«Bravo!» ropte styrmannen. «Når Yngvar leser,

bruger han nogen fæle hornbriller. Sett dem på! Kanskje frøken Jeppe da får hukommelsen tilbake.»

«Behøves ikke,» sa Brink kort og vendte sig halvt fra henne.

Randi hadde lagt merke til det fine, lille smil om munnen og allvidende glimt i øinene.

Han husker mig! fór det gjennom henne. Men jeg protesterer til min siste stund. Hun vilde ikke så snart gå glipp av baronfølelsen.

«Ja ja, jeg håper dere snart blir enige om hvor på kloden dere møttes. Go' mor'n!» hilste styrmannen raskt og forsvant nedover en loddrett trapp.

Da vendte Brink sig mot Randi.

«Synger De Schubert fremdeles?» sa han sakte, med dyp stemme.

Randi hadde ventet et lignende spørsmål og bevarte fatningen. Ja, hun tvang sig endog til å smile, naturlig og blidt:

«Dessverre, hr. Brink! Jeg er ikke sangerinne. Gid det var så vel forresten. Jeg er bare en svært almindelig pike, som skal til Paris for å — —»

«Hvilket?»

Han ventet øiensynlig spent på svaret.

«Gå i livets skole for en stund,» sa hun og glippet sterkt med øinene.

Han så fast på henne, og Randi møtte hans blikk med et halvt ironisk smil.

«De er sannelig tapper,» sa han varmt — — «men jeg skal ikke plage Dem mer. Jeg skjønner De vil beholde den hemmeligheten for Dem selv. Undskyld min påtrengenhets, frøken Skau — — gård!»

Han bukket dypt og ærbødig for henne, og Randi så plutselig for sig scenen i entreen, da han bad om undskyldning for forstyrrelsen.

«Jeg begriper ingenting, jeg,» lo hun og fikk latteren så naturlig at hun rent grøsset over sin frekkhet. «Jeg gjentar hvad jeg sa: De må ha sett gjennom farvede briller forrige gang De mener å ha hilst på mig. God morgen! Jeg skal gå rundt dekket ti ganger før frokost nemlig. Det er farlig for slankheten å leve så godt som man gjør her ombord, ikke sant?»

Hun sendte ham et muntert smil, nikket og skyndte sig forover, hvor hun hvilte sig nogen minutter ved rekken efter den anstrengende replikkveksel før hun igjen tok fatt på slankemarsjen.

Yngvar Brink blev stående på samme plett med hendene dypt i frakkelommen og se efter henne. Nei, der var ingen tvil lenger. Hun var rengjøringspiken som med sine toner hadde lokket ham bort fra Vergil. Det gikk op for ham i det øieblikk hun kastet på nakken og skapte sig om til en hevners furie — da smil og smilehull og de morsomme glimt i det strålende øienpar forsvant likeså plutselig som solen for en mørk tordensky. Nettop den samme manøvren foretok den rengjøringspiken med skaut om hodet og de fillete, sorte strømpene på føttene uten sko.

Han hadde altså enda ikke kunnet glemme det lille intermesso.

Å nei, det underfundige smilet forfulgte ham jo hele eftermiddagen, og han grep sig i å ønske at han hadde fått et blikk av henne da hun gikk, uten den skjemmende turban. Han ante jo ikke om håret var lyst eller mørkt, glatt eller krøllet, og han hadde sittet altfor lenge og tenkt sig henne med og uten shingel. Hele eftermiddagen var blitt ødelagt for ham for det pikebarnets skyld.

Og så møter han henne her — på første plass, på vei til Paris, vakker og velklædd fra isse til fotsåle.

Den sorte skinnkraven fremhevet hudens renhet og øinenes himmelblå blå. Den flotte halvmånekrøllen foran hvert øre gav ham svar på gjetningen om hårets farve. Naturligvis var hun blond, hun kunde ikke være annet — — lys blond som Synnøve og Solveig.

Nei, den filthatten var vel utspekulert klædelig! Den var et par nyanser mørkere enn øinenes tindrende blå og stod aldeles vidunderlig til kinnenes blekrøde fløiel og de sorte øienbryn.

Og h u n reiste a l e n e til Paris! Der burde være en norsk lov som forbød pene unge piker å reise ut i verden og være en fristelse for alle som hadde sans for naturlig friskhet og ukunstlet skjønnhet.

Hun stod midt i solen — — og allikevel hadde han ikke kunnet opdage hverken pudder eller sminke eller skjemmende hår. Det var fabelaktig hvor feilfri den huden var — — enda ja.

Det skulde være interessant å se Dem når De har vært to måneder i Paris, frøken Randi — Randi!

Han mumlet navnet halvhøit. Hun kunde ikke hete noget annet. Det hadde alfabetets skjønneste vokaler og konsonanter, det var rent og friskt og kjekt og uforferdet, og det eide nettop den porsjon av ynde og umiddelbarhet som måtte til for å gjøre henne så kvinnelig midt i denne overkjekke, ukvinnelige tid.

Og så den latteren! Den kom fra et friskt oppkomme, fra et ublasert, oprinnelig sinn, den fikk sin ordre fra en hjerne som ikke var forkvaklet av overdreven pugg eller lesning av hysteriske kjærlighetsromaner — slik virket den på ham. Den var i slekt med de norske fosser, med Galdhøpiggen og Glitretind. Glitre ja, nettop glitrende var den latteren hennes. Den blottet de hvite, sunde tenner og gav

øinene det tindrende smil, mens hullene i kinnene blev til to dype grotter.

Han rettet sig med et kraftig rykk og strøk hånden over pannen.

«Hold op med det sentimentale våset nå, gutt! Du har jamen annet å tenke på,» sa han til sig selv og gikk med raske, spenstige skritt op trappen til øverste dekk.

Det blåste en frisk bris fra vest, og han nød å fylle lungene med den salte luft.

Der oppe kunde han trave timevis uten å baute sig behendig frem mellom alle disse dovne stolpassasjerer som satt hermetisk inntullet og konverserte og gestikulerte og nød sin egen åndrikkhet.

Han var dumpet ned i et slikt følge ved bordet, dessverre. Det intetsigende snakk surret om ørene og gjorde ham kvalm og trett, så han gruet til hvert måltid.

Hadde han enda kunnet bytte og få plass der borte hvor hun satt — Glitretinden.

Han hadde hørt latteren hennes igår aftes og følte den som en styrkedrikk.

En av de parfymerte og pudrede damer ved bordet hadde straks bemerket:

«Gud, hvor den latteren er typisk norsk! Det er rimelig de korrekte franske rynker på nesen av sånn mangel på beherskelse. Oslodamene er verre enn bergenserinnene. De brøler rått, men bergenserinnene hviner stormende, hørte jeg en svenske si engang.»

Han hadde måttet beherske sig for ikke å fornærme damen. Nu angret han og følte sig som en forræder overfor den unge pike.

Hendte det en gang til, vilde han si:

«Hun ler glitrende vakkert, hun ligner Nordsjøen

når solen skinnet på de hvitbremmede bølgekammer.»
— — Og h u n hadde i hele to dager vasket vegger og dører og vinduer hjemme uten at han hadde lagt merke til henne. Hadde hun ikke sunget den siste ettermiddagen, vilde han aldri fått vite at der fantes en slik pike til.

Han vilde naturligvis respektere hennes nokså tydelige ønske om at den opplevelsen skulde druknes i glemselens hav — selv om han ikke forstod et mukk av det hele.

Randi festet en lang, flott syttendemai-sløife på venstre jakkekrave og regnet for tredje gang efter: to koffertter, en pakke og kåpen og paraplyen — altså fem kolli foruten håndvesken.

Uff, at hun skulde være så latterlig nervøs nettop nu — — når alt hittil var gått som fot i hose.

Kinnene brente. I veskens speil lignet de to digre, nystekte fastelavnsboller. Øinene var to runde kiksekuler, de med sjatteringer i blått og hvitt.

Og hun som hadde bestemt sig til å imponere monsieur og madame med et overlegent, rolig vesen og straks la dem forstå at en norsk pike kan være en grand dame, selv om hun nedlater sig til å opdra en fransk baby.

Randi sukket opgitt, smelte vesken igjen og gikk ut i korridoren for å få litt avkjøling.

Den belgiske fruen vis à vis i kupeen tålte ikke frisk luft. Både vindu og dør var blitt vaktet med en ubegripelig energi og tålmodighet helt fra Antwerpen og til nu.

«Ik kan es nikt vertragen,» het det med en fortvilet gestus hver gang nogen smøg sig ut eller inn uten å lukke døren helt igjen. Hun satt på vakt og gav den alltid det siste lille puff, som satte en stopper for den minste tilførsel av surstoff.

«Jeg dør hvis jeg ikke får frisk luft,» hadde Randi en gang bemerket.

Da hadde hun med et syrlig smil pekt ut i korridoren.

«As do blift!» eller noget lignende, sa hun bare. Og døren rikket sig ikke. Derfor hadde Randi tilbragt en tredjedel av tiden stående ved det åpne vindu, mens hun med lengsel tenkte tilbake på «Brabant»s herlige promenadedekk.

Og denne togreisen hadde hun gledet sig til! Den hadde vært en prøvelse, hadde den.

Nei, hun skulde ha overnattet på sjømannshjemmet som fru Berg sa, og tatt Pullmannstoget imorgen tidlig, istedenfor å fare tvers gjennom Antwerpen med en gang uten å se annet enn skitne gater.

Det hadde regnet helt siden hun satte foten på land, og byer og landskaper lå innhyllet i et ugjennemtrengelig tåkeslør.

Det eneste morsomme og spennende var toldernes visitt ved grensen. De var så stramme og høitidelige at Randi næsten følte sig som en farlig forbryder da de med biske miner nærmet sig de åpne koffarter.

Men jomen hadde hun klart å lokke frem et ørlite smil i de hvasse, blå øinene.

«Jeg har ingen farlige saker, jeg er fra Norge, og der er alle mennesker ærlige,» sa hun på tysk, og smilte.

Den ene morske karen så et sekund ut som et menneske, men smilet blev fort hugget av. Det var sikkert straffbart å røbe en menneskelig følelse under utførelsen av sine embedsplikter. Kanskje han heller ikke forstod hennes tysk, men uff, det var jo hundre ganger lettere enn fransk, især efter at hun hadde konversert den flamske damen. Hun fikk da tidsnok øve sig i fransk. — —

Egentlig er det vel regnværet som gjør mig så

ekkel, tenkte Randi videre. Regn og tåke og kjedelig reisefølge.

Hun hadde innbilt sig at det skulde bli ustyrtelig morsomt og interessant å snakke et fremmed sprog og var glad over at ingen norske var kommet inn i samme kupé — ikke engang i samme vogn.

Det samme kunde det forresten være. Det var bare de seks stilige og nogen andre hun ikke kjente, som fortsatte straks. De fleste var forsvunnet i Antwerpen, nogen reiste til Holland, som fru Berg, men de fleste skulde nok bli i Antwerpen og Bryssel før de fortsatte til Paris.

Yngvar hadde hun bare hilst på et par ganger siden den morgen. Hun la an på å vise ham at hun slett ikke ønsket mer diskusjon om hvor og når han hadde sett henne.

«Og jeg som trodde De var en søt og snild ung dame,» hadde styrmannen sagt i forbifarten igår og rystet på hodet med et bebreidende smil. «Jo, De er slem,» sa han da hun med øinene spurte hvad han mente. «Der oppe går en ung mann og har sankt veitsdans for Deres skyld. Kom De op, vilde han sette sig pent og rolig ned i en stol ved siden av Dem, og hele båten vilde falle til ro. Kjenner De ikke hvor den dirrer og rister da? Ja, det er fordi han går der og lager springmarsj. Det kan bli farlig for oss alle det, frøken!»

Randi måtte le. Han var morsom, den styrmannen. Men hverken spøk eller alvor kunde få henne op på kommandobroen. Hun klamret sig til fru Berg som hun vilde klamret sig til et av redningsbeltene hvis noget var hendt med båten.

Fru Berg var redningsplanken som skulde hindre henne i å synke i hans og alle de andres aktelse.

«Den unge damen der borte har vært vaskepике. Er det ikke ganske morsomt? Og nu skal hun til Paris!»

Noget slikt kunde jo lett slippe ut av ham uten at han egentlig mente å gjøre henne noget ondt. — —

Det var bra hun hadde hatt fru Berg. Hun hadde meget å fortelle fra sitt lange, lange liv, og tiden fløi så fort at hun næsten ikke savnet ungt selskap — næsten ikke, nei.

Ved alle måltider var jo Lie og Bjerke der — og det var akkurat nok av dem. De var begge ivrige kortspillere og røkere og opholdt sig den meste tid i røkesalongen. Heldigvis, tenkte Randi.

Hun hadde ikke noget usnakk med nogen av dem. Kanskje Bjerke forresten, hvis hun hadde ham på tomannshånd uten den andres fjollete snakk.

Hun så aldri Yngvar Brink der inne, når hun imellem kiket der inn fra dekket. Nei, han tålte vel ikke røk han som led av sankt veitsdans!

— — Et gjennemtregende hvin — — Det måtte bety Paris. Jo, nu blev alle dører skjøvet op, selv belgierinnen måtte finne sig i en luftning.

Det var liv og bevegelse overalt, og Randi gned vinduet blankt med lommeørklæ for å få et glimt av målet for sine drømmer.

Isj, nei dette kunde like så godt vært Gamlebyen hjemme i Oslo. Baksiden av grå hus og broer, og mennesker som pilte avsted i regnet, jernbaneskiner på kryss og tvers og kullhauger og mange små og store skur — — og endelig inn under et høit tak. Og så stanset toget, — — og hun var i Paris — —

Hun var skuffet over at hun ikke lenger følte sig nervøs eller spent eller nogen verdens ting.

De varme hvetebollene var avkjølet, og ansiktet så heller grått og blekt ut i det sparsomme lys.

Ja, ja, tenkte hun. Det ser absolutt mer distingvert ut. Og nu føler jeg mig så rolig og behersket at det er rent unaturlig. Men det vilde ha vært mer interessant med en smule hjertebanken.

Hun vinket på en bærer og sa langsomt frem den ramsen hun hadde øvd sig på:

«De må stanse på perrongen til jeg får se den herren som skal møte mig.»

«Oui, oui, madame!» sa mannen, og Randi rødmet av glede. Hennes første fransk var altså til å forstå.

Men straks efter kom der en kaskade av ord, hvorav hun bare oppfattet det ene — taxi — ikke det grand mer. Hun rystet fortvilet på hodet og slo ut med hendene.

Mannen smilte bredt, og på nytt kom buldret. Randi rystet på hodet igjen, gjorde mine til ham å følge hakk i hæl og gikk langsomt bortover perrongen.

Syttendemai-sløifen viftet i trekken og var så synlig at den vakte munterhet hos nogen som hadde tid til å se sig om. Men Randi gikk uforstyrret videre og videre helt til hun var ved utgangen.

Nei, ikke et eneste mannfolk stanset henne.

Hun så sig hjelpeløs om, og bæreren begynte igjen å buldre om taxi.

«Jeg må vente her nogen minutter,» sa Randi og pekte på gulvet i hallen. Han kunde jo sette koffertene ned! Joda, det blev forstått.

Et par ledige chauffører slo sig i prat med ham og diskuterte om hvem der skulde få jobben. Men bæreren mente at monsieur kom i egen bil og hentet madame. Der blev ingen chance for dem. De kunde bare forsvinne.

«Nei, dette er da fortvilet!» mumlet Randi. Hun hadde ganske tydelig skrevet dagen og klokkeslettet

for ankomsten. Ingeniør Mongrolle skulde selv møte henne var bestemmelsen. Nu var klokken ti minutter over tiden. Han kom altså ikke.

Så fikk hun ta en bil og kjøre efter adressen. Men de chaufførene så temmelig sløie ut.

Skulde hun våge å betro sig til et villfremmed menneske? Enn om han kjørte henne hele byen rundt for å få mer betaling — eller ut av byen for å røve henne? Hun hadde hørt om noget slikt.

«Jeg må få en taxi,» sa hun til bæreren.

Ett sekund efter stod en bildør på vid vegg, og koffertene blev satt inn.

Så var det å betale bæreren.

«Fem francs,» sa fyren uten å blunke. Randi visste at tre var mer enn nok, men lot ham få de fem.

«Rue de Borsault nummer tre og seksti,» sa hun til chaufføren — på uforfalsket norsk. Han rystet på hodet og smilte. Han måtte nok få nummeret på fransk, mente han. Han kunde ikke madames rare sprog.

«Jamen er det heldig at jeg kan såpass fransk,» tenkte Randi.

«Soixante trois!» — Og plutselig husket hun en linje i tante Hildas parlør: «Voyons! Depichons nous! Je suis pressé!»

Mannen forstod. Han nikket og satte straks motoren igang, og Randi forsøkte å innbille sig at nu våget han ikke å lure henne med veien. Men chaufføren satte bare farten op til det høiest tillatte og kjørte gate op og gate ned i det uendelige.

Randi syntes nok veien fra Gare du Nord til Rue de Borsault burde vært gjort på kortere tid. Hun hadde jo studert kartet vel og lenge og hadde sammen med tante Hilda funnet ut at på knapt ti mi-

nutter måtte en bil med almindelig fart klare turen.

Nu var det gått et kvarter, og fremdeles var der intet som tydet på at mannen ved rattet nærmet sig målet. Farten var den samme.

Da banket Randi på ruten som skilte henne fra chaufføren.

«Rue de Borsault 63,» sa hun høit og så skarpt hun kunde få det til.

Det var da fortvilet også, tenkte hun, at vi ikke lærte å konversere chauffører i fransktimene. Det hadde vært nyttigere enn alt det andre tullet om de franske konger og alle revolusjonene.

Nu burde hun kunne si: De kjører en lang omvei for å tjene flere penger. Men uten leksikon klarte hun det absolutt ikke.

«M» i fransk! Jovisst! Hun fortjente knapt «nogen».

Fremdeles kjørte mannen for full fart.

Da ransaket Randi sin hjerne og grov frem en glose, som hun slynget ut med kraft, mens hun igjen banket på ruten:

«Votre numéro?»

Det var igjen tante Hildas lille parlør, ikke fransk-læreren som hadde puttet denne lærdom inn i hjernen.

Randi hadde smilt da tanten pekte på den linjen og sa: «Det bør du huske!» — «Å, jeg kommer nok ikke til å ta en bil alene nogen gang,» svarte hun da. «Det får klare sig med metro og buss og traving for en barnepike.»

Virkningen på chaufføren var forbløffende. Uten å svare på spørsmålet svinget han inn i en trangere gate, og nogen minutter efter stanset bilen utenfor en almindelig fire-etasjes murgård — — grå og stygg som husene i Oslo, tenkte Randi da hun slo døren op.

Taksameteret viste 14 francs. Randi gav ham en tifrancseddel.

«Votre numéro!» ropte hun da han holdt hånden frem for å få de andre fire.

Han trakk på skuldrene med et uforskammet smil mens munn og øine og hender var i voldsom aktivitet for å få de resterende francs.

Randi samlet rolig bagasjen i begge hender og armer og lot ham buldre iveri.

Hun skjønnte fremdeles ingenting. Og da er det like for like når jeg snakker norsk, tenkte hun.

«Ti francs er mer enn nok for den turen. De er en herlig storsnyter! Jeg er ikke så dum som De tror!» sa hun med løftet hode og gikk henimot porten.

Da hoppet chaufføren ut og nærmet sig henne med truende bevegelser, og Randi hadde ikke annet å gjøre enn å levere ham en femfrancsseddel.

I det samme gikk porten op. En mannsperson viste sig og spurte hvad det var for et leven.

Før Randi fikk summet sig til å forklare noget, var bilen i gang og forsvant som et lyn om hjørnet, men hun mente å høre chaufførens sinte bjeff tvers gjennom motorduren.

Det var portneren som kom. Han betraktet inngående Randi fra øverst til nederst med hendene plantet dypt i bukselommene. Så nikket han med et velvillig smil. Takseringen var falt ut til Randis fordel.

«De er den norvegienne som skal til monsieur Mongrolle?»

Jo, hun var da det. Men ingen hadde møtt henne — — Nei, monsieur og madame var i Operaen i aften. Men nu skulde han bære tøiet op.

Randi følte det som om føttene hadde fått blylodder da hun travet efter mannen.

De slitte, skitne trappetrin, den flekkete kalkpusen, som flere steder var falt av veggene, og de støvete vinduer — var dette den elegante opgang med tykke løpere over marmortrappes, blomsterurner ved hver trappeavsats og bronsestatuer med elektrisk lys — — som hun hadde utmalt sig?

Hun kvalte et sukk, bet tennene sammen og slepte sig efter mannen.

Da han stanset utenfor entreen i tredje etasje, kom der over henne en trykkende beklemmt følelse av at hun stod utenfor en fengselsport.

En høi, mager, smilende pike i tredve-årene lukket op, sort hår, sorte øine i et gulhvitt ansikt, stor, rødmalt munn med forlorne tenner innenfor var det første inntrykk av kollegaen, kokkepiken. Hennes talestrøm virket på Randi som en styrtsjø. Selv om hun ikke forstod alt, gjettet hun sig til meningen av et og annet ord.

Mademoiselle var ikke ventet før dagen efter. Herskapet hadde fått et brev hvori der stod at hun reiste fra Norvège vendredi, og da var det umulig å komme før lundi, mente monsieur.

«Her er jeg allikevel som De ser,» fikk Randi skutt inn da der blev en liten pause.

Portneren hadde satt tøiet fra sig, og Randi sa: «Merci, merci!» og smilte takknemlig.

Hun likte den mannen. Der var noget godt og tillitsvekkende ved ham. Kanskje det kom av de blå øinene og den friske hudfarven.

Da han fremdeles blev stående, tenkte hun sig at han muligens skulde ha aftensmat på kjøkkenet og begynte å ta av sig hatt og kåpe.

Da kjente hun en varm ånde i øret:

«Ah, pourboire, mademoiselle!»

Det var kokkepiken.

Randi trakk pusten dypt. Var det nu penger igjen! Hun trodde virkelig slike små tjenester var innbefattet i portnerstillingen.

Nåja. Men hvor meget? Hun så efter i portemoneen. Der var ikke mindre enn femfrancssedler. Jaja. Det var jo bare fem og sytti øre i norske penger. Men pengene gikk jomen fort her. Hun var skuffet over at den hyggelige, blåøide, norsklignende mannen virkelig tok imot seddelen. Hun følte det som hun mistet et holdepunkt da han med et tilfreds merci, mademoiselle, gikk sin vei og overlot henne til det villfremmede franske mennesket.

Entreen lå i tusmørke og var fylt av en ubestemmelig stekelukt som kildret neseborene.

Randi opdaget plutselig at hun ikke hadde noget imot å få mat. Hun hadde ikke spist ordentlig siden den deilige middagen ombord like efter at de var passert Vliessingen — — for over hundre år siden, tenkte hun med et sukk.

«Er der kommet nogen baby?» spurte Randi og smilte igjen muntert.

Det var i grunnen nokså komisk at hun var engagert som barnepike lenge før barnet var kommet til verden. Men madame vilde ha den ting i orden før begivenheten, skrev den norske frue i Paris, som hadde skaffet henne plassen.

Joda. Barnet var kommet — og en gutt til og med, Michael het han, en liten engel, vakker og snild og frisk og vidunderlig klok, og meget mere som gikk forbi Randis ører.

Han var fjorten dager idag, og i den anledning skulde madame og monsieur ut og feste.

«Jeg vil gjerne se ham,» sa Randi, og med ett fór

der gjennom henne at den gutten skulde forsone henne med tilværelsen i dette fremmede land.

Da hun stod foran den elegante babykurv, overdådig pyntet med kniplinger og lyserød silke og så det lille røde fjeset med en tommelfinger i munnen, sa hun til sig selv: Det er min gutt, det er for hans skyld jeg er kommet til Paris. Uten mig vilde Michael Mongrolle ha det ondt her i verden.

Den tanke gjorde henne så glad at der kom farve i kinnene og et nytt strålende lys i de trette, søvnige øine.

I det samme gryntet gutten, slo øinene op og sendte henne et langt blikk, men lukket dem straks igjen og puttet fingrene bedre inn i munnen. Randi hadde fått et glimt av to sorte øine og var enig med kokkepiken i at gutten var vakker.

Kurven stod i salongen, skilt fra foreldrenes soveværelse ved spisestuen, og Randi spurte om han ikke skulde flyttes til natten.

«Åa neida, neida. — Han sover alltid her inne, han skal ha mest mulig frisk luft, han skal ikke innånde den luften som er ødelagt av voksne mennesker.»

Randi blev glad — for sin egen skyld. Altså kunde hun sove hele natten uten å bli forstyrret. For hennes rum hadde vel heller ikke luft nok for to?

Å, neida, hun skulde ikke ha ham om natten. Ingen passet ham da. Den søte, velsignede engelen sov hele natten. Der fantes ikke maken til ham i hele Paris. Naturligvis måtte han sove i husets største og fineste rum.

Salong! het det flott. Når hun ikke regnet med det lysebrune flygel lignet den et ganske pent doktorventeværelse. Der var ingenting som sa at her bodde mennesker, ingen bøker eller blomster eller broderte

tepper. Spisestuen i sort ek kunde stått som utstillingsmøblement innenfor et forretningsvindu. Der fantes ikke spor efter madame der inne heller. Randi så sig forgjeves om efter et håndarbeide, et hekletøi eller litt koselig rot på sybordet foran vinduet.

Men soveværelset var allikevel det rum som forbauset henne mest. En seng like bred som den var lang, stod ut fra langveggen med et lysegrått skinn som sengeteppe. Forresten var der dype, bekvemme stoler og små, nette bord med cigarettetui og illustrerte blader rundt om på det bløte teppe, som dekket hele gulvet. Over stolarmene hang askebegere på brede silkebånd.

Jo, det var forståelig at gutten ikke kunde sove her inne når det samtidig bruktes som røkeværelse.

På en søile stod en bronsestatuette, og veggene var prydet med virkelige malerier, mens salongen bare hadde stål- og kobberstikk.

Et rart soveværelse, men det hyggeligste rum allikevel, syntes Randi.

Badet ved siden av var like stort som spisestuen. Det skulde jo også ha plass til alt som manglet i et almindelig soveværelse. Alt var så overraskende nydelig der inne i forhold til huset for øvrig. Det velldige hvite porselensbadekar med dusj, de blå og hvite flisbelagte vegger, toalettkommoden med speil til taket og en hærs-kare flakonger og esker på hyllene, babys hvite kommode med lekkert tøy i alle skuffer, babys badekar på stativ, og den delikate utstilling av frottéhåndklær og madames morgenkjoler — —

«Her er aldeles nydelig,» sa Randi med umiddelbar beundring. Hun kjente sig formelig opkvikket ved synet og glemte alle skuffelser.

Hun våget ikke å spørre efter sitt eget værelse. Det

kunde jo tenkes at hennes kollega skulde puste i den samme luft, selv om det var blitt lovt henne eget rum.

«Og her er mademoiselles værelse,» sa kokkepiken og lukket op en dør fra badeværelset.

Randi foldet uvilkårlig hennene og trykket dem mot brystet. Dette overgikk hennes aller lyseste drømmer. Værelset var ikke stort, men det var smakfullt og yndig. Alt så ut til å være nytt der inne, helt fra divanen med blågrått plysjes trekk og puter til de rosafarvede trekkgardiner for vinduet, som vendte mot gårdsplassen.

Midt på gulvet lå et bløtt, tykt teppe i blått og beige. Under vinduet et stort sybord med forgylte lister og ben. På hyllen over den sorte marmorkamin i hjørnet tikket et antikt ur i sort og hvitt, og et ovalt, forgylt speil pyntet op på veggen vis à vis divanen.

«Dette er bedårende!» ropte Randi begeistret på norsk.

Hele skikkelsen var blitt forvandlet, syntes den franske pike. Nu var der liv i de blasse fiskeøinene, og kinnene hadde en fjern likhet med madames før hun gikk i Operaen. Det var bare lebene som trengte farve nu. De var jo fryktelige å se på, bleke og rynkede.

Den norske bonne var ganske pen når hun som nu smilte og så glad ut. Men de tennene narrer mig ikke, tenkte hun da Randi vedvarende blottet de to rader hvite perier. De er godt laget, næsten bedre enn mine.

«Og her skal mademoiselles klær henge,» sa hun og åpnet et klæsskap. «Madame vil ikke ha annet enn sitt eget tøy i entréskapet. Her skal også Michaels tøy ha plass når han får frakk og lue.»

«Her er meget pent,» sa Randi på fransk.

«Å ja,» mente den annen og smilte stolt. «Men så er det jo også den lille engel Michael som skal være her inne om dagen!»

Mademoiselle måtte ikke innbille sig at det var for h e n n e s skyld alene. Nei, gutten skulde ligge her i kurvsengen om dagen når han ikke var i parken. I de andre værelser var det ikke sund luft for ham, madame og monsieur tok sig en cigarett imellem, og da måtte gutten være her. Dette rummet var egentlig madames påklædningsværelse, og gjesteværelse når det trengtes. Men for guttens skyld var det blitt til dette nydelige boudoir.

Velsignet være erkeengelen Michael, tenkte Randi og mistet ikke sitt tilfredse smil. Hun moret sig over pikens iver efter å slå fast at mademoiselle slett ikke var hovedpersonen her inne.

Randi var takknemlig da hun endelig slo op divanen og drog sengklærne frem. Sove, sove, tenkte hun og hjalp til med opredningen. Bare sove nu, selv om maven skrek efter mat. Hun orket ikke lenger å høre på dette skvaldret, hvorav hun gjettet sig til mer enn hun egentlig forstod.

«Jeg er svært trett,» sa hun og gjespet åpenlyst. Men det hjalp ikke. Hun måtte se kjøkkenet og beundre alle de blanke kasseroller som hang i rekke efter størrelsen på veggene over kjøkkenbenken.

Randi fant kjøkkenet utrivelig og mørkt. Det var langt og smalt, så smalt at hun kunde ikke strekke armene helt ut før veggene var der.

«Pent kjøkken også, ikke sant?» spurte kokkepiken.

«Jo, meget pent,» sa Randi. Hun hadde opdaget et farlig glimt i de svarte øinene hver gang hun lot sig merke med at hun ikke helt ut delte hennes op-

fatning av enkelte spørsmål. «Bon soir,» sa hun da den andre nettop var ferdig med en lang, detaljert historie om den forrige kokkepiken, som ikke på langt nær hadde holdt kjøkkenet så blankt som det nu var.

Randi forsøkte å forklare at reisen fra Norge var lang og trettende, og sa pardong fordi hun ikke lenger orket å holde henne med selskap.

Kokkepiken begynte plutselig å storle. Hun gapte med den blodrøde, store munnen og viste alle de tett-sittende gule tenner i hele sin lengde og vel så det.

Randi hadde sagt noen ravruskende gale ord og måtte høre en omstendelig utredning om hvor aldeles meningsløst galt hun snakket imellem.

Randi smilte.

«Det er jo derfor jeg er her,» sa hun — uten å tenke på følgene. «Jeg skal lære å snakke fransk, og jeg er takknemlig når jeg blir rettet på. Må jeg få vite Deres navn? Jeg heter Randi.»

«Rangdí? Hm, hm. Pent navn.»

Hun selv het Charlotte.

«Bon soir, Charlotte!» sa Randi igjen og rakte henne hånden, men glemte å gjengjelde komplimenten.

— — Da hun hadde trukket dynen over sig, kom hun på at det sikkert var derfor det hadde glimtet så ondt i Charlottes øine da hun fulgte henne gjennom den halvmørke korridor og entré, hvor hun blev stående uopfordret i døråpningen, mens Randi begynte å henge op kjolene.

Blås, tenkte Randi søvnig. Imorgen skal jeg huske på å si at Charlotte er det nydeligste navn i verden. Det dufter av løk og — — minner mig om Marats morder.

Da Randi våknet neste morgen var hun godt ut-
hvilt og kunde ikke bli liggende et minutt lenger,
enda klokken knapt var syv. Det kriblet i henne
av spenning og nysgjerrighet efter å se madame.
Det var jo egentlig henne som kom til å bestemme
om oppholdet her nede blev en fiasko eller ikke.

Var hun et heftig troll eller en elskelig, blid sort-
øiet skapning som erkeengelen? I Randis bevissthet
var der ingen mellemtung. Enten var hun bare god
og snild og velvillig eller det stikk motsatte.

Hun var på det rene med at Charlotte var ond
og misunnelig og derfor måtte behandles varsomt og
viselig skulde der bli levelig.

Men jeg kryper ikke. Jeg skal vite å holde henne
tre skritt fra livet selv om jeg må venne mig til
å smile og le bort mange kjedeligheter fra den kant,
tenkte Randi mens hun klødde sig.

Det var kanskje best fra første dag å la henne for-
stå at det ikke kunde bli nogen fortrolig venninneprat
mellom Charlotte og Rangdi, fordi de var tjenende
kolleger hos familien Mongrolle. — —

Det var stille over hele huset. Selv ikke erkeenge-
len meldte dagens komme.

Hun skulde gjøre sitt morgentoalett i badet i den
felles vaskeservant med varmt og kaldt vann, hadde
Charlotte fortalt, da Randi om kvelden hadde sett
sig om efter en servant på værelset.

Men hun måtte være ferdig til klokken åtte. Da kom husets herre og tok sitt morgenbad.

Randi listet sig dit inn på tå. Soveværelset lå vegg i vegg, ellers vilde hun stjålet sig til et bad. Nu fikk det klare sig med en rask kattevask under springet. Madame sa nok fra når badet kunde benyttes. Det var ikke verdt å foregripe begivenhetenes gang.

Sannelig var det spennende å gå her inne og ta sig til rette og late som en var hjemme uten å ha sett hverken madame eller monsieur.

Bare ordet «madame» hadde i sig selv en tyngde og myndighet som virket ganske imponerende.

Hvordan vilde det så føles når hun så denne størrelse i hele sin majestet — sorthåret, med ørnese, lynende mørke øine og en holdning som for eksempel en madame Pompadour.

Huff. Hun gruet for det første møte. Hun begynte å føle sig nervøs nu.

Hun hadde vel ikke foretatt sig noget galt her inne? Hvor skulde hun pusse tennene sine hvis ikke i vasken? Men vilde monsieur like å vaske sig der hvor hun hadde spyttet, selv om hun skyllet efter sig minst ti ganger med kokhett vann? Hadde hun brukt det riktige håndklæ mon? Der hang tre lekre, hvite og blekrøde på stativet ved vasken, og et av dem hadde hun betraktet som sitt. Guttens hang jo for sig selv, og de var mindre og bløtere. Forresten er jeg da et menneske jeg også, trøstet Randi sig med, og om ikke for annet så er det heldig for guttens skyld at jeg er renslig. — —

Hvis nu madame var et vanskelig, fordringsfullt vesen, vilde det ikke da være godt å ha en lidelsesfelle i Charlotte?

Nei, madame må tte være søt. Hun var jo mor til den bedårende, lille ungen. Og bare det at hun gav henne det yndige rummet, var ikke det et bevis på hennes godhet og omtanke?

Jo, naturligvis. Jeg får håpe det beste og vente det verste, tenkte Randi og lot børsten glatte håret bakover, så hun lignet en gutt. Det er stygt naturligvis, sa hun til sig selv, men det er fort og billig.

Charlottes sorte hår var skilt på siden og lå i kunstferdige bølger. Randi hadde sett et spotsk, triumferende smil i hennes øine da hun tok hatten av igårftes.

Ja, ja. Så var Charlotte mest fornøid med sig selv da, og det kunde kanskje være en heldig faktor å regne med fremover.

Hun hadde holdt et helt foredrag om Michaels vakre, sorte øine og sagt at han lignet madame, som var den nydeligste dame hun hadde sett. Monsieurs øine var blå, men mørkere enn mademoiselles, og han var slett ikke så vakker.

Tydeligere kunde hun ikke godt fortelle mig at jeg er stygg, tenkte Randi og smålo for sig selv.

Da banket det på døren. Det var ganske nifst. Hun hadde jo ikke hørt en lyd før, hverken skrittene i entreen eller knirkingen av døren ut til korridoren. Gikk Charlotte på kattedpoter?

«Kom!» ropte Randi, men husket straks at hun var i Paris. Hva het det her, mon?

Hun lukket op døren, og der stod Charlotte, grim å se til. Hårbølgene var utjevnet, og den glatte manke klødde henne ikke. Hun så eldre ut idag, og munnen hadde enda ikke vært i berøring med lebestiften, knapt nok med vann og såpe.

Hun så på Randis friske, smilende ansikt og den

klædelige blåkjole med hvit krave og opslag for de korte ermer og utbrøt uvilkårlig: «Tres bien!»

Randi var ikke sikker på hvad hun siktet til, men tok det som en kompliment for tidlig opståen, — at det var godt gjort.

«Jeg liker å stå tidlig op,» smilte hun.

«Å, det har ikke slik hast. Jeg skal vekke Dem når det behøves. De kan herefter ligge til jeg banker på døren,» sa hun i en bestemt tone.

«Ja takk,» sa Randi. «Men jeg er vant til å stå op straks jeg våkner, og jeg våkner alltid ved syvtiden. De behøver ikke anstrenge Dem, Charlotte. Er det en riktig uttale av navnet?» skyndte Randi sig å tilføie da hun skjønnte det ikke var efter pikens opskrift at den fremmede barnepike selv bestemte når hun skulde streife om i huset om morgenen.

Hun rettet på uttalen inntil den var nogenlunde, og Randi benyttet anledningen til å si at Charlotte var et sjeldent navn i Norge — — og meget pent.

Det vakte tydelig bifall, og hun takket for komplimenten ved å fortelle Randi at hennes kjole var meget pen, men madame likte nok ikke nakne armer. Det passet ikke for en tjener. Mademoiselle Randi skulde snart få sin spesielle drakt, langermet kjole og hvitt forklæ inne, og en mørk kåpe og hatt med langt slør når hun gikk i parken med gutten.

Randi stivnet til.

«Skal jeg ikke få lov å bruke mine egne klær?»

Hun håpet den andre spøkte eller at hun hadde misforstått hennes snøvlende, utydelige fransk. Men Charlotte gjentok hvad hun hadde sagt og la an på å snakke langsomt og tydelig.

Randi sukket.

«Men når jeg er fri —»

I det samme ringte det fra soveværelset.

«Ah! Madame, te!» og en hel del mer hvisket Charlotte og la på sprang mot kjøkkenet.

Randi så sig i speilet. Jo, hun vilde allikevel våge å vise sig så sterkt dekolletert. Kjolen var forresten slett ikke ermeløs. Den var en presang fra tante Hilda, og derfor hadde hun måttet finne sig i de isydde ermer av en desimeters lengde.

Altså gyselig gammeldags og unett. Men hun hadde innrømmet at de helt ermeløse kunde virke irriterende på en vanskelig madame. Det var jo heller ikke sikkert at hun hver dag fikk tid til å bruke den illeluktende hårfjernertuben.

Nåja. Det var mulig Charlotte skrønte.

Uniform? Nei takk. Hun skulde helst ha sig fra-bedt den slags overrumpling. Hun hadde gått med på å passe en baby og vaske og stryke tøiet for en lønn av to hundre og femti francs om måneden, fri fra klokken ett en dag i uken og de fleste søndags eftermiddager plus eget værelse. Og dermed basta.

Mørkeblått slør nedover ryggen og en mørk kåpe nu i slutten av mai! Aldri går jeg med på slikt formynderskap, tenkte Randi forarget og lente sig ut av vinduet for å kjøle de varme kinner.

Uff, at den Charlotte skulde irritere henne slik, nu som hun følte sig så oplagt til å hilse på madame. Jeg var så rolig og avbalansert at selv tante Hilda vilde vært fornøid med mig, tenkte hun da hun litt efter prøvde det ene forklæ efter det annet foran speilet.

Hun kom til å tenke på at det vel tok sig best ut å optre fra første stund som tjenerinne og ikke som gjest — og valgte et hvitt søsterforklæ. Det dempet likesom det lettsindige ved de bare armer og

sa forhåpentlig madame: Se her kommer jeg, ferdig til straks å ta fatt på erkeengelen Deres!

Kanskje det lille perlekjede om halsen heller ikke var i stil med en bonnes plikter. Av med det da! Ringen på venstre gullbrand skulde sitte der. Den var konfirmasjonspresang fra guttene. Generte den hennes nåde, sa hun op på dagen og tok ut til K. F. U. K. til hun fikk sig en ny plass.

Randi var i ren ekstase da det igjen banket på døren, og Charlotte meldte at madame ønsket å se henne.

Øinene tindret mørke av spenningen, og kinnene hadde den aller nydeligste rosenfarve da Randi banket på døren inn til soveværelset.

«Entrez!» skarret en bløt, blid stemme.

Randis hjerte hoppet av fryd. Hun kunde ikke være nogen furie. — Hun åpnet døren raskt og hadde et forventningsfullt smil på lebene da hun stod foran madame, som satt i sengen med gutten i armen, opstøttet av en masse puter. — Hun var alt annet enn skrekkinnjagende.

Et nydelig, blekt ungpikiansigt, innrammet av mørkt, krøllet hår, to blide, sorte øine og en karmosinrød munn, smilte vennlig til Randi, mens en liten ringbelesset, hvit fløielshånd blev rakt ut mot henne. De runde armer var bare til ovenfor albueene, og den blekrøde silkepyjamas gav henne et svakt stenk av rødt, og minnet Randi om en voksdukke hun engang hadde eiet.

«Velkommen, Randi!» sa hun blidt — på et tålelig norsk.

Det jublet inne i Randi.

«Tusen, tusen takk!» ropte hun impulsivt og om-

sluttet madames hånd med begge sine i et kraftig grep.

«Parlez vous francais?»

Randi nikket, men skyndte sig å forsikre at hennes fransk var temmelig dårlig — hvad også mademoiselle Charlotte hadde fortalt henne igåraftes.

Madame lo. Det vil si ansiktsmusklene, øinene og munnen var i den stilling at en tilskuer vilde kalle det latter. Men der kom ingen lyd, bare nogen rykninger med overkroppen.

«Charlotte sier så meget rart,» mente hun. «Vil De ikke heller foreløbig snakke tysk? Min mor er tyskfødt.»

Hun synes naturligvis jeg er umulig i fransk, tenkte Randi.

«Ja takk,» sa hun på tysk. «Jeg har lest tysk i seks år og fransk bare i to —»

Hun skammet sig i det samme over å ha nevnt tidsrummet. Madame måtte jo tro hun var idiot når hun ikke snakket bedre efter to års undervisning.

Som om hun gjettet hennes tanker, sa madame med et opmuntrende smil:

«De skal nok bli flink i fransk, Randi. Men det er heldig at vi begge kan et annet sprog til en begynnelse. Det er bare sørgelig at ikke Michael kan snakke enda!»

Og straks var samtalen flyttet over på nye enemerker. Der blev snakket om spebarn og spebarnstell i sin almindelighet og Michael i særdeleshet, og Randi fant sig snart sittende på sengekanten med den sovende gutt i armene.

Madame fortalte at gutten fikk all sin mat av henne, der var ikke noget flaskesøl. Hun hadde ikke

den minste forstand på småbarn; men hennes mor, som var læge, vilde komme hit hver dag i den første tid og lære Randi den rette behandling.

En ny skjærsild altså, tenkte Randi. Men jeg er jo i et katolsk land og må finne mig i å gjennomgå gradene før jeg kommer i paradiset.

«Men De har jo øvelse, nicht wahr?»

Randi fortalte om sine brødre og den syke mor, og sa at hun var sikker på hun skulde klare gutten.

«Jeg er så glad det er gutt og ikke pike. Gutter er meget greiere,» føiet hun til med en mine som stod til en gammel familie-barnepike.

Madame smilte og nikket og var naturligvis i aller høieste grad enig. Hun lå dovent tilbakelenet i kniplingsputene og betraktet Randi med en kjennermine som sa at den norske piken helt ut svarte til hennes forventninger.

Især likte hun den rene, friske huden og de hvite, sunde tennene, som syntes skapt til å vises frem sammen med de dype smilehullene i kinnene.

Hun var ingen skjønnhet efter fransk mønster — heldigvis, tenkte hun, der lurte ingen farlig rival i henne. Victor svermet ikke for glatt, farveløst hår og vannblå øine.

Mon de fine, sorte brynene var ekte? I motsatt fall var de kunstferdig tegnet. Nei, de måtte være laget av naturen. Nu strøk hun sig over pannen, og hårene kom i uorden.

Det var altså sant at kvinnene der oppe i det kolde nord ikke hadde sans for farver. Hvor ganske anderledes vilde hun ikke tatt sig ut med rødt på de vakkert formede leber.

Ingen franskmann vilde føle sig tiltrukket av en

slik, blodløs, død munn som denne. Nei, hun var utenfor all konkurranse. Og håret var likedan — livløst, tamt, uten en eneste tiltrekkende egenskap.

Madame smilte fornøid og bød Randi av en konfektstkål som stod på en stol ved hodegjerdet.

Jo, hun var særdeles vel fornøid med den norske barnepike, som en fransk venninnes norske venninne hadde skaffet henne.

Hun kjente ikke en eneste familie i Paris, fortalte hun, så det var altså ingen risiko forbundet ved å sende henne ut med gutten. Han blev ikke trukket inn i en usund leilighet og overlatt til sig selv eller fremmede mennesker, mens barnepiken gikk ut og moret sig på egen hånd. Den fare var avverget. Ikke var hun brystsyk, det fortalte det strålende, livlige blick og den sunde rødmen.

Mor vilde bli henrykt, og Victor lykkelig over at den uappetittlige, gamle Charlotte med kunstige tenner herefter skulde holdes på avstand fra det søte, lille ansikt.

Hun fortalte Randi at moren og nogen venner som enda ikke hadde sett Michael, kom til te idag. Da måtte Randi pynte sig og komme inn med gutten i armene.

«Hold ham som De holder ham nu, det er meget vakkert,» sa hun fornøid.

Randi spurte om hun måtte ha silkekjole.

«Nei, nei, men en kjole med lange ermer, det er mest klædelig.»

Hm, hm, tenkte Randi. Så skal jeg altså gå her og smelte midt i sommervarmen.

«Jeg har dessverre bare tre kjoler med lange ermer,» sa hun. «Den ene er av sort silke, den andre er en bluse til drakten, og den tredje er av hvit ull.»

Det var russekjolen, litt gulnet av vask, men ellers ganske fiks.

Jo, den passet bra, meget bra. Senere skulde hun få to vaskekjoler av blåtøi og en spaserkjole.

Mer blev ikke sagt om uniformeringen, og Randi vilde ikke spørre. Madame var så søt og pen og smilte så fornøid. Uniformen fikk heller tåles. Så sparte hun på sine egne klær, og det var en viktig faktor å regne med, selv om hun hatet langermede sommerkjoler som pesten.

Ved halv ni-tiden kom madames mor, dr. Katz. Var Randi blitt gledelig overrasket over sin unge madame, slo begeistringens ut i lys lue straks hun så inn i madame Katz's kloke, vennlige øine og hørte henne snakke. Det gråsprengte, mørke hår var kortklippet og strøket bakover som hennes eget. De lysebrune øine hadde et humoristisk glimt bak lorgnetten.

Stemmen var dyp og melodisk med et stenk av skjelmeri, men det var kanskje især hennes moderlige, omsorgsfulle vesen, som straks fengslet Randi.

Da hun holdt den nakne, lille skrotten i armene for å putte ham i baljen med Randi og madame som tilskuere, sa hun plutselig til Randi:

«De skal forsøke straks! Vil De ikke?»

Randi vendte sig raskt mot madame Mongrolle. I øinene lå et spørsmål. Madame nikket og smilte og gjorde en bevegelse, som vilde hun si: Gjerne for mig, men jeg tør ikke! — Og Randi nølte ikke lenge.

«Det er utmerket,» sa madame fornøid. «Slik skal hodet ligge i hånden, ja. — Ser du, Maria? Hun har et medfødt lag til å holde småbarn.»

Det skulde bare mangle, tenkte Randi. Ti år gammel hadde hun badet Odd til morens fulle tilfredshet. Og da Per to år etter så dagens lys, overtok hun bad-

ningen da gutten knapt var fjorten dager. Dette var jo bare moro. Der lå ingen lekser og ventet nu, ingen regnestykker eller andre kjedelige plikter som var blitt satt tilside. Og gutten var jo så snild. — —

Madame drog et lite sukk, men så ikke ut til å ta sig særlig nær av å være utkonkurrert av den norske pike. Igår hadde hun nær druknet gutten da moren endelig vilde overlate henne det viktige hverv.

Gutten skrek, og hun skrek. Hadde ikke moren vært for hånden, vilde han aldri vært kommet levende op av vannet — — fortalte hun sin mann ved middagsbordet, synlig lettet over at moren øieblikkelig hadde forstått hvor uskikket hun var som badekone.

Monsieur hadde ledd og kysset hennes munn og kinner og forsikret at svigermor var meningsløst fordringsfull. Hans lille Maria skulde ikke ødelegge sine nerver med den slags rystende opplevelser. Nu kom jo den norske bonne, hun vilde sikkert bli flink under den kjære svigermors opsikt.

Da madame så hvor lett og behendig Randi behandlet gutten, og hvor rolig og tilfreds han var under hennes berøring, bestemte hun sig straks til å binde dette flinke pikebarnet til sig ved alle de midler hun rådet over.

Klarte hun badningen, som var alle unge mødres redsel, og påklædningen, så klarte hun nok alt det andre også.

— — «Vi har vært heldige, mor,» sa hun, da gutten lå og sov, og Randi stod ute i badet og vasket barnetøi. «Hun er verd sine fem hundre francs, men det haster ikke. Når Paris har mistet glansen og hjemlengselen innfinner sig, er tiden der til å legge på lønnen.»

— — Randi følte sig som en utstillingsgjenstand da Charlotte sa at nu kunde hun komme inn til damene med Michael.

Teen var drukket, og alle de masse søte kaker med fyll av jordbær og kirsebær og marsipan var forsvunnet inn mellem de karmosinrøde dameleber.

Randi hadde også fått en rikelig porsjon inn på sitt værelse, men selv om hun elsket søte saker, syntes hun det blev for ensartet kost og ønsket sig til slutt et par stykker norsk kneipbrød med gjetost.

Hun hadde spist med grådighet. Frokosten var jo så enkel at hun bare blev kvart mett: et lite ferskt rundstykke og to søtlige horn med en ørliten klatt hvitt smør plus en kopp lunken kaffe med blek melk.

Hvad var det til en sluten mave, som hadde levd næsten et døgn på minnene om den siste middagen ombord på «Brabant»!

Hun trøstet sig med at kanskje det nu kunde bli alvor av en slankekur. Magda hadde ertet henne med at formene blev for runde og lubne.

«Du har anlegg for fedme, du må tøile appetitten,» sa hun ofte. Selv spiste hun som en hest, men blev ikke fetere — hun lignet de syv magre kuer. Hun hadde arvet Skaugårdenes kantede figur, mens Randi var en kopi av moren i hennes unge dager.

— — Damene skulde holde gutten efter tur, og Randi benyttet friheten til å hjelpe Charlotte med å ta av bordet.

Da hun igjen skulde overta den dyrebare og nydelig påklædde dukkemann, blev hun så forskrekket over det syn som møtte henne, at hun var nær ved å slippe klenodiet i gulvet.

Guttens dunete hode hadde røde streker på kryss og tvers, kinner og panne, ja de små rynkede hendene

var heller ikke gått fri. Damene måtte ha kysset ham to, tre ganger hver. Gutten så ut som et hypermoderne maleri.

At madame tillot slikt griseri!

Randis miner var strenge og stramme da hun resolutt reiste sig og vendte selskapet ryggen.

«Ah, går De med den søte engelen vår nu?» ropte en av damene.

«Han skal sove,» løi Randi kjekt og sendte i det samme madames mor et bønnlig blick. Hun var den eneste som ikke var malt, og Randi følte sig i slekt med henne av den grunn.

Fra det øieblikk madames mor rakte henne sin hånd og ønsket henne velkommen til Paris, var hun Randis egentlige madame. Randi følte øieblikkelig at hos henne vilde hun finne forståelse og hjelp — og også den nødvendige irettesettelse hvis hun ikke behandlet gutten efter hennes ønske.

Madame Mongrolle var herefter for henne en nydelig, liten pike, som hadde fått en søt dukkemann å leke med — et leketøi som bare skulde more henne, men som hun aldri vilde ha noget bry med.

Monsieur Mongrolle var riktignok husets herre, men da hun hadde hilst på ham, var hun straks på det rene med at han vilde bli en meget passiv chef. Der var ikke noget i hans vesen som tydet på at han blandet sig i husets affærer. Et vennlig god dag, jeg håper De må synes om Paris, — det var alt han hadde sagt, og etterpå var hun luft for ham. Han lot iallfall sånn, og Randi likte ham nettop slik.

Madame Katz forstod straks Randis bønnlige signal og sa:

«Jo, nu trenger han søvn.» Enda hun også visste at gutten hadde sovet hele formiddagen.

I døren snudde Randi sig og gjorde et raskt kast med hodet, som skulde bety: Kom!

Straks reiste madame Katz sig og fulgte efter ut i badet.

Randi satte sig med gutten på fanget.

«Sehen Sie hier!» ropte hun forarget.

Ungens hode var fryktelig å skue.

Madame Katz smilte beroligende mens hun rystet på hodet.

«Ja, det er ikke bra,» sa hun, «men det går vekk med lunkent vann og såpe.»

«Jeg liker det slett ikke,» sa Randi, og øinene funklet av indignasjon.

«Ich auch,» lo den kvinnelige læge, «men det er nu engang skikk og bruk at en baby skal kysse i dette land.»

«Jeg tillot det ikke hvis det var min,» mente Randi. «Og hvordan vil guttens fine hud bli til slutt hvis alle disse giftige lebene alltid skal få lov å male ham til?»

Madame Katz svarte ikke straks. Hun hadde fuktet en bløt svamp og begynte å fjerne malingen langsomt og forsiktig.

«Heldigvis er farven fet,» sa hun, «og den er ikke giftig. Men De kan godt la madames venninner forstå at De ikke liker den kyssingen. De kan nok få sagt det bare med et blick, De som har så lett bevegelige følelser. Det bør jo helst ikke sies for tydelig, forstår De!»

«De er sannelig ikke så liketil,» sukket Randi. «Enten blir damene fornærmet eller gutten blir malt. Ja, ja, jeg risikerer det første, jeg,» sa hun kjekt. «Det er jo ikke hver dag jeg har Dem til assistanse.»

Dr. Katz nikket smilende.

«De er en kjekk pike,» sa hun varmt. «Jeg er trygg for min dattersønn når De passer ham!»

— — Randi tenkte siden på denne uttalelse og undret sig over at dr. Katz ikke hadde opdraget sin datter til å føle større ansvar og ha mer interesse for sitt avkoms ve og vel. Men det er vel fransk det også, tenkte hun.

Madame interesserte sig for vakre klær og venninner og selskaper og pleien av sitt eget vakre legeme. Hun hadde visst aldri anstrengt sig med å ta en eksamen eller studert noget på egen hånd.

Da Randi om eftermiddagen viste henne sitt medbragte kart over Paris og pekte på Rue de Borsault, uttalte hun sin store forbauselse over hennes omtanke og forhåndskunnskaper om Paris.

«Og De vet at elven heter Seinen, og at den deler Paris i venstre og høire Seinebredd.»

Charlotte visste det knapt. Hun var iallfall sørgelig lite kjent i byen, enda hun var født på Mont Martre.

Bare vent til jeg har vært ute i byen den første eftermiddag, tenkte Randi. Hun hadde ruten ferdig. Det var bare å gå den med kart og parlør i vesken, så kjente hun omtrent fjerdeparten av byen.

«Har De hørt om Boulogneskogen?» spurte madame. «Der er meget vakkert.»

Randi smilte overlegent og satte fingeren på kartet.

«Jeg har bestemt mig til å ta metroen dit,» sa hun. «Her er nærmeste nedgang!»

Madame var formelig rystet over hennes kjennskap til Paris. Det var ganske unaturlig, syntes hun, at en pike fra Norvège viste navn på gater og bygninger, som selv innfødte parisere ikke kjente til. Men alt der oppe var jo så merkelig. Kvinnene konkurrerte med

mennene både i kunnskaper og manerer og utseende og var så mannhaftige at de fleste av dem måtte fri selv skulde de bli gift. Det hadde hun både lest og hørt.

Her nede levde de for å behage mannen og være nydelige og inntagende til alle døgnets tider for å beholde hans kjærlighet.

Madame gjespet og strakte sig og kastet et blikk i speilet over kommoden, hvor hun så sitt eget hode ved siden av Randis — — og var såre fornøid med sig selv.

Endelig, endelig!

Randi hørte med velbehag smellet av låsen da entrédøren lukket sig bak henne, og gikk med lette skritt nedover de samme trapper som for fire dager siden hadde ført henne inn i det eventyr hun hadde higet efter å oppleve.

Nei, noget eventyr var det sant å si ikke — — enda iallfall. Der var mange og store skuffelser, men også en og annen overraskelse, som hun ikke hadde drømt om.

Charlotte var et troll, som var efter henne overalt og hverken unte henne maten eller den privilegerte stilling å ha værelse nede og kunne forsyne sig av det dekkede lunsj- og middagsbord, endog før madame og monsieur selv, og sitte i ro inne på sitt prinsessebur. Dette var en torn i øiet på Charlotte, som var republikaner med liv og sjel og holdt krampaktig på frihet, likhet og broderskap.

Men der var madame knakende kjekk. Hun stod helt på Randis side og hadde bare et overbærende, halvt foraktelig smil til kokkens dunkle eller tydelige hipp til den norske prinsesse, som skulde favoriseres på alle måter.

«Lat som De ikke forstår henne,» sa hun til Randi med en liten gjep mot kjøkkenet.

Men Randi gikk et skritt videre. Selv om hun oppfattet spydigheten, lo hun Charlotte like op i ansiktet, og istedenfor et skarpt svar gav hun henne en kompliment for den veltillagede mat.

«Å, hvor De er flink, Charlotte,» kunde hun si, og det hjalp for en stund.

Charlotte var uhyre lett mottagelig for ros, og når hun så Randis appetitt, tvilte hun ikke på at det var hennes kulinariske dyktighet som egget den.

Der hadde vært vebnet nøytralitet helt til igåraftes. Da hadde Charlotte fri og vilde på kino. Hun spurte om Randi vilde bli med, og lot det skinne tydelig igjennem at hun var både edelmodig og barmhjertig når hun overså alle de ergrelser den norske pike var årsak til og istedet tok henne inn under sine beskyttende vinger.

Randi kunde få fri, hadde madame sagt, herskapet skulde være hjemme. Men Randi avslo med et smil. «Merci Charlotte, — men jeg har ikke lyst, jeg vil heller legge mig tidlig.»

«Ah! De er for stor for mig,» hveste Charlotte. «Det er bare derfor. De tror De er grand dame, og synes jeg er for simpelt selskap!»

Randi var blitt blek under det fresende sinne og visste ikke straks hvad hun skulde gripe til for å dempe bølgene i Charlottes sinn. Hun måtte jo innrømme for sig selv at noget lignende følte hun kanskje ubevisst. Men når det blev sagt så direkte og tydelig, måtte hun allikevel komme med en protest.

«Jeg er så trett, forstår De. Jeg bryr mig ikke videre om kinoer. Men jeg sier enda en gang tusen takk fordi De vil ha mig med.»

Med de ord forlot hun kjøkkenet, mens Charlotte blev ved å skjelle og smelle over hennes prinsessenykker.

Madame hørte henne helt inn i spisestuen, og Randi måtte forklare hvad replikkvekslingen gjaldt.

«Det er meget bra,» sa hun med et fornøid smil.

«Jeg vil helst at det skal være slik mellom dere. Charlotte er ingen venninne for Dem. Hun er både for gammel og for lite dannet. Her har De tre francs til kino, om De vil gå alene imorgen. På «Paramount» i Boulevard des Capucines går et morsomt stykke. Den er en av de største og fineste kinoer i Paris. De finner den nok på Deres gode kart, når jeg skriver opp gatens navn.» —

Således endte den første puniske krig, tenkte Randi med et smil. Men nu var der åpenlyst fiendskap fra Charlottes side. Hvis madame fremdeles tar mitt parti, resonnerter hun videre, er det naturligvis en god støtte i kampen. Det blev ikke hyggelig å leve i daglig strid med en fiende som nærte sitt hat med misunnelse og såret forfengeligheit. Men selv om det var både lumpent og overlegent og snobbet, så foretrakk hun kamp fremfor Charlottes fortrolighet.

Blås, tenkte Randi og gikk ut i den strålende dag. Begge madamene mine forstår mig, og monsieur er korrekt og helt nøytral, og så lenge de er mine venner, kan jeg saktens utholde Charlottes hat. — —

Nu var hun ved enden av Rue de Borsault. Men i hvilken retning lå nu Triumfbuen? — Op med kartet før jeg går videre. Der borte var en åpen plass og en benk.

Hun hadde Triumfbuen og Eiffeltårnet som mål idag, og de skulde nåes skritt for skritt, hverken trikk eller busser eller tramway skulde ødelegge den vidunderlige følelse av å opdage Paris stykke for stykke — helt alene.

Hun ønsket slett ingen cicerone, hverken norsk eller tysk eller fransk. Hun vilde finne frem etter kartet og være alene med gleden over alt hun skulde få se i disse kostbare timer.

Jo, hun husket riktig. Det var bare å fortsette oppover den brede Boulevard som gikk helt op til Triumfbuen, så kom hun også like forbi park Monceau, hvor hun og gutten skulde leve glade dager i en hel måned fremover — før familien reiste til et badested ved kysten.

Den parken måtte hun hilse på aller først og være orientert så hun ikke gikk og somlet når uniformen og barnevognen var med.

Allons! ropte hun med et strålende smil, puttet kartet i vesken og begav sig avsted. Jeg er i Paris! sang det inni henne, og hun måtte rett som det var stanse og snu sig helt om og om igjen for å være sikker på å få alt med som falt i hennes vei.

Nei, så nydelig hadde hun ikke trodd her var, så rent og så lyst og så rummelig. Husene var jo ikke mer enn tre—fire etasjer. De stengte ikke for solen, de skjulte ikke himmelen, de virket ikke imponerende og knusende som hun hadde ventet.

Og så blide og elskverdige som alle mennesker var. Hun kunde ikke la være, hun måtte prøve sin fransk av og til, bare for å høre sig selv snakke, og se om hun blev forstått.

Det gikk så forskjellig — eftersom folk hadde det travelt og var elskverdige. Men alle var høflige, og alle var mørkøiede.

En herre var kanskje litt for høflig. Han tilbød sig å følge henne og la armen beskyttende over skulderen.

«Nei takk, min herre!» sa hun knusende overlegen. «Jeg ønsker ikke Deres følge!» Og hun rystet ham av sig og så på ham med et blikk som vilde frydet fars og tante Hildas hjerter.

Ja vel, hun måtte altså være forsiktigere herefter. Men moro var det, ti millioner ganger morsommere

enn å sitte på en pult i gymnasiet og ramse op nogen setninger.

Jeg er i Paris, og jeg snakker fransk! Det var eventyr godt nok! — — Å, — det var moro å leve, og det var storartet at hun kunde gå og stå når og hvor hun vilde og glo både i butikkvinduene og på gaten uten at nogen nappet henne i armen og sa: «Kom da! Er det noget å se på!»

Imellem stanset hun og stod rett op og ned midt i ferdsele og blev dyttet og skubbet av menneskestrømmen. Pardon! het det ustanselig, og Randi apet efter til hun fikk det rette slenget.

Solen skinte, og en lett bris satte lindetrærnes lysegrønne løv i bevegelse.

Hun var god og mett efter en deilig lunsj med koteletter og grønnsaker og oljestekte potetstrimler og druer og appelsiner, og hun var frisk og hadde næsten hundre francs i vesken. Hvad mer kunde hun ønske sig? — — —

Der stod Triumfbuen! Den som hun hadde sett avbildet så ofte. Nu så hun den med egne øine. Jeg, Randi Skaugård fra Oslo, jeg som har tjent penger ved å vaske vegger og pusse vinduer, jeg står nu i Paris og ser noget som hverken Magda eller nogen av kameratene i gymnasiet har sett!

Var ikke dette et eventyr så — —

Hun måtte ha lommetørklæ i hånden for å stryke det over øinene når jubelen blev altfor sterk inni henne.

Et øieblikk ønsket hun næsten en landsmann ved sin side, så hun kunde bli kvitt litt av den voldsomme begeistring som fylte henne. Den gjorde næsten ondt — både i hodet og i hjertet. Den sprengte på så hun syntes hun måtte besvime.

Forresten — hvem skulde det være? Nei, hun kjente ingen som vilde kunne forstå hennes jubel i dette øieblikk.

Hun hadde ventet å føle noget lignende den aften hun kom med toget. Men da var jo alt grått i grått både inni henne og utenom.

Dette var den virkelige første dag i Paris. Nettop slik hadde hun tenkt at det vilde føles når hun stod ved den ukjente soldats grav og leste inskripsjonen og så alle blomstene som lå strødd utover.

Det var gripende å lese de enkle ord på stenen, men enda mer gripende var nogen engelske linjer på et kort som var festet til en krans av lyserøde roser. Til den ukjente soldat fra en av hans australske kamerater, stod der.

Hun likte ikke arrangementet av den evigbrennende flamme. Det skulde vært en oljelampe, ikke moderne gass, som kom op av en hullet jernplate.

— — Da hun hadde slitt sig opover alle trappene og stod på plataet og så utover Stjerneplassen, var hun så begeistret over det syn som møtte henne, at hun uvilkårlig utbrøt:

«Å, at jeg skulde oppleve å få se dette!» — uten å tenke på alle de fremmede mennesker rundt om.

Til venstre for henne stod en sorthåret italiener med dunkelbrune øine. Han så bare rett ned i vrimlen, som om menneskene var det eneste interessante der nede, og syntes ikke å ha øie for den vidunderlige utsikt.

Da hun hadde gått en runde om hele taket, møtte hun ham igjen borte ved disken, hvor hun kjøpte prospektkort.

Han så på henne fra siden og smilte, da han til hennes store forbauselse sa:

«Jo, her er ganske vakkert, og jeg sier som De sa, frøken: Tenk at jeg skulde oppleve å få se Paris!»

Randi blev stående med åpen munn. Hun hadde levert en fem francseddel til damen bak disken og glemte å rekke hånden ut efter vekslepengene.

Mannen lo:

«De skal ha penger igjen!»

Da lo Randi også:

«Og jeg som gjerne skulde veddet hele månedsgasjonen min på at De var fra Neapel eller et annet sydlig sted.»

«Jeg er født i Brevik, men bor i Oslo,» sa mannen ganske enkelt.

«Gid så koselig,» sa Randi. «Tenk Brevik her oppe på Triumfbuen!»

«Ja, det er store motsetninger,» sa mannen, «og når De hører at jeg heter Sten og har mitt arbeide ved en cellulosefabrikk, som tar imot norske grantrær og maler dem op til den grøten som fabrikk har navn efter — —»

«Så blir De enda norskere og hyggeligere,» lo Randi. Hun presenterte sig og føiet til: «Så jeg er nok den norskeste allikevel! Sten er der overalt, men ikke skau, lell.»

«Nei, det er typisk østlandsk, det,» svarte han.

De gikk sammen nedover de kringlete og kronglete trapper, han foran og hun efter.

Da de stod nede under buen, var Randi glad hun hadde sett soldatens grav alene. Selv om mannen var aldri så liketil og grei og hyggelig, vilde det vært et stort minus å ha møtt ham her for en halv time siden.

«Tør jeg spørre hvad frøkenen herefter skal se?» spurte han — lett henkastet.

«Alt! Hele Paris! — Dette er jo det første, forstår De vel, og jeg er så fylt av begeistring at jeg må ha luft, som De hørte der oppe.»

Mannen smilte.

«Ja, De var morsom, og jeg sa til mig selv at den damen er neimen ikke blasert.»

«Var ikke De også begeistret over den utsikten?»

«Jo da, men jeg er en eldre mann — som De ser — og livet har dessverre lært mig å beherske mine følelser. Men derfor er jeg også blitt en kjedelig, tørr gammel ungar.»

Randi betraktet ham opmerksomt og gjettet sig til at han var mellom tredve og firti.

Stakkar, kanskje han vilde sette pris på hennes selskap, at han var av dem som ikke likte å gå alene — —

Skulde hun alt nu si far vel til sitt eget selskap bare fordi hun var så latterlig å snakke høit med sig selv? Ja, det var en lærepenge, men ergerlig var det. — Egoisten, sa en stemme langt tilbake i bevisstheten. Randi lyttet, og der kom den igjen. Fy, for en egoist du er! Først igår i din opførsel mot Charlotte og nu mot en av dine egne landsmenn. Nei, der fikk være en grense for egoismen. — —

«Jeg har tenkt å ta Eiffeltårnet nu,» sa hun med et imøtekommende smil. «Derfra ser man jo hele byen, og da er det likesom en er orientert med engang og ikke går her nede på jorden og famler og gjetter sig frem. — Det er bare å gå Boulevard Jena som begynner der borte, så går vi nedennom akvariet og forbi Trocadero og over Seinen, og så er vi der. Jeg gleder mig så jeg er rent svimmel!»

Hun hadde med vilje byttet jeg med vi nu.

«De vil selvfølgelig helst ha den svimmelheten helt

for Dem selv? For å kunne fortsette med monologen?»

«Å nei, De kan gjerne få lov å henge på,» lo hun med en noget forsert latter. «De er jo fra Brevik, og der har jeg en firmenning, som De kan ta med en hilsen til!»

«Det var en edel bestemmelse, frøken,» sa Sten med et muntert blink i øinene. «Jeg håper De ikke kommer til å angre på at De ofrer Dem for en gammel mann.»

«Jeg angrer aldri mine gode gjerninger,» sa Randi. «Men skal vi ikke sette litt fart på — jeg skal nok flere steder, jeg!»

«Skal vi ikke heller ta en bil?» foreslo han. «Vi blir trette av å trave på disse stengatene.»

«Bil, når vi skal se Paris?»

Randi begynte å tvile på om mannen var riktig i øverste etasje. «Kanskje De har vonde ben?»

Hun husket på farens liktorner og saknet farten.

«Nei, heldigvis,» smilte han. «Men jeg tenkte det var behageligere for Dem. Vi kan ta åpen bil, og da ser De akkurat det samme.»

«Nei, tusen takk!» sa Randi med en bestemthet som moret mannen. «Jeg akter å gå Paris tvers igjennom på mine ben. Jeg vil neimen ikke gå glipp av nogen ting. Jeg skal si Dem, jeg får sikkert bile mer enn jeg bryr mig om. Min madame har nemlig bil og vil ha både mig og gutten —»

«Hvilken gutt?» avbrøt den annen.

«Min gutt, vel!» lo Randi med hodet bakover. «Jeg er barnepike, forstår De vel, for en nyfødt baby —»

«Nå — så — ja, jeg tenkte mig det, forresten.»

«Ser jeg virkelig ut som en barnepike?» ropte Randi temmelig flat.

«Hvad skulde De ellers være?»

«Jeg kunde jo gå på en eller annen skole.»

«Da var De ikke gått ut alene på denne tid av døgnet.»

«Nei, kanskje det. Jo da, jeg er nok barnepike,» sukket hun. «Det var den eneste utvei for å komme ut i verden. Jeg kunde nemlig ikke opdrive en skikkelig kontorpost hjemme i Oslo, enda jeg har både artium og et kursus i stenografi og maskinskrivning.»

Hun skulde ta revanche, tenkte hun og la ham forstå at barnepiken var ikke nogen idiot akkurat.

«Det er et sundere arbeide å passe små barn,» sa Sten tørt og lot ikke til å være det grand imponert over utdannelsen, «og hundre ganger morsommere for en dame efter min mening.»

«Det spørs det da,» mente Randi. «Hittil har jeg tre og en halv dags erfaring, så jeg er ikke akkurat ekspert på området. Men jeg er i Paris, og det er hovedsaken. — Nei, vi bare snakker og glemmer å se oss om, hr. Brevik. La De merke til at gaten er opkalt efter Jena? Det smaker av historie, ikke sant? Hvad het det andre slaget som kom like efter? Nå skal De pines litt.»

«Jena og Auerstädt pleide vi å nevne sammen i min skoletid —»

«Nettop, ja. De er overraskende flink. Kjenner De noget til Eiffeltårnet? Jeg strevet hjemme for å finne litt om den skyskraperen, men vil De tro at akkurat det konversasjonsleksikonet med «e» i har min søster tatt med til Tyskland! Det eneste jeg vet er at tårnet er bygget til en utstilling av en ingeniør som het Eiffel.»

«Ja, det stemmer. Og jeg kan supplere Deres viden med at det er tre hundre meter høit og veier ni millioner kilogram.»

Randi strålte.

«Å, vent litt. Dette må jeg notere, og i morgen skal jeg imponere madame med min viden. Hun var forbauset over at jeg eide et kart over Paris. — Fortell noget mer, er De snild.»

Randi stanset midt på fortauet, la en notisbok på vesken og stod ferdig med blyanten for å skrive.

Sten lo.

«Jeg trodde ikke slikt interesserte damene. Nåja, der er tre plattformer, som De nok vet, alle kvadratiske. Den nederste har en sidelengde på omtrent fem og seksti meter, såvidt jeg husker.»

«Å, dette er storartet!» ropte Randi, «og den deretter?»

«Jeg tror det er omkring tredve meter. Men den øverste minste plattformen er jeg sikker på er bare femten ganger femten. De tør vel ikke våge Dem så høit op?»

«Om jeg tør?»

«De sa isted at De blev svimmel —»

«Av begeistring ja, men ikke av høide. Jo, jeg skal helt til topps, men jeg vil ta elevator.»

«Det går an å gå — De som svermer for å bruke føttene!»

«Horisontalt ja, men ikke vertikalt,» svarte Randi kjapt. «Tusen takk for opplysningene. De husker vel ikke det nøiaktige årstall? Jeg fryder mig til å dupere mitt herskap imorgen, det er derfor skjønner De!»

«Javisst, De er ergjerrig og forfengelig, jeg forstår det. Jo, Eiffeltårnet blev bygget fem år før jeg blev født, nu kan De gjette.»

«Jeg er så dum sånn, jeg,» sa Randi med et åpent smil. «Hvis jeg sier De er firti, blir De kanskje fornærmet, og sier jeg tredve, tror De jeg smigrer. Altså

sier jeg fem og tredve, og da blev Eiffeltårnet bygget i 1888.»

«Legg en til,» sa den annen kort.

Randi skyndte sig å skrive 1889 og så ikke at mannen skar en grimase, som om noget smertet et sted i kroppen.

Da hun så op, var han gått et par skritt foran, og Randi puttet notisboken godt ned i vesken, takknemlig og glad over å ha møtt en mann som visste noget og ikke bare gikk og tøvet og kurtiserte — som de fleste mannfolk pleide.

«De aner ikke hvor glad jeg er over å bli så beriket,» sa hun i en lett tone. «Tenk om jeg ikke hadde snakket høit med mig selv der oppe, da var jeg gått glipp av all denne visdommen.»

Sten smilte — en smule ironisk, tenkte Randi, og det var også tilpass, så viktig som hun hadde vært.

«Ja, det er svare til visdom,» sa han. «Hvis vi kommer til å ta samme elevator, skal jeg berike Dem enda mer — når vi står på øverste plattform og ser menneskene under oss som maur —»

«Ja, slik må de vel se ut. Tenk tre hundre meter over jorden.»

«Det er helt til topps det, frøken. Fra plattformen er der fire og tyve meter til spissen. Skal De ikke skrive det også?»

«Nu gjør De narr av mig,» sa Randi, «men jeg er likeglad. Jeg har så ondt for å huske tall, jeg fikk måtelig i matematikk,» lo hun, idet hun halte notisboken op enda en gang. «De er sikkert ingeniør, ikke sant?» spurte hun og sendte ham et lyst, næsten beundrende blick.

«Jo, det er ikke fritt. Og jeg er dessverre født med tall i hodet. Derfor er jeg så tørr og kjedelig —»

«De kjedelig! — Folk som vet noget, er aldri kjedelige. Men slike guttunger som jeg gikk sammen med i gymnasiet, de var kjedelige de, kan De tro. Æsj, de vilde bare tøise og tøve og si vitser og fortelle skrøner og alt slikt. Gutter i slyngelalderen er nogen rare eksemplarer, kan De tro. Men se! Jeg har lyst til å rope tre ganger tre hurra! Der er det jo! — Eiffeltårnet!» hvisket hun aldeles henført og blev stående med vesken trykket inn mot brystet, mens øinene lyste av begeistring.

«Stakkars Dem, nu overanstrenger De Dem for ikke å si noget pent,» sa ingeniøren ertende. «Jeg skal fjerne mig litt, så kan De holde Deres enetale!»

«Neida, ikke nu,» forsikret Randi. «Jeg begynner å bli blasert. Det at jeg vet så meget, gjør mig mer overlegen og sikker. Skal vi ikke la akvariet være og heller skynde oss op i tårnet, mens det er solskinn? Jeg er så redd det skal bli overskyet.»

«Som De vil. Jeg svermer forresten ikke for akvarier. Det er dyrplageri efter min mening. Vi så fisken likeså tydelig ved bryggen hjemme i Brevik. Vi lå på maven og fisket sypiker og krabber og korstroll, og var det klart vann, så vi til bunns på tre—fire favner. Det var akvarium fint nok for oss.»

«Men vi som bor i Oslo, kan ikke ligge på maven og se sånne gratis-akvarier,» sa Randi. «Det er for oss uvidende storbyfolk det fiskeplageriet er opfunnet. Forresten får de visst både vann og mat nok, de har ingen nød vel?»

«Nei, men de er ikke i sitt rette element, frøken, og da er det synd,» sa Sten alvorlig. «Jeg vet hvad det vil si —»

Han stanset plutselig.

«Fortsett!» bad Randi.

«M—nei. Det var ikke mer. — Hvor mange mennesker er i sitt rette element, tror De? De for eksempel, er De eslet til en barnefrøken?»

«Nei, det er bare et foreløbig stadium i min utvikling. Jeg har slett ikke tenkt å bli gående her nede hele mitt liv og vaske røde malerflekker av pariserbabyer!»

Sten bad om nærmere forklaring på den uttalelsen og moret sig hjertelig da Randi på en drastisk måte skildret teselskapet og dets følger for gutten.

«Jeg skulde gjerne ha sett det lille barnehode,» sa han, «kan De ikke tegne det engang og farvelegge det med de tre forskjellige nyanser i rødt. Det burde inn i et av våre ledende blader om barnepleie.»

«Kanskje De i så fall vilde sette tekst til?»

«Gjerne det.»

«Jeg tenker De best klarer begge deler,» mente Randi. «Men De skulde fortelle mig hvilket element De egentlig skulde leve i —»

Han rystet på hodet, og der fór et trist smil over ansiktet, men straks efter lysnet det igjen.

«Kanskje jeg tør si som De at dette bare er et foreløbig stadium jeg nu befinner mig på. Jeg håper det. — Men De glemmer at De er på en bro, frøken — den første av Seinens broer De setter Deres føtter på! Vil De ikke stanse og hilse pent?»

«Ta det med ro,» smilte Randi, «jeg har holdt en liten tale i stillhet for mig selv. Jeg har sett det, må De tro. Og jeg ser Marsmarken, den er jo en nydelig park, det visste jeg ikke og heller ikke at der var en sånn kolossal avstand mellom benene på tårnet. De vet vel hvor stor den er, De?»

«Ja, dessverre, holdt jeg på å si. Jeg har studert den bygningen nokså inngående og har sørgelig lett

for å huske tall,» sa han med et selvironiserende smil. «Avstanden mellom standerne er omtrent et hundre og tredve meter. Det blir en ganske pen firkant det.»

«Uff, De har en ganske uhyggelig hukommelse,» sa Randi. «Husker De like godt hvad folk sier?»

«Å nei, ikke fullt så lett. Som regel er det forresten lite å huske. De fleste mennesker snakker om hverandre og om vind og vær. — Men nu er vi her altså. Er De fremdeles lysten på å ta helt op?»

Randi følte sig ynkelig liten da hun stod under de veldige buer og så opover.

«Dette må ha kostet en masse penger,» bemerket hun. «De vet vel summen i francs, De?»

«Penger interesserer mig ikke,» svarte han undvikende. Men Randi var sikker på at det tall også satt fastklebet i hjernen.

«Dette er virkelig en opplevelse,» sa hun da elevatoren langsomt hevet sig op fra jorden. «Det er det mest spennende jeg har oplevd i hele mitt liv. Det føles som jeg sitter i et luftskib.»

Hun hadde fått sitteplass, mens han stod ved siden og forklarte et og annet som var et mysterium for henne.

«Har De kanskje vært her før?» spurte hun plutselig. Tanken var kommet som et lyn mens han stod der så rolig og fortalte om den sindrige mekanismen som fikk elevatoren til å stige på skrå opover.

«Åja, det er ikke fritt,» smilte han.

Randi blev sprutrød. Hun som hadde trodd at den Brevikmannen var i Paris for første gang, at hun tok sig av ham og gjorde en god gjerning ved å la ham få lov å bli med — —

«Jeg er ganske skamfull,» sa hun. «De samler glo-

ende kull på mitt hode. Jeg innbilte mig at De var likeså ukjent som jeg.»

«Angrer De alt på offeret De bragte?» smålo han.

«Nei, men jeg er sint på mig selv, fordi jeg ikke straks skjønnte at De var en vel bevandret Pariserfarer.»

«Det er iallfall første gang jeg er her sammen med en så interessert ledsager,» sa han med et høflig bukk. «De fleste damer gider ikke spørre efter tall og nakne fakta. Deres interesser er så overfladiske og grunne at de knapt tenker på hvordan et byggverk som dette er blitt til. De skal bare ha sett det og vært her for å ha noget å skryte av når de kommer hjem — at der står en genial ingeniør bak er en tanke som faller de færreste inn.»

«Nu er De urettferdig,» mente Randi. «Det er bare fordi De er ungtar at De snakker så hånlig om damene. Der finnes en masse som vilde være likeså interessert, men De har ikke truffet nogen — bare mig!» sa hun og så ham leende op i ansiktet. «Og jeg spør mest av forfenglighet, vet De vel — for å sette mig i respekt hos madame og monsieur.»

«Å, ikke bare derfor vel. — Men nu bør De reise Dem og gi mig et bevis på Deres likevektighet. Ser De hvordan jorden forsvinner under oss. Det er det som er det nervepirrende her at vi har vinduer i elevatoren. Flere av damene sitter med lukkede øine, de har nok med første balkong, antar jeg. — — Se så, nu er første akt over. Vi skal ut her og ha en liten pause før vi tar fatt på neste.»

Uvilkårlig la Randi sin hånd på hans arm idet de gikk ut på den solfylte balkong.

«Å, jeg er så glad over at De er med, hr. Sten,» sa hun med en liten, nervøs latter og gav armen et lett

trykk. «Takk skal De ha fordi De forbarmet Dem over den overlegne barnepiken!»

«De er vel ikke svimmel?»

Randi lo.

«Fordi jeg plutselig opfører meg som et takknemlig menneske, mener De? Neida, jeg er bare lykkesvimmel. Det forekommer meg som om jeg er på vei mot den syvende himmel. Det er bare en eneste ting jeg er lei for. Jeg skulde hatt begge guttene våre med. De vilde frydet sig, kan De tro.»

«Har De enda flere gutter?»

«Det er mine brødre, åtte og ti år. Jeg må sende dem en hilsen herfra. Jeg ser her er butikker i lange baner. Men først må vi ha en spasertur helt rundt, hva?»

«Da går vi hver for oss,» foreslo Sten. «Første gang jeg var her, gikk jeg alene, og det har en egen charme, vet De nok.»

«Ja takk, men De akter vel ikke å forsvinne for å bli kvitt skravlet mitt? Jeg lover på ære at jeg skal bremse herefter!»

Randi så på ham med et bønlig blikk. Han rystet på hodet og så vekk med et smil, som Randi ikke kunde tyde. «Forresten klarer jeg meg jo godt alene også,» skyndte hun sig å føie til da hun var redd han allerede var trett av snakket hennes.

«Det gjør De ganske sikkert,» sa han kort, lettet på hatten med en antydning til et smil og gikk sin vei.

Ja, ja, tenkte Randi med et lite stikk i hjertet, da hun så ham forsvinne om hjørnet uten å se sig tilbake. Han er uvant med dameselskap, og jeg tretter ham naturligvis. Det er rimelig han trenger en liten hvil.

Men hvor rart det var å gå her alene og ikke ha

nogen å snakke med eller spørre. Hun vilde gå samme vei for å undgå et altfor snarlig møte og gav sig god tid. Der var jo nok som fengslet, den vidunderlige utsikt, alle de fremmede mennesker og disken som bugnet av souvenirer og mat og drikke.

Da hun hadde gått runden en gang uten å se ham, følte hun sig plutselig så forlatt og alene, men gjorde nar av sig selv, fordi hun svinget så fort over i sine meninger.

Var det ikke nettop slik hun hadde ønsket det? Å være helt alene med de nye inntrykk?

Nu savnet hun en kjentmann som kunde fortelle hvor Tuilleriene lå, om den lysende kirken der høit oppe på den andre siden var Sacre Cour og i hvilken retning Versailles og Fontainebleau lå.

Hun kunde jo ta kartet frem, men her var ikke nettop stedet å brette det ut. Det friske vindpust kunde rive det ut av hendene — og så fulgte hun kanskje selv efter — —

En klokke ringte etsteds. Skulde det bety avgangssignal videre opover? Jo, det måtte det være. Folk strømmet henimot en åpen dør. Var det der hun kom ut mon?

«Pardon! Er det denne elevاتور som går opover?» spurte hun en uniformert mann.

«Oui, madame.»

Ja, ja. Så var vel Sten med i strømmen da, og hun fikk følge efter.

Men Sten fantes ikke der inne. Kanskje han var kommet for sent eller gikk og lette efter henne. Kanskje man skulde vente en bestemt tid før man tok neste elevاتور — kanskje — —

Uff, nei, hun visse jo ingenting, og alle var så stive og stramme og utilnærmelige. Hun hadde ikke lyst å

prøve sin fransk og risikere et koldt: Jeg forstår ikke — og en likegyldig hoderysten. Det hadde hendt et par ganger på balkongen og forsøket gav ikke mer-smak.

Æsj, hvor kjedelige de så ut disse turistene. De fleste stod rett op og ned som mumier og så sig ikke om. Ah, de var nervøse, falt det henne inn. Stakkar, de tør ikke se ut.

Nå — annen balkong. Altså enda nærmere skyene. Hvor høit fra jorden mon tro? Nei, ingen visste det naturligvis. Hun tok mot til sig og spurte føreren idet hun gikk ut, men svaret blev sagt så munnrappt at det blev borte for henne. I nærheten av hundre iallfall. Hun hadde opfanget et ord som lignet cent i det innviklede svar. Nei, franske tall på fire, fem siffer var vanskelig å holde fast.

«M» i fransk! Jovisst, jo.

Å, her var meget høiere. Horisonten var betydelig utvidet nu. Omegnen var kommet inn i synskretsen. Bare så ergerlig at hun gikk der så dum som en østers og ikke ante navnet på det hun så. Det morsomste var å se Seinen så tydelig der den slynget sig gjennom byen.

Bygningene var minket nu, og menneskene og bilene nede i parken hørte hjemme i lilleputtland.

Nu passet det å skrive nogen ord hjem. Her var fremdeles utsalg, men øverst oppe kunde der vel ikke være plass til den slags luksus.

Hun spurte damen bak disken hvor langt det var ned til jorden herfra og fikk et tydelig tre hundre meter til svar. Da opgav Randi å spørre henne. Det var jo hele tårnets høide det jo, — tosken.

På kortet skrev hun:

«Jeg er nu på annen balkong, omkring et hundre

meter over jorden, men er hverken svimmel eller nervøs. Skal snart helt til topps. Kommer jeg levende ned, skal jeg ha den fornøielse å melde dere det på et nytt kort.»

Da faren noen dager senere leste det, sa han med en bekymret mine: «At vi ikke nektet henne å ta helt op da, Hilda! Det forekommer besvimelser der oppe.»

Da lo tante Hilda:

«Jeg er ikke istand til å nære engstelse for Randi i den retning, Wilhelm. Hun er altfor sund og sterk til å miste balansen, både legemlig og åndelig.»

«Du mener det?» sa han tydelig lettet.

«Absolutt,» nikket søsteren, «og dessuten har den øverste balkong glassvegger ovenfor brysthøiden. Der er ingen fare for å ramle utfor.»

Men det som var en trøst for faren, blev en skuffelse for Randi, da hun stod på den glassverandaen som hun kalte den øverste balkong.

Her må ha hendt en ulykke, tenkte hun. Ellers vilde de aldri ha funnet på å stenge for den friske luft. Tenk, næsten tre hundre meter over havet. Det var jo rent høifjellsluft.

Utsynet var betydelig videre, der såes endog fjell i nordvest. Bretagne? spekulerte Randi på og grep sig i å føle en sviende lengsel efter den allvidende Sten fra Brevik.

Slik er jeg altså, tenkte hun med et bittert smil, jeg maser og ler og bråker så jeg skremmer folk fra mig. Men litt lumpent var det allikevel av ham. Han kunde godt risikert hele Eiffeltårnet, hun skulde nok sagt pent far vel og takk for sig når de igjen stod nede på fast grunn.

Det hadde vært bedre aldri å ha møtt ham og fått smak på en gratis guide. Han hadde ødelagt gleden

over å opdage Paris på egen hånd, og derfor var hun sint på ham — ordentlig sint.

Nu gikk hun her og var i dårlig humør og kunde næsten grine, om hun la an på det, istedenfor å eie den betagende, kriblende, berusende glede hun hadde følt ved utsikten fra Triumfbuen.

Sannelig var det ikke en disk her også da! Hun kjøpte det aller minste Eiffeltårn til fem francs og skulde nettop legge det i vesken, da hun hørte et «God dag, frøken!» bak sig.

Der stod Lie og Bjerke og hilste henne smilende med en så tydelig mine av eiendomsrett til hennes selskap at det straks irriterte hennes selvstendighet. Derfor hilste hun en smule distré og kjølig på de unge menn og fortalte at hun ved en misforståelse var blitt skilt fra sitt følge og hadde tatt en for tidlig elevator fra første balkong.

«Kanskje det var ingeniør Sten?» sa Bjerke til vennen. «Han kom op sammen med oss fra første og sa han lette efter en dame som var blitt aldeles vekk for ham.»

Randis øine fikk plutselig liv og varme.

«Javisst er det ham. Å, jeg håper han ikke tror jeg er gått nedover —»

«Ånei da,» mente Lie. «Han trodde damen hadde tatt den første opgående og var viss på å finne henne et sted. — Jaså, det var Dem, det,» lo han. «Er han Deres onkel kanskje?»

«Vi er fetter og kusine,» sa Randi uten et øieblikks betenkning.

Lie blev lang i ansiktet, og Bjerke så nærmest overrasket ut.

Jeg våger det, tenkte hun med frydefull hjertebanken. Da blir det lettere å slippe fra disse to. Sten

er nok så søt at han går med på spøken, og den viktige Lie hadde godt av en smekk, fordi han håner et menneskes alder.

Bare hun nu var så heldig å møte Sten alene, så hun kunde få ham med på notene.

«Dere må endelig gå helt rundt,» sa hun med ivrig stemme. «Der er noget nytt å se på alle sider. Jeg vil passe på når neste heis kommer og se om Eilif er med, stakkar. Vel møtt senere!» — Uten å vente på svar småsprang hun og støtte på Sten idet samme han kom ut av elevatoren.

«Å Gud skje lov da,» mumlet han og grep begge Randis hender. «Jeg har vært så redd for Dem, frøken! Hvorfor tok De opover alene?»

«Hvorfor? — — Nei, la mig først forklare noget annet, er De snild. — Jeg har sagt til Bjerke og Lie at De er min fetter — fordi Lie var vennelig og fordi jeg helst vilde slippe å være sammen med dem, forstår De. Vi var på samme båt til Antwerpen nemlig, satt ved samme bord også, så de synes de må ta sig av mig og så videre. Men jeg vil heller — ja, det vil si, jeg har ikke lyst, jeg orker dem ikke, forstår De. Bjerke er ikke verst, men den andre gjør mig kvalm. — Vil De være så snild å kalle mig Randi og si du, og må jeg si Eilif?»

Sten blev langsomt rød, øinene flakket urolig omkring, men endelig smilte han og så på henne med sammenknepne øine.

«De kan jamen lage eventyr, De! — Nåja, har De sagt a får jeg naturligvis si b, men De skal først forklare mig hvorfor De plutselig rømte!»

«Rømte?» ropte Randi forundret. «De rømte jo fra mig! Jeg tok den første elevator, jeg, og trodde De også var der. Jeg har vært ordentlig sint, for jeg syntes

De var uhøflig, men jeg skal tilgi Dem hvis De vil redde mig fra de to — — bare til vi er kommet ned, forstår De,» føiet hun raskt til, da hun mente å se en mørkere rødme over hans ansikt. Det betydde vel at han syntes hun var en plagsom dame.

«Jeg burde jo sagt at vi skulde vente et kvarters tid,» sa han. «Det er ikke heldig å storme opover straks, slett ikke for damer iallfall. Men De tåler visst alt De, frøken Skaugård,» sa han med et beundrende smil.

Randi strålte av sundhet og humør nu. Den blå stråhatten med kysebrem la en bløt skygge over øverste del av ansiktet og fremhevet hudens renhet og øinernes dype blå under de sorte bryn.

Sten hadde vanskelig for å løsrive sine øine fra det smilende ansikt og undret sig over om hun virkelig var så umiddelbar som hun gav inntrykk av — da Lie og Bjerke plutselig dukket op.

«Hallo! De fant damen?» flirte Lie. «Tenk, så er vi kjente allesammen da. Det var jamen hyggelig, det.»

Randis øine søkte Stens.

«Hm. Ja, det er sikkert, det,» sa han med et nervøst smil. «Min kusine og jeg er dessverre buden bort i eftermiddag, ellers skulde det vært morsomt å ranglet sammen.»

«Søren også da,» sa Lie ergerlig. «Hvem er det som kan be dere da?»

«Mitt herskap,» skyndte Randi sig å si. «Jeg er —» — Hun husket plutselig hvad hun hadde sagt ombord — om *ecole de la vie*, men fattet sig snart og sa: «Jeg bor nemlig hos en fransk familie, og de vil endelig hilse på — på Eilif.»

«Er De ikke på skole da?» spurte Bjerke.

«Jo, men jeg må vel bo et sted,» mente Randi og satte nesen i sky.

Sten så spørrende på henne. Hun gav ham et smil og et lite nikk og sa:

«Skolen heter *ecole de la vie*, Eilif — du har merkelig nok aldri interessert dig for hvor det er jeg pugger livets visdom inn i mitt hode.»

Han gjentok langsomt *ecole de la vie* — med et grundende smil.

«Javisst,» sa han og smilte forstående. «Den skolen hører til de beste som finnes.»

«Akkurat,» sa Randi. «Jeg lærer noget nytt hver dag. Ja, tenk vi lærer å spille komedie også,» lo hun og fikk endelig en høist ønskelig utløsning for all den moro hun hadde lagret op i de siste ti minutter.

Hun tok en pause i latteren, så lo hun igjen, lo så tårene trillet og fikk de andre til å le med, selv om to av dem ikke kunde begripe hvad hun moret sig så gresselig over.

«Hør på den latteren,» sa en dame, som stod borte ved vinduet og førte en dannet, dempet samtale med sin mann. «Det er hun fra «Brabant». Der lo hun også så ubehersket. Jeg er viss på hun er barnefrøken. — — Hun hører til den typen som går til bunnns i Paris. Se bare, hvor hun står og koketterer med de tre menn. Det er hennes type som bringer de norske i dårlig ry her nede.»

Mannen snudde sig og så på «typen», men fruen fant at øinene dvelte altfor lenge ved ansiktet — og det var ikke hennes mening.

«Hun er ganske søt,» sa han oplivet. «Hun har et aldeles fortryllende smil og ser iallfall ikke videre fordervet ut.»

«Skinnet bedrar,» sa fruen spist. «Men skal vi ikke nedover nu? Det ringte!»

Mannen nikket distré og fulgte lydig gemalinnen, men like før han gikk inn i elevatoren, snudde han sig og fanget Randis strålende ansikt i et langt, beundrende blikk.

Lykkelige ungdom, tenkte han med et sukk og stillet sig pent og korrekt ved siden av sin frue, som enda ikke var ferdig med å øse sin galde utover «den slags unge norske piker», høirøstede og taktløse og så norsk-norske at det rent skar et dannet menneske i ørene.

Gemalens øine streifet et øieblikk hennes av vrede fordreiede ansikt. Pudderet lå i tykke lag på nese og hake og hadde blandet sig med sved og gatens støv, så det var blitt rødbrunt og prikkete. Rynkene om øine og munn trengte koldkrem, og de sprukne leber var blitt enda tørrere efter den sterke sinnsbevegelse typens ukultiverte latter hadde fremkalt.

«Er du ikke enig?» spurte hun da gemalen fremdeles stod taus ved hennes side.

«Joda, joda,» sa han i en lett bekymret tone. «Men ungdommen har nu engang et privilegium paa friskhet og umiddelbarhet. De feil du nevner, rettes som oftest med årene.» — —

Med neste elevator blev Randi og de tre kavalerer helt ut.

«Hvad sier dere om imorgen på denne tid?» spurte Lie, da de stod ute i parken for å gå hver sine veier.

«Jeg er ikke fri før søndag,» sa Randi og så temmelig fornøid ut.

«Ikke om kvelden heller?» spurte Bjerke.

«Det vet jeg aldri på forhånd,» sa Randi og laget et langt sukk, som stod dårlig til det glade ansikt.

«Det kan ikke være nogen vits ved å bo i Paris når en er i slikt fengsel,» mente Lie.

«Nei, jeg skulde ønske jeg var Dem og hadde en rik pappa som sendte mig på fornøielsestur,» sa Randi. «Men kanskje vi møtes søndag i Versailles hvis der er godvær, da går fontenene, og da er jeg fri. Men det må bli på slump. Jeg kan ikke avtale noget så lenge i forveien. Au revoir!» ropte hun smilende og løftet hånden til hilsen, idet de andre gikk henimot Invalide-Domen.

«Skal vi ikke sette oss litt, — til de sikkert er forsvunnet, så skal De straks få Deres frihet, fetter Eilif!»

Eilif fulgte stilltiende med. Der lå et spydig, halvt humoristisk smil over det mørke, sydlandske ansikt, og Randi sa til sig selv at nu var grensen nådd. Han var virkelig trett av henne, så det ut til.

Da de hadde tatt plass, tok hun portemoneen op og rakte ham en ti-francseddel med takk for utlegget:

«Det var en billig oplevelse, den var verd det ti-dobbelte.»

«Hvad mener De?» ropte Sten og skjøv hånden vekk.

«Jeg vil betale for mig selv,» sa Randi. «Jeg har fått tredve francs av madame til fornøielser og har enda tyve igjen om jeg vil på kino.»

«Men mat da?» spurte Sten.

«Jeg er ikke noget videre sulten,» svarte hun, skjønt det sved under brystet av lengsel efter mat. Klokken var jo næsten fem. «Jeg kan ta mig mat når jeg kommer hjem.»

«Hør nu litt på mig, kusine Randi,» sa han i en faderlig, beskyttende tone, mens han betraktet henne med et rolig smil. «De er tyve og jeg henimot firti.

Altså er jeg nærmest en onkel å regne for. Vil De ikke la onkel Eilif ha fornøielsen av å betrakte Dem som gjest på Deres første fridag i Paris? Jeg er sulten som en ulv og vet om en hyggelig restaurant i nærheten. Hvad sier De til en duftende kotelett med grønnsaker og — la oss si jordbær!»

«Ikke frist mig over evne,» sa Randi. «Jeg har lovet mitt bedre jeg å gi Dem fri nu. De må da være trett av mig, og i restauranten kan vi vel ikke godt sitte hver for sig.»

«Hvorfor, mener De?»

«Hvis De trenger en pause, en hvil fra alt snakket.»

«Det var for Deres skyld jeg gikk,» sa han alvorlig. «Jeg tenkte De vilde føle det som en behagelighet. De ser ut til å ha det så morsomt i Deres eget selskap.»

Randi nikket.

«Jeg trodde det, ja. Men da De var gått, følte jeg mig virkelig så fattig og forlatt.»

«Hvorfor gikk De ikke da heller sammen med de to unge. Jeg kjenner dem, de er både skikkelige og av bra folk.»

Randi så skarpt på ham.

«I slekt også kanskje?»

«Langt ute ja — med Bjerke. Tre — eller firmeninger.»

«Hm. Ja, undskyld, men jeg spiste alle måltider sammen med dem i to og et halvt døgn, og — ja, De synes vel jeg er skittviktig, men jeg vil heller gå alene hele mitt liv enn å fortsette det bekjentskapet — med Lie iallfall. Bjerke er visst snild og søt og grei, men når jeg kan velge, vil jeg heller gå alene i Paris. Han er likesom så blottet for fantasi og interesse utenom jordbruket, og der er jo jeg ukjent. Der er likesom ingen kontakt mellom oss.»

Sten nikket et par ganger langsomt. Han satt foroverbøid med hendene knyttet om spaserstokken og risset op figurer i sanden og syntes å være langt borte med sine tanker.

«De er visst egentlig kokett, hvad?» kom det uventet for Randi.

«Nei, gid, jeg tror ikke det,» sa hun opriktig. — «Hvorfor spør De egentlig om det?»

«Det falt mig bare inn. Imellem forekommer det mig at De spiller komedie. De er så naturlig at De næsten virker uekte. — Jeg sa næsten,» føiet han til da Randi blev flammende rød og fikk tårer i øinene.

«Nu er De ikke lenger den hyggelige onkel,» sa hun med et usikkert smil.

«Nei, ikke fetter heller,» sa han og smilte barskt, næsten brutalt. «Jeg er et mannfolk som har mistet troen på kvinnen, den ekte og umiddelbare og kvinnelige, slik som hun var fra skaperens hånd. Derfor er jeg skeptisk og har vanskelig for å tro på det ekte når det møter mig så plutselig og uventet.»

Randi visste ingen ting å svare. Hun likte ikke den vending samtalen hadde tatt og begynte så smått å angre på at hun hadde innlatt sig med dette forunderlige, lunefulle menneske. Der var kommet en ny glød i øinene, og hun følte sig ikke lenger trygg i hans selskap.

Hun reiste sig uvilkårlig og forsøkte å se ubesværet ut, men den hektiske rødme i kinnene og øinenes mørke glans forrådde hennes tanker.

«Stakkars liten, nu skremte jeg Dem,» sa han med myk røst. «De må tilgi mig. Jeg er imellem en Saul. Når den onde ånd kommer over mig, blir jeg bitter og slem. De har kurert mig for denne gang. Jeg tar mine ord tilbake, de om komediespill og koketten.»

De er et stort, godt barn enda, frøken Randi. Men jeg vil gi Dem et faderlig råd: Tro ikke alle for godt, ikke smil til hvem som helst De møter på Deres vei. De har et farlig smil, det har to dype fallgruber. — De skal spare på det smilet — selv om De møter en landsmann. Si til Dem selv at der ligger en tiger skjult i de fleste menn, da vil De bli mer gjerrig både med smil og latter. De har lett for å le også, vet De vel?»

«Huff,» sa Randi og lot som hun frøs. «Jeg kjenner Dem ikke igjen, hr. Sten. Eiffeltårnet har visst gjort Dem svimmel! Og jeg som gledet mig til å få mange flere notiser i boken min!»

Hun lo nervøst og gikk frem og tilbake foran benken med små, hissige spark til de stener som lå i veien.

Han satt og betraktet henne med et tankefullt, alvorlig blikk.

«Tør De allikevel bli med mig og spise Dem god og mett og glad, og skal vi så etterpå gå på kino?» sa han plutselig i en ganske annen tone og så på henne med det åpne smilet som hun kjente fra Triumfbuen, og som straks hadde gitt henne garanti for at mannen var all right.

Hun betenkte sig et øieblikk og resonnererte raskt: Hun var skrubbsulten og hadde ikke overflod av penger. De hundre francs hjemmefra måtte vare måneden ut — til hun fikk lønn, og der var mange fridager innen den tid. Sten hadde bare vært hyggelig helt til han kom med det rare snakket, — og det var jo lyst lenge enda. Der kunde da ikke være nogen risiko? Kinoen var hun enda ikke sikker på. Det kom an på hvordan restaurant-opholdet forløp.

«Nå? De er fremdeles redd — — for tigersen?»

Randis klare, blå øine møtte hans dunkle brune i

et langt, alvorlig og inntrengende blick. Han blun-
ket et par ganger, men Randi holdt dem fast.

Så sa hun stillferdig med et lite, blekt smil:

«Vet De hvad jeg tror? At nu har D e spilt komedie
— for å skremme mig. De e r et bra menneske, er
De ikke, hr. Sten?»

«Gud gi jeg var det,» sa han hest og reiste sig med
et rykk. «I hvert fall har D e ingenting å være redd
for, frøken! — Skal vi så se oss om og glede oss over
at vi fremdeles er i Paris — — og glemme at den
onde ånd var over Saul? — — Kom, lille David!
Deres harpe har en skjønn, beroligende klang
— — —»

*

Istedenfor å gå på kino etter middagen på «Chau-
land» vandret de om i byen og så på livet og havnet
ved ti-tiden på fortauet utenfor café «Regence»,
hvor Sten fortalte at Napoleon hadde vært stamgjest
i sine keiserdager.

«De ser ham for Dem, ikke sant?» lo han da han
så hvordan Randi plutselig kviknet til og så sig om
med et våkent blick. Hun hadde like før gjespet et
par ganger og snakket om ømme føtter og dumme,
tynnsålte sko.

«Napoleon er det mest eventyrlige i Frankrikes hi-
storie,» sa Randi. «Når jeg engang skal gå i Invalide-
domen og se graven, vil jeg ha med mig en rose og la
den falle ned på kisten. — Er det forbudt? Å, jeg
skal nok passe på i et øieblick jeg er aldeles alene —
en dyprød, næsten sort rose. Jeg har aldri skrevet en
bedre historisk stil enn den jeg skrev om Napoleon,
ikke om krigene, men om mannen, om mennesket, om
geniet. — Kan De ikke få greie på hvor han pleide
å sitte? Skal vi ikke heller gå inn? Jeg er viss på det

aldri mer faller i min lodd å drikke citronlimonade i café «Regence». Jeg må utnytte anledningen, forstår De.»

Sten smilte over hennes iver og la ikke skjul på at han fant henne temmelig svermerisk, men spurte allikevel en av kelnerne om der gikk noget sagn om keiserens plass for hundre år tilbake.

«Joda, han satt der ved vinduet hvor det nettop er ledig. Monsieur og madame kan vær så god ta plass!»

«Hvorfor smilte De så hånlig?» spurte Randi da kelneren fjernet sig for å skaffe dem te.

«Bare skrøn naturligvis,» sa han. «Han forteller det samme til nye gjester og viser dem et annet ledig vindu, og før klokken er tolv, har han lommene fulle av keiserlige to-francssedler. Jeg kjenner ulla, som vi sier i Oslo.

Men Randi vilde ikke la sig skuffe.

«Han satt her,» påstod hun hårdnakket. «Han må ha hatt en spesiell plass akkurat som Ibsen på Grand. — Si at De tror det er her, da!»

«La gå,» lo Sten. «Jeg tror, jeg tror, undskyld min vantro! — Det er bare sørgelig De ikke sitter på den samme stol og drikker av Napoleons kopp!»

— — Da han fulgte henne hjem, la de veien om Operaen, og Randi blev ikke trett av å beundre den imponerende bygning og den brede, oplyste avenue, hvor Paris's nattsvermere allerede var i aktivitet.

«Et av mine aller høieste ønsker er — engang å gå opover den trappen,» sa hun — «og overlegent levere mitt yttertøi i garderoben, seile inn på en av de dyre plassene og høre Aida eller Butterfly eller Faust. De er nemlig de eneste operaer jeg har hørt på norsk, og det er hyggeligst å ha en liten anelse om handlingen, ikke sant, selv om sangen og musikken er

hovedsaken. Jeg vil heller høre én opera enn se ti kinostykker.»

Da de stod utenfor porten, og Randi hadde trykket på knappen, spurte Sten hvor og når de skulde møtes neste gang.

«Vi lar skjebnen råde,» sa hun i en lett tone. «Paris er neimen ikke så stor som jeg trodde. Vi møtes sikkert et eller annet sted — hvis vi skal møtes. — Takk for i hele dag! De har vært en storartet snild onkel! Jeg glemmer Dem ikke selv om jeg blir et hundre og tyve år!»

Raslingen av portnerens nøkkel i låsen gjorde en bratt ende på avskjeden.

Sten så to mørke groper i kinnene og de skinnende hvite tenner. Øinene lå i skygge under hatten, men han innbilte sig å høre en lett vibrering i den lyse røst. — Et raskt håndtrykk og et smil — og porten smelte igjen.

Dette gikk sannelig fort og greit, tenkte Randi på den andre siden av porten.

Dette gikk altfor raskt for sig, mumlet Sten ergerlig mens han tendte cigaren ute på gaten. — — En kunde næsten innbille sig at hun også følte sig svak — — —

De blir skuffet over Versailles,» hadde madame Katz sagt da Randi fortalte at hun vilde tilbringe første søndag der. «Slottene er grå og stygge, og der er ingen blomsterprakt lenger som i keisertiden.»

«Jeg blir aldri skuffet over nogen ting,» forsikret Randi ivrig. «Versailles er da ikke bare slotter og blomster og fontener og parker. Det er først og fremst historie, og tenk hvilken historie da, madame!» ropte hun med entusiastisk begeistring. «Jeg synes jeg kjenner alt på forhånd — alle Ludvigene og deres damer og Napoleon og fredsslutningene. Vi har jo lest om det alt sammen på skolen. Jeg venter slett ikke å se noget så strålende skjønt, jeg vil bare se det slik som det er idag, og jeg gleder mig voldsomt. Det skal bli godt å få en støtte for fantasien, den har ofte løpt vill når jeg har tenkt på Versailles. Det er en egen glorie om det stedet — for mig iallfall.»

«Ach, mein Gott!» utbrøt den tysk-franske frue smilende forbauset. «Her finnes da ikke det sted hvor De ikke er kjent fra før. Lærerne i Norge må ha en merkelig evne til å skape historisk interesse hos sine elever. De er som skapt til å reise og lære verden å kjenne. De har en glupende appetitt og en åndelig fordøielse som tåler alt, både skuffelser og overraskelser.»

— — — Søndagen kom, og Randi fikk fri klokken ti.

Da gutten var stelt, var det bare å legge dukke-

mannen i den nydelige vognen og bære den nedover trappen med Charlotte.

Hele familien skulde tilbringe dagen hos dr. Katz, som forstod hvad det hadde å bety for den norske pike å komme ut og få sin hunger stillet, som hun uttrykte sig. I all stillhet hadde hun lørdag aften stukket to ti-francssedler til henne:

«Det er bare til togbilletten. Gutes Vergnügen! og vær nu forsiktig, kjære lille pike. Vokt Dem for ulver i fåreklær, der er nok av dem der ute om søndagene.»

«Å, ja da,» lo Randi sorgløst. «Hverken tigrer eller ulver skal få kloen i mig.»

Madame Katz hadde tilfeldigvis sett visittkortet som fulgte med en bukett blekrøde roser og kornblomster, som kom sendendes dagen efter Eiffeltårnbesøket.

Blomstene var fra Eilif Sten. På baksiden av kortet stod: «Med takk for Deres heltedige offer — å gå i bur med en tiger.»

Det var tankeløst av ham å sende blomstene. Han burde jo vite at de måtte sees av alle i huset. Hun vilde få ubehageligheter og kunde ikke undlate å forklare hvordan hun var kommet sammen med en før helt ukjent landsmann.

Uten å tenke over det hadde hun puttet kortet ned i buketten da hun bar den inn på sitt værelse, og den observante doktor hadde naturligvis stukket nesen bort i rosene og spurt hvad han skrev.

Temmelig nysgjerrig syntes Randi. Men det var til ingen nytte å ta på sig en fornærmet mine. Madame var jo ellers så søt, — og kanskje hun følte en slags forpliktelse til å våke over henne?

Randi hadde oversatt de norske ord og måtte igjen

ut med en forklaring om hvorfor han benevnte sig selv som en tiger.

Madame lot til å være svært fornøid over bekjentskapet.

«Han er en meget klok mann,» sa hun. «Sehr klug! Jeg håper De ofte må være under hans beskyttelse.»

Hm. Alt var jo ikke fortalt, tenkte Randi med et lite ironisk smil. Men det var sannelig heldig at hun opdaget kortet. Det reddet henne forhåpentlig fra enhver mistanke om lettsindighet, hvis da madame hadde hatt nogen.

— — På Gare des Invalides vrimlet det av søndagsklædde mennesker. Randi hadde tatt en buss for å komme fort frem, men lofte sig selv aldri mer å sette sine ben på et så somlete kjøretøi.

På nærmeste holdeplass hadde hun revet av et nummer, som alle de andre, men det var til liten nytte. Tre ganger rakte hun sin lapp frem, men hver gang var der nogen som hadde lavere tall. Hun stod i seksten minutter før det blev hennes tur, og da hun endelig ad mange omveier kom frem, var det blitt så sent at hun måtte vente til neste tog gikk.

Hadde jeg spasert, tenkte hun ergerlig, vilde jeg fått sett ti ganger mere. Allikevel hadde det vært en interessant tur.

For første gang satt hun ansikt til ansikt med damer fra arbeider- og borgerklassen.

Hittil hadde hun trodd at fenomenet malte leber var overklassens privilegium. Men nei. I bussen fantes ikke et eneste kvinnemenneske som ikke var overklint med den røde farve.

De franske Eva'ene måtte ikke eie selvstendighet. De var nogen forfengelige, sjelløse pyntedukker allesammen, et yndig leketøi for skapningens herrer. Og

bluferdighet var et ukjent begrep for dem. Når som helst og hvor som helst tok de op sin røde farvestift og pudder og frisket op fasaden, midt i synet på sin kavaler endog.

På restauranten, da hun satt sammen med Sten, så hun til sin store forferdelse at en tilsynelatende intelligent og virkelig vakker dame ganske ugenert tok malersakene frem mellom to retter — og smurte på mens begge hennes kavalerer satt vis à vis og kom med små vink angående farvelegningen!

Hun hadde sett på med bestyrtelse malt i sitt ansikt og spurte Sten om det var fordi hun var norsk og kvinne at hun fant det så fryktelig.

«De som er mann og har sett slike skuespill før, hvad synes De? Svar mig helt ut opriktig er De snild. Jeg vil gjerne høre en objektiv, upartisk dom.»

«Husker De ikke hvad jeg sa da De fortalte om gutten Deres?» spurte han.

Nei, Randi hadde næsten glemt den samtalen. Det forekom henne å være så lenge siden de møttes oppe på Triumfbuen.

«Jeg finner hele smørieriet ekkelt og simpelt,» sa han og gjorde en grimase for yderligere å understreke hvad han følte. «Det er unatur — — ja, det er i bunn og grunn en fallitterklæring fra kvinnens side. Hun føler sig renons på åndelige egenskaper og må skjøte til med den slags lettkjøpte, utvortes midler.»

«Men herrerne synes om det,» mente Randi. «Se på de to der borte! De smiler beundrende og sier sikkert noget pent om det nypussete fjeset.»

Sten rystet på hodet.

«Ja, det er aldeles ufattelig,» sa han. «Men der har De et slående eksempel på hvilken forferdelig makt

der er i moten, denne hjerteløse tyrann som kveler og dreper all sund sans.»

«Egentlig forakter jeg mennene mest,» hadde Randi sagt. «De er alfa og omega her nede. Alt dreier sig jo om å behage og tilfredsstille deres smak. Hvis alle franske menn plutselig en dag nektet å — —»

«Å berøre malte leber,» fullførte Sten, da hun famlet etter ordene. «Da blev det straks en ende på smørieriet, mener De? Ja, utvilsomt. Men de synes altså det er vakkert, og deres smaksnerver må være — bokstavelig talt — av en annen substans. — — — Jeg sitter og spekulerer på om De vil komme til å forandre mening når De har vært her et år,» sa han med et skeptisk smil. «Om De litt etter litt vil bli smittet av denne unatur og finne det vakkert som De nu synes er heslig. Karmonsinn-røde leber og litt mer farve på kinnene vilde gjøre Dem ti ganger vakrere — i en franskmanns øine.»

Hun hadde bare sett på ham. Der lå et lite hånlig smil bak blikket.

Omsider sa hun, idet hun flyttet øinene mot kelleren, som i det samme kom med jordbærene:

«Jeg skal love Dem noget, hr. skeptiker — den dag jeg finner det vakkert å male mig, skal jeg sende Dem et telegram.»

«Takk! Hvad vil De i tilfelle telegrafere?»

«Jeg er renons!»

— — —

Randi tenkte på denne samtalen da hun gikk frem og tilbake foran stasjonsbygningen og ventet på at det neste tog skulde stå ferdig til avgang.

Hvorfor var det så meget lettere å snakke med ordentlige voksne menn enn med slike grønnskollinger som Lie og Bjerke? For ikke å nevne de jevnaldrende

i gymnasiet. — Hvorfor skulde de ganske unge bestandig legge an på å få damene til å fnise, og enda lyktes det ikke?

Sten var næsten dobbelt så gammel som hun, men hun følte ikke aldersforskjellen som en hindring, snarere som en lettelse, som en betryggelse. Og bortsett fra det plutselige og uventede omslag i hans vesen den korte stund i parken hadde han vært som en bror for henne, en fetter heller kanskje, brødre var sjelden så elskverdige.

Og allikevel har du ikke lagt to pinner i kors for å møte ham enda en gang, sa hun til sig selv.

Nei, der var noget inne i henne som advarte mot å fortsette det bekjentskapet. Hennes instinkt sa hende at det kunde være nok med den ene dagen.

Hun visste han skulde bo i Paris en tid fremover, og at det vilde være både besparende og hyggelig å ha en venn som ventet på sig når fridagen kom.

Hun hadde nok alt tenkt sig inn i hvad det vilde si å gå alene omkring her nede, når byen ikke lenger hadde nyhetens spenning, når alle museer og kirker og parker var sett, når gatene var blitt dagligdagse, når barnepiken trengte nye sko eller en halvsåling, strømper og klær. De to hundre og femti francs vilde få ben å gå på!

Her var dyrt, fryktelig dyrt — og til kontoen fornielser vilde det ikke bli mange francs til overs. Hvor skulde hun så gå hen uten penger?

Her var ingen onkel eller tante som ringte op og inviterte til kaffe eller kvelds, ingen venninne som sa: Stikk opom når du har tid! — Ingen, ingen, tenkte hun med et sukk, da hun tok plass i toget.

I det skandinaviske hjørne i parken var der et par norske barnefrøkener mellom mange andre. De sa ut-

trykkelig frøkener, og syntes Randi forsimplet sig selv ved å benevne sig som pike.

Hun burde kanskje slått til da de igår foreslo å møtes i Versailles. Men hun likte ikke å være bundet til et følge som hun enda kjente så lite til. Og begge hadde vært der før. Det var egentlig det avgjørende moment da hun svarte at det ikke passet.

De hadde svært lite å fortelle, de var skuffet begge to. De hadde ventet å se pomp og prakt, romantiske slotter med tårner og fantastiske utsmykninger, et eventyrlig blomsterflor og fontener som ledet tanken hen på tusen og en natt — — og så var der ikke en stråle, ikke en vanndråpe i de opskrytte bassenger.

«Det vannet vi så, kom ovenfra,» fortalte de. Det var skyet til mens de beså sig innendørs, og da de kom ut uten paraplyer, høljet det ned så de måtte ta springmarsj til stasjonen istedenfor å tilbringe eftermiddagen i parken og kose sig med den medbragte niste.

Idag var været vidunderlig. Det hadde regnet ut på morgensiden, men nu skinte solen fra en høi, blå himmel med enkelte drivende hvite skydotter. Parkene og alleene hun hadde passert, lå friske og lysegrønne efter den lette dusj. Gatene skinte søndagsrene og blanke, og menneskene hastet smilende avsted til søndagens opplevelser — de fleste med en venn eller venninne ved armen.

Randi syntes hun aldri hadde sett så mange par som her i Paris.

De unge mennesker gikk ikke i flokker på fire—fem, sportsklædde med tykke, solide sko og ryggsekker — som hjemme i Oslo.

Hun så for sig køen ved Majorstuen ved denne tiden en søndag som idag. Der var ikke mange malte

leber og spisshælte sko å se langs avsperringen. Å nei, de norske gutter hadde ikke bruk for slike sportskamerater.

På de kronglete, nåleglatte stiene innover Nordmarka vilde de franske dukkene gjøre en ynkelig figur — både sommer og vinter.

Når svetten drev nedover ansiktet i Skådalsløipen en solskinnsdag i februar, eller kameratflokken var på vei til Slakteren med en ti kilos pakning på ryggen med Kikut som endelig mål en tidlig søndag morgen om høsten når det rødmet innover skauen av rogn og asp og røsslyngklædde moer — —

Jeg tror sannelig jeg lengter hjem, avbrøt hun sig selv. Jeg sitter her og kjenner duften av gran og furu og hører knekkingen av kvist og kvas under føttene når vi stormer nedover mot en bekk for å drikke oss utørste — — —

«Versailles!» ropte konduktøren — rett utenfor vinduet.

Randi smilte og nikket da han gikk forbi, og var den første som hoppet ned på perrongen.

Var det lang vei til slottet? Eller gikk det an å gå på sine ben?

En av stasjonsbetjentene så ned på Randis solide sko med gummisåler og lave hæler og smilte spydig til spørsmålet. På de skoene kunde hun spasere tilbake til Paris, mente han, og spekulerte på i hvilket land disse unette kvinneføttene var vokset op.

Hans egen lille Rosette vilde ikke brukt den slags skotøi i fabrikken engang, og denne damen som ellers var så pent klædd, skulde for første gang bese slottene — det var formelig en vandalisme for stedet. — Og ingen drikkepenger gav hun. Nei, hun var ingen dame.

Randi var gått noen skritt da hun snudde sig. Til venstre eller til høire?

Men mannen var plutselig blitt stokk døv og så ikke på henne engang.

Aha, tenkte hun med et smil. Han skal ha smurning. Der lå et to francs stykke i jakkelommen — det var tredve øre det, altfor meget, men — —

Mannen fikk øieblikkelig både hørsel og talens bruk tilbake og forklarte med et elskverdig smil at det var til høire og derefter rett frem. Var madame fra England, pardon?

«Jeg er norsk, jeg,» lo Randi og så ham ertende op i ansiktet. «Jeg har norske rågummisko, for jeg har hørt at det skal være sånn gyselig brolegning opover mot slottene. Etterpå skal jeg trave rundt i parken i timevis, og da trenger jeg skikkelige sko, skjønner De!»

Mannens smil var stivnet til. Han hørte med åpen munn på Randis barbariske snakk og rystet på hodet.

Norvège, sa Randi endelig — med et skjelmisk smil.

Da fór høire hånd op til luen med lynets fart. Han hadde en gang fått ti francs av en norsk herre for å skaffe ham en eske fyrstikker.

Men Randi behøvde ikke mer veiledning. Hun fulgte med strømmen og hadde snart glemt både betjenten og hans tydelige forakt for de ukvinnelige undersåtter.

— — — Tenk å snakke om skuffelse! Alt var jo så overveldende imponerende og storslagent. Hun følte sig som et lite fnugg da hun stod ved det nederste basseng og så opover terrassene mot slottet. Visstnok krydde det av mennesker over alt, men der var plass nok.

Da vannet blev satt på, var Randi så heldig å stå like ved en av de store fontener. Der gikk en begeist-

ret mumlen gjennom parken fra det tusenstemmige kor, og Randi undredes på hvor mange av dem der så dette strålende skuespill for første gang.

Mon her fantes et norsk menneske blandt alle disse forskjellige fysiognomier? Hun mente å kunne skjelve franskmenn fra nordboere, men mellom disse yderpunkter var jo så mange andre nasjonaliteter. En tysker kunde godt være norsk og en norsk kunde bli tatt for en englander. Nasjonaliteten var ikke alltid tydelig påskrevet.

Nei, hun hadde aldri sett så mange par, arm i arm eller i enda nærmere berøring. Her var ingen genanse. En kyss på kinnene vakte ikke mer forbauselse enn et håndtrykk hjemme. Et uventet møte mellom gode venner blev feiret med en kyssing som vilde vakt latter mildt opsett i Frognerparken. Her var det bare et naturlig utslag av glede. Der var noget barnslig og umiddelbart over alle mennesker.

På den nyslåtte eng nedenfor det store basseng hadde unge ektepar med småbarn slått sig ned.

Podene stupte kråke i høisåtene mens mammane smilende så til med den minste ved brystet. Pappane i skjorte-ermer lå utstrakte i gresset med hendene bak nakken og frydet sig med synlig velbehag over tilværelsen i de forhenværende blodsugeres park.

Muntre tilrop, latter og skjemt blandet sig med iltre rop til ungene, når de kom i tottene på hverandre. Kakeposer og melkeflasker lå strødd utover gresset mellom kurver og koffertter og fettete matpapper. Nogen hadde nistet sig ut for hele dagen og følte sig som eiere av det område de allerede hadde annektert.

Fotografer var i travel virksomhet. Koner og unge hjalp til å kapre de forbigående, og offeret blev

stillet op foran en bakgrunn, som skulde forestille de kongelige pauluner.

Randi lot sig også overtale. Men da hun et par minutter senere så sig selv på den blanke kartong, rystet hun på hodet og mente hun var næsten ukjennelig. Da gnistret det farlig i fotografens øine, og madamen assisterte ham i en foss av veltalenhet som strømte ut over Randis hode.

Hun lot som hun ingenting forstod og rakte med et smil den fortørnede madame de tre francs billedet kostet og gikk sin vei.

Jeg har visst en egen evne til å irritere de franske; tenkte hun. De tåler ikke å høre sannheten. De vil smigres og roses og innbiller sig at de er fullkomne.

Da kjente hun en liten hånd røre ved armen. Det var fotografens datter. Hun hadde stukket fotografiet inn i en pappamme og lagt den i konvolutten — men madame hadde glemt å gi henne pourboir, sa hun med et ydmygt smil.

Randi lo høit.

«Er du spika gæren, unge? Jeg har betalt mer enn nok for det fillefotografiet! Men siden du er så elendig tynn og blek og ikke har mere vett, så —»

En halv francs blev lagt i den grådig utstrakte hånd, og pikebarnet ramset frem sitt tillærte merci, madame, mens Randi gikk bort imot restauranten for å få noget å drikke og samtidig en sitteplass hvorfra hun kunde overskue det myldrende liv.

Hun var heldig. I utkanten av kafeen, i skyggen under en stripet markise stod et ledig bord.

Hun følte sig plutselig sulten. Tykke kakeskiver med korinter lå i en haug på nabobordet og fristet hennes gane så sterkt at hun måtte bestille tre stykker til teen.

Deilig, men dyrt, sukket hun — åtte francs og bare halvmett. Næste gang vilde hun be om å få ta niste med — et par av de sprøe, lekre hornene vilde foreløbig fått maven til å tie med sine krav.

Det er ikke sundt å være for mett når en skal bese sig, trøstet hun sig med.

En blåbrillett fyr med en flott, sveisen knebelsbart hadde vimset omkring bordet mens hun spiste. Efter en runde mellom bordene kom han igjen tilbake, idet han slo ut med hånden mot en av de ledige stoler.

«Vær så god!» sa Randi kort og snudde sig halvt fra ham. Typisk fransk, tenkte hun. Den gulbrune teinten og det kullsorte håret. Han minnet om nogen — den bevegelsen med hånden var fotografert i hennes bevissthet, men hvor og når? Haken hadde en dyp kløft og var sortprikket endda barberingen så ut til å være foretatt ganske nylig.

Sten! slo det plutselig ned i henne. Men denne var meget eldre. Han var lut i ryggen og så svakelig ut. Hun kastet nok et blick på ham. De blå brillene skjulte øinene, som var et hvert menneskes tydeligste speil av det som bodde innenfor. Der var noget knugget og nedbrutt over mannen, som vakte hennes medfølelse.

Han spiste så forsiktig av kakeskivene, brakk dem i små beter og puttet stykke for stykke inn i munnen, som om det var en uvant beskjefsigelse.

Han satt hele tiden og så ned for sig — på asjetten og kaffekoppen. En kunde næsten tro han var blind. Livet omkring berørte ham likesom ikke.

Stakkars mann, tenkte Randi, hvorfor reiser han da til et så folksomt sted? Hun blev ganske trist av å se på hans klossethet og reiste sig for å gå.

Da så han op.

«Pardon, madame!» sa han og pekte på bordet, hvor Randi hadde glemt lommeterklær.

«Mange takk!» nikket Randi med et raskt smil. Hun måtte imellem snakke norsk, syntes hun, og ofte lot det til at meningen blev forstått — som nu. Han åpnet halvveis munnen og smilte på skjeve, bukket høflig, men blev stående og se på henne bak de blå brilleglassene.

Åhå, tenkte Randi. Han skal ha drinks han også — for det fillelommeterklæs skyld!

«Vær så god!» sa hun kort og slengte et femti centimstykke bortover bordplaten med en uvillig grimase. Det trillet ned på den andre siden. Mannen bøide sig og tok det op, trykket det mot munnen, bukket igjen og la det omhyggelig ned i en av vestelommene.

Æsj, mumlet Randi og skyndte sig bort. Hun hadde fått nok av det smålige tiggeri for idag. At hun aldri skulde oppleve å bli vist den minste lille tjeneste uten å skulle takke med penger.

Hvor smått og trangt her var tross all prakten og kulturen. Hjemme var det fattig, ja. Hverken slotter, triumfbuer eller brede bulevarder, men så smålige og knusslete og grådige var da Gud skje lov ingen hjemme at de bad om betaling for å peke på glemte lommeterklær, lell.

Hun hadde hørt og lest så mange store ord om de franskes høie kultur, deres raffinerte smak og bedårende ridderlighet. Det skulde bli interessant å opdage de strålende egenskaper en gang!

I bussen hadde hun måttet stå over halve veien. Ikke en eneste av de ridderlige franskmenn lettet på sig for å skaffe plass. De breiet sig tvertimot for to, mens de leste sin Journal eller hvad det nu var.

En gammel hvithåret dame hadde delt samme skjebne. Alderen var altså ikke avgjørende for høflighetsbevisninger.

Ja, ja. Slik er de altså, tenkte Randi og rystet ergrelsen av sig med en liten latter. Det var umulig å gå og spille fornærmet i denne herlige parken.

Nu vilde hun først se begge Trianon'ene og få et inntrykk av Marie Antoinettes ødselhet og livslede, så vilde hun forsøke å finne frem til en musikkpaviljong av marmor, som skulde ligge så vidunderlig til midt inne i den tette løvskogen, hadde madame fortalt. Gå på kryss og tvers, der er så mange overraskelser. De kan ikke se alt samtidig, hverken fontenene eller slottene. Det er derfor så mange utlendinger blir skuffet.

Nei, hun var slett ikke skuffet. Men hun var rystet. Nu forstod hun hvorfor den store franske revolusjon måtte komme. Alle disse overdådig utstyrte slotter, det veldige parkanlegg med fontener og terrasser og det lettsindige og ødsle hoffliv, måtte ha kostet millioner av folkets surt fortjente penger.

Å gå omkring her var å lese det franske folks historie om igjen på en ganske annen og interessantere måte. Men hun skulde nok vokte sig for å spørre nogen, tenkte hun og knep munnen bestemt igjen. Det minste svar satte et minus til hennes formue, og nu fikk det være slutt med å øse ut francs. — —

Det hadde ikke vært så dumt å hatt Sten med igrunnen, var resultatet av hennes tanker da hun efter en halv times vandring under de veldige løvtrær forgesves hadde speidet efter noget av interesse.

Naturligvis var det morsomt å gå her alene, det yrte og krydde av mennesker over alt. Der var meget å iakttå og more sig over, men imellem kunde det

vært kjekt å vite litt mer enn underskriftene under Versailles-albumets prospekter fortalte.

Se, der var en ny fontene. Det var uventet å se en så langt ute i periferien. Eller kanskje hun var nærmere centrum enn hun hadde trodd.

Naturligvis var der noget særegent ved denne, siden så mange turister slo op i reisehåndbøkene og skvaldret i munnen på hverandre.

Jeg burde hatt en sånn hjelp jeg også, tosk som jeg er. Men det var en tilfredsstillelse å få vite at dette var den mest berømte av alle fontener. En elskverdig englander fortalte det, og merkelig nok nevnte han ikke ordet drikkepenge! Herefter holder jeg mig til utlendingene, tenkte hun og gikk langsomt rundt bassenget.

Uff, der stod den blåbrillede fyren! Han kunde altså se. Han leste i et hefte. Nu kjente han henne igjen og hilste ved å lette såvidt på den grå filt-hatten.

Søren også, jeg snur, sa Randi og gjorde helt om uten å verdige ham et blikk.

Litt efter kjente hun et lett slag på skulderen. Det var ham!

«Uforskammet fyr!» ropte hun med lynende øine.

«Pardon, madame,» hvisket han og bukket overdrevent ærbødig.

Så rakte han hånden frem. Og Randi så halv francsen hun hadde slengt bortover bordet.

Hun gjorde en avfeiende bevegelse og sa på fransk:

«Var det for lite?»

«Altfor meget, madame,» sa mannen. «Jeg angrer at jeg tok den. Vær så vennlig å ta den tilbake. Jeg så De blev sint, madame!»

I det samme tok han op lommeterklæ og pusset

nesen sin aldri så lenge. Da han igjen puttet det i lommen, var knebelsbarten forsvunnet.

Randi stirret på ham med åpen munn. Var fyren sinnssyk?

Da tok han langsomt og forsiktig av sig de blå briller, først på den ene side, så bare det ene øiet vistes — derefter resten.

«Sten!» ropte Randi og var på nippet til å slå armene om mannen, så glad blev hun.

Han gned øinene og myste smilende mot henne.

«Jeg ser at De fremdeles elsker å være alene på Deres opdagelsestur —»

«Å — ikke nu lenger, må De vite!» sa hun med en liten, lykkelig latter, som ikke var langt fra gråten. «Jeg er blitt så rar og tørr i munnen av å gå og tenke og snakke lydløst med mig selv. Det er allikevel ikke så svært festlig. — Nu har jeg vært her i tre timer.»

Han oppfattet den skjulte bebreidelse i stemmen og sa:

«Jeg er viss på De vilde blitt temmelig kjølig, hadde jeg straks avsløret mig. — Jeg så på Dem isted — i kafeen — at De helst vilde være alene. De var så springsk og overlegen mot den fattige stymperen.»

Randi rødmet.

«Var jeg? Men hvorfor gjorde De Dem så avskyelig? Du verden hvor briller og en knebelsbart kan forandre et menneske — —»

«Jeg vilde vente på det psykologiske øieblikk — når De så ut til å ønske selskap!»

«Ser jeg virkelig slik ut nu?» spurte Randi forbausset over hvor uhyggelig godt han forstod henne.

«Ja, nu var De begynt å gå så tregt og slapt. De speidet likesom efter nogen, og det lot ikke til at

hverken fontenene eller de kunstig klippte pyramidemyrter interesserte Dem lenger. De så kort sagt nok så forlatt ut.»

«Har De fulgt etter mig hele veien?»

Tonen var ikke fri for skarphet.

«På avstand, ja! Jeg føler et visst ansvar for en landsmanninne som er så uerfaren.»

«Men nu har De fått andre tanker om mig, ikke sant? De skjønner vel at jeg kan passe mig? Synes De ikke jeg lignet en furie?»

Sten lo.

«Å—å. Jeg er ikke så særlig farlig, hverken civil eller som skuespiller. De kan nok komme ut for en tiger som bedre forstår å bedåre det svake kjønn.»

«Jeg er flere ganger blitt tiltalt, må De tro,» sa Randi med en selvbevissthet som lot til å more Sten. «Både unge og — — svært pene herrer; men jeg biter aldri på. Agnet har aldri fristet mig!»

«Jeg føler mig høilig smigret,» sa Sten med et smil. «De bet straks da jeg snakket til Dem!»

Han så spørrende på henne.

Randi blev litt forfjamset.

«De, ja — De — De er jo fetter Eilif, De — — og — —»

«Ser ut som en koselig gammel onkel, derfor tenkte De ikke på agn, mener De. Takk skal De ha, frøken Skaugård! — Nei, De behøver ikke å si mer. Vi forstår hverandre allikevel. Ikke bry Dem om mitt tøv.»

Han la den ene arm over hennes skuldre med en faderlig, beskyttende mine og førte henne inn på en sidevei, hvor der var mindre ferdsel.

Randi skjente på sig selv, fordi hun følte uvilje mot berøringen og ikke kunde tvinge den dumme rødmen tilbake.

Han mente jo ingenting med det, sa hun til det urolig bankende hjerte. Kanske han ikke engang selv var opmerksom på at armen lå der. Han snakket så naturlig og hyggelig.

Nu skulde han vise henne en liten bortgjemt paviljong som var en av Marie Antoinettes hemmelige tilfluktssteder når hun ønsket forandring.

«Er ikke hele parken mettet med romantikk? Kan De ikke tenke Dem at elskov og intriger og utroskap og nydelsessyke blomstret i disse omgivelser? Alt her er jo skapt til å dysse menneskenes samvittighet i søvn — — til å nyde nuet — —»

Randi svarte ikke, men gjorde en hastig bevegelse med overkroppen og rystet armen av sig. Hun stakk raskt over til den andre siden av veien og lot som om det var nødvendig å knytte begge skolissene, mens Sten slentret langsomt videre — småplystrende.

Randi så etter ham og var et øieblikk i tvil om hun burde ta springmarsj tilbake og for alltid si farvel til hans selskap. Hjertet banket i galopptakt.

Da snudde han sig med et rolig, litt åndsfraværende smil og bemerket i en ganske almindelig tone at det så ut til å skye over. Det var heldig hun ikke hadde ventet til senere på dagen. Aftenene nu i begynnelsen av juni var nokså lunefulle her nede.

Da angret Randi med ett sine tanker. Hjertet falt igjen til ro, og hun la an på å vise sig særlig elskverdig og takknemlig mot den omsorgsfulle, faderlige venn.

Innbilske narr, sa hun til sig selv. Kan ikke en eldre herre tillate sig såpass overfor en jentunge uten at du straks tenker på flirt og kurtise. Du vet jo at du ikke hører til den sorten som herrene liker å flirte med.

«Du er for kald og liketil, du bråker for meget, og du eier ikke den tendende gnist!» — Det var søster

Magdas dom om hennes kvalifikasjoner som flirte-objekt, da Randi hadde bedt om å få bli med på påsketuren ifjor.

Sten blev forbauset over de plutselige overganger i Randis vesen. Først strålende varm og blid og imøtekommende. — Han skulde gjerne vedde på at hun hadde gjengjeldt hans kyss, hvis han hadde våget. — Derefter knibsk og avvisende ved den minste lille tilnærmelse, et blott og bart vennskapelig utslag av den glede han følte ved å ha en slik våken og interessert kamerat ved siden av sig. — — I neste øieblikk elskverdigheten selv både i ord og miner.

Han måtte igjen spørre: Er hun allikevel kokett? For snerperi lå ikke for så frisk og naturlig et pikebarn.

Hun kunde da ikke ha noget imot ham, ellers vilde hun ikke vist en så uskrømtet glede over møtet.

Hm. Hun var kanskje i den grad uberørt og uskyl-dig at — —. Nei, nei, — det var umulig. Med det utseende og den livlige ånd vilde det være helt abnormt ikke å ha lekt kjæreste med en og annen op igjennem gymnasiet. Han husket jo selv fra den tiden — —

Jeg er for gammel, tenkte han til slutt, og et bitert smil la sig over ansiktet. Men ikke for gammel til nytte-hygge-kavalér.

Ånei, min søte, lille kornblomst! Du skal opdrages til å yde litt igjen. Han var ikke fordringsfull, men han følte sig fullt ut berettiget til å få en liten smule vederlag.

Å vinne henne helt var utenfor hans tanker. Ungkarslivet hadde så mange tillokkelser, det opveide sånn omtrent den ekteskapelige idyll i hans øine.

Men var han kavalér og lot pengene rulle, var det bare fair play å ta imot en påskjønnelse, om den var aldri så tam. Han fordret ikke mer. Hele livet hadde gitt ham surrogater, og de kunde være bra nok — især når de blev gitt av en så tiltalende fremtoning som dette morsomme, umiddelbare lille menneske — —

— —

Da Randi den søndags kveld stod foran porten i Rue de Borsault og ventet på raslingen av portnerens nøkkel, følte hun sig mange år eldre enn da hun om morgenen gikk ut gjennom den samme port. Da hadde hun sin hele selvaktelse i behold. Nu var hun ikke viss på om hun eide mot til å møte sitt eget ansikt i speilet.

Portneren gav sig god tid med å lukke igjen. Han speidet op og ned over gaten efter hennes mannlige følge, men så bare en bil haste avsted uten passasjer.

«Jeg kom i den, ja,» sa Randi som svar på det stumme, men tydelige spørsmål i hans blå øine.

Han nikket et par ganger og undret sig over hvorfor den norske pike kom hjem alene en søndags kveld som denne — og så tidlig. Klokken var ikke halv elleve enda.

Først nu begynte den egentlige moro på den andre siden av elven, på Mont Parnasse, der hvor studentene og kunstnerne holdt til, mademoiselles landsmenn var nok også blandt dem.

Hun hadde fått roser fra en venn, hadde Charlotte fortalt. Og nu kom hun alene. Det var et sørgelig tegn.

Han så ut som en kunstner, kunde han fortelle. Han hadde jo sett ham. Det var en vakker kar, et virkelig mannfolk.

Randi nikket et vennlig «Bon soir» og skyndte sig op på sitt værelse, hvor hun straks låste døren ut til entreen, men lukket den like efter op og banket

på inn til spisestuen, hvor hun hørte madame og monsieur snakke.

«Kan jeg få ta et bad?» spurte hun. «Jeg — jeg er så varm!»

Madame smilte.

«De ser heller ut som De fryser,» sa hun. «De er så blek — — Ja, vær så god!»

Randi hadde hverken tid eller lyst til mer passiar. Hun klødde sig av med febrilsk hast. Det gjaldt å få dukket sig helt under og bli ren, ren, ren — helt fra issen til fotsålen.

Efter å ha badet og iført sig rent tøy fra topp til tå følte hun sig gjennomstrømmet av et behagelig velvære. Kunde hun bare fått rensset sine tanker, sitt sinn like så lett. Legemet var i hvert fall rent nu. — — Kinnene som han hadde trykket sitt kinn mot, hendene som han hadde holdt i sine og ikke villet slippe før hun lovet å gi ham en eneste liten kyss — frivillig som han sa. I stedet tok han den med en voldsomhet som holdt på å kvele henne
— — —

Å, det var fryktelig! Det var brutalt, det var simpelt, det var stygt, — stygt alt sammen. Og hun hadde sagt ham det — med heftige, ubeherskede ord, med gråt i halsen.

Men han lo bare, trodde visst det var forstillelse, en simulert motstand og hadde tatt om henne enda en gang med større voldsomhet. Han hadde knuget henne inn til sig og kysset håret, pannen, lebene og halsen med en grådighet som minnet om et vilt dyr.

Tiger! hadde hun skreket av sine lungers fulle kraft og slått ham — ja, slått ham i ansiktet med høire hånd, mens hun med den andre strevde for å befri sig fra armen som lå om halsen.

Da først slapp han henne — — —

— Han hadde foreslått at de skulde sette sig inn under trærne langs Champs Elysées og iaktta livet.

«Alene må De aldri våge Dem hit,» sa han i den beskyttende tonen som hun kjente så godt, og som gav henne en følelse av trygghet.

Og gatelivet var virkelig mangfoldig. Hun hadde moret sig og uttalt sin takknemlighet over å ha fått anledning til å se det i så trygt selskap.

Da var det han flyttet sig nærmere og la armen om henne.

«Det ser ut som De fryser,» sa han og trykket henne inn til sig. Enda hadde hun ikke protestert.

Vær ikke dum igjen, hadde hun tenkt og gjorde sitt ytterste for å vise sig uberørt. Han mener ikke nogen ting, han har bare omsorg for mig — — som en onkel.

Da la han sitt kinn inn til hennes.

«Jovisst er De kald, stakkars liten,» sa han ømt og tok begge hennes hender i sine. Resten foregikk så fort at det forekom henne som et mareritt.

Hun hadde før tatt av sig hatten for å føie ham.

«Jeg aner jo ikke hvordan De er uten hatt,» sa han. «Vær snild og gi mig et nytt inntrykk av Dem med på veien, når jeg nu må vente i tre—fire dager før jeg får se Dem igjen — —»

Da hun sprang fra ham med hatten i hånden og håret i vill uorden nedover mot Concordeplassen, var det et mirakel at hun ikke blev overkjørt. Bilen som i full fart kom fra broen, stanset knapt en halv meter til høire for henne, antagelig i den tro at hun hadde vinket. Da hun så at den var ledig, styrtet hun inn idet hun stønnet frem gaten og nummeret.

— — Nu da alt var over, og hun satt her trygg bak en låst dør og ikke lenger hadde noget å frykte, var det voldsomme sinne og forskrekkelsen veket for en dyp og sår skuffelse over å ha mistet en god venn, en hyggelig og interessant kamerat — — fordi den onde ånd var faret i ham.

Han hadde altså rett da han sa det om Saul og tigreren. Men at han, en klok og intelligent mann, med sund kritikk og menneskekunnskap plutselig kunde synke så dypt, så totalt miste all selvbeherskelse og hensynsfullhet, det ikke bare oprørte henne, det ødela noget inne i henne. Hun følte som der var skåret en dyp flenge i hennes sjel, det blødde, det sved, det gjorde henne dypt ulykkelig.

For første gang siden hun kom til Paris, vetet hun hodeputen med sine bitre tårer.

Charlottes misunnelse og ensomhetsfølelsen som imellem kunde komme over henne, hadde aldri formådd å ryste henne så sterkt at følelsene trengte den slags utløsning.

Nu lot hun dem strømme fritt og uhindret og gav sig helt hen i den ulykkelige følelse av å ha mistet noget som aldri kunde fåes tilbake.

Rent ubevisst tok hun et sårt farvel med barneårenes lyse tro på at verden var full av gode, elskelige mennesker. Herefter måtte hun gå med årvåkne øine og mistenke alle som kom i hennes vei. Ikke smile, ikke le, ikke spøke mer. Livet var fryktelig alvorlig. Ingen var å stole på. Alle var tigrer, som vilde sette kloen i henne hvis hun ikke var på vakt.

— — —
Med posten neste dag kom et brev. Hun hadde håpet på en undskyldning, hun vilde da ha lettere

for å tilgi og for eftertiden å minnes bare den hygge han hadde skaffet henne den første tid i den fremmede by.

Men brevet var en ny overraskelse.

«Lille enfoldige pikebarn!

Hvordan fant De på å reise hjemmefra, De som enda ikke har lært livets abc? H a r De virkelig en far — eller står De helt alene i verden?

Jeg vil helst tro det siste. Men da er det allikevel ufattelig at De ikke har større kjennskap til livets krav.

Har De foreldre i live, burde disse straffes for å ha sendt en datter ut i verden før hun enda har fått et fnugg forståelse av hvad det betyr å være kvinne.

Fordi De absolutt mangler denne forståelse, har De heller ingen anelse om hvad en mann er for en komplisert skapning.

De skriker op som om mordere og røvere er over Dem når mannen, den ene halvdel av mennesket, gjør sin naturlige rett gjeldende hos den annen halvdel — kvinnen.

Jeg trodde først De var en dreven skuespiller. Dernæst at De var en varmblodig, men bluferdig liten, ekte kvinne. Nu vet jeg hvad De er. Et stort barn med en kvinnes ytre, eggende og lokkende, men uten en kvinnes sjeleliv og erfaring.

Ta derfor mot et faderlig råd: Så lenge De ikke har noget å gi, bør De undgå å krysse mannens veier, å stille op snarer og legge ut feller, hvor han i følge sin natur må bli fanget.

Nu ser jeg Deres øine, lille Randi! De er sorte av indignasjon, og Deres levende ansikt er blitt varmt av sinnsbevegelsen. Det klår Dem! De kneiser med

det kjekke guttehodet, som — i parentes sagt — vilde bli enda vakrere hvis De gav håret en skill og bløte bølger — en mer kvinnelig frisyre med andre ord.

Men det kommer nok med tiden, når k v i n n e n i Dem våkner. Hun slumrer enda som en Tornerose før prinsen kommer.

Derfor tilgir jeg Deres mangel på selvbeherskelse og legger den største skyld på de voksne mennesker som sendte barnet ut i verden før det enda var kommet til skjels år og alder.

Søk Deres omgang mellom Deres eget kjønn og lytt til deres tale når den kretser om livets mysterium. Det vil utvikle Dem mer enn samværet med «guttene» og far, som De har nevnt noen ganger. De er bra nok på en tur i Nordmarka, men de har ikke vært nok for Deres utvikling til kvinne.

Takk for de to dages vennskap. At det sluttet med en skjærende disharmoni, er like så meget Deres skyld som min.

Smilehuller i rosafarvede, fløielsbløte kinn, en velformet munn som smiler: kyss mig! og et par øine som skifter fra det lyseste himmelblå til tjernets bunnløse sorte er farlige våben, som ikke kan annet enn egge en motstander til kamp.

Når De engang blir Dem bevisst at De er kvinne, vil jeg unne Dem å møte en mann som fullt ut forstår å verdsette en ekte, uforfalsket perle.

— — Nu har De tilgitt mig, ikke sant?

Deres ærbødige

Eilif Sten.

P. S. Jeg skylder å si at jeg er blitt en erfaring rikere i Deres selskap. Det er første gang jeg har møtt virkelig og sannferdig motstand og tapt — etter å ha

planlagt et angrep så omhyggelig som dette. Jeg nød seiren på forhånd — derfor føler jeg mig som en ydmyget og slagen mann. Dette unner jeg Dem å huske når De en gang blir Dem Deres makt bevisst.

D. S.»

Da Randi hadde lest brevet enda en gang, reiste hun sig plutselig og gikk bort til speilet med et spent glimt i øinene.

«La gå at jeg var et barn da jeg reiste hjemmefra,» tenkte hun og ransaket sitt ansikt trekk for trekk. «Men nu tror jeg nok at kvinnen i mig har hørt de første klemt av en vekkerklokke» — — —

Dagene gikk uten andre sinnsbevegelser enn de Charlotte var årsak til. På fridagene travet Randi rundt i byen — i museer og kirker og parker og våget sig også inn i et par av stormagasinerne, enda pengebeholdningen var minket ganske uhyggelig.

Bare se, men ikke røre, sa hun til sig selv, når et og annet fristet under skiltet: Occasion!

Ja takk, tenkte hun, men her blir vel en anledning til å få noget billig senere også, når jeg får min første månedslønn. Hun gledet sig til de to hundre og femti francs som andre gleder sig til å heve en gevinst i pengelotteriet.

Det var en masse hun hadde lyst på, og prisene var slett ikke så avskrenkkende som ryktet sa. Strømper i alle farver og kvaliteter øvet især en magnetisk tiltrekning. Hun slet strømper noget aldeles forferdelig ved all tråkkingen og den ustanselige vask.

Hun kretset derfor stadig om strømpekvartalet, moret sig med å spørre på prisene og undersøke kvaliteten med egne hender og late som om de dessverre ikke tilfredsstilte hennes smak, hvorefter hun rolig gled videre til en annen disk og gjentok samme manøvre.

Var jeg kleptoman, tenkte hun tidt, vilde det være den letteste sak av verden å nappe småting fra diskene. Det var alltid langt mellom ekspeditrisene, og de som var der, anstrengte sig neimen ikke for å komme publikum imøte. En fikk selv opsøke sig en

dame eller herre og formelig tigge om å bli ekspedert.

Det var slett ikke rart at en og annen falt for fristelsen til å få et perlekjede eller annen stas gratis.

Men kanskje de så sine folk an, at de hadde publikumskunnskap og instinktmessig visste hvem der var kjøpedyktig, og hvem som gikk omkring bare for å glo — eller naske.

Efter en times vandring omkring i Lafayette kjøpte hun en dag en lebestift til tre francs. Det var et plutselig innfall. Hun vilde se om det var sant at røde leber forskjønnnet. Charlotte tutet ørene fulle av snakk om hvor bondsk hun var med den farveløse munn.

Sten skulde sett mig nu, tenkte hun da hun puttet stiften i vesken. Han vilde trodd at jeg allerede følte mig renons — eller at kvinnen var blitt lys våken.

Nei, det var bare for moro. Hun vilde en aften stenge døren og skape sig om, krølle håret efter Stens anvisning og legge farve på kinner og leber. Litt morø måtte hun finne på, og denne var jo ikke særlig dyr.

Hittil hadde hun sagt nei takk til avtaler om stevnemøter på fridagene. Hun var enda ikke blitt så trett av hverken sitt eget selskap eller Paris at hun vilde binde sig til nogen bestemt en hel eftermiddag.

Dessuten hadde hun en instinktmessig følelse av at det slett ikke var svært om å gjøre for de andre skandinavere å få henne med. Alle sammen hadde vært her om vinteren og var likesom så helt ferdige med byen. De snakket mest om moro og om kafeene på Mont Parnasse, om Viking og K'nam og Domen, og hvad de nu het, og alle de unge herrer de møtte der.

Randi syntes ikke det hadde nogen hast med å komme inn i den klikken før til høsten.

Først vilde hun se det som alle pariserfarere måtte ha sett — for skams skyld. Men det tok tid.

Til høsten, når varmen hadde gitt sig, vilde hun ta Paris om igjen i bitte små porsjoner og nyte detaljene. Hittil hadde hun slukt alt rått. Hun hadde vært for grådig, hun forstod det nu. Det var vel slik de fór frem alle de norske som kom her ned for en uke.

Hun hadde jo bare fridagene å løpe på. Når madame var hjemme om kvelden, tilbød hun henne riktignok å gå ut, men da var alt stengt, både museer og kirker og butikker.

Det hjalp lite at kafeene og kinoene stod med åpne armer for å ta imot en enslig sjel — — når pengebeholdningen hadde fått svinnsot.

Hun hadde forkjøpt sig på kort og fine alumer, mest reproduksjoner av malerier. I Louvre og Grand Palais hadde hun især vært lettsindig. Mona Lisa og Venus, Amor og Psyke vilde følt sig høilig smigret, hadde de sett alle de kopier av deres deilighet som var sendt op til Norge til slekt og venner.

Både kortene og frimerkene kostet, og når hun dessuten svermet for å ha dyre kolorerte avtrykk av andre malerier som hadde vakt hennes begeistring, blev det snart en liten kapital hun ofret på malerkunsten. Men så hadde hun også stor glede av å sitte å se dem igjennem om aftenene når boken eller håndarbeidet kjedet, og Ole lukkøie meldte sengetid — men hun ikke kunde køie fordi madame og monsieur var ute og moret sig.

Der stod et flygel i salongen, og Randi hadde fått tillatelse til å benytte det når hun var alene. Men hver gang hun slo an de første toner, våknet gutten. Hun hadde et svare strev med å få ham i søvn igjen, og dermed var den fornøielse ødelagt.

Det hjalp ikke at hun flyttet ham inn på sitt eget rum, som lå litt avsides. Hans velutviklede hørsel opfanget lyden gjennom to dører. Han illskrek like fullt, han brølte før hun var halvferdig med «Ja, vi elsker».

Enten er han gresselig umusikalsk, eller han er et musikalsk vidunderbarn som protesterer mot min annenklassers musikk, var Randis mening om guttens energiske protest mot hennes prestasjoner.

Musikken hadde allikevel ikke skaffet henne noen nydelse. Flygelet var ustemt. Monsieur klunket en sjelden gang noen slagere med høire hånd, ellers stod det urørt — det var bare et pent møbel som hørte til i en velmøblert salong. — —

Bestemor Katz kom fremdeles hver morgen ved halv ni-tiden og overvar guttens badning og påklædning og forhørte sig om mavene var i orden over hele huset, helt fra Michael til Charlotte.

I begynnelsen fant Randi det komisk med alle de nærgående spørsmål, men hun skulde snart forstå hvor nødvendige de var for den legemlige trivsel.

Det ferske, hvite brød til frokosten, ofte næsten varmt, begynte å øve sin virkning. Hjemme hadde hun ikke ofret den innviklede og mystiske fordøielsskanal en tusendels tanke. Havregrøten med nysilt melk og gjetostmaten med kaffe var glidd ned som den naturligste ting av verden og gjorde sin gjerning i det skjulte, uten noen kruseduller.

Her nede lot det til at lakserende piller og tabletter var hovedbestanddelen ved den ellers ytterst sparsomme frokost. Når madame blev ringt op i telefonen, endte gjerne samtalen med pilleprat.

Madame og monsieur hadde sine spesielle favoritter stående på buffeten i esker og glass, og Randi selv hadde efter madame Katz's ordre satt til livs en masse

små, mørkegrønne, bitre kuler. Men tungen forblev like hvit og hodet like tungt. Da blev det slutt med kulene, og i stedet rekvirerte bestemor Katz frukt og atter frukt.

Når hun nu gikk i parken, lå der alltid en stor pose med bananer og pærer og druer i vognen foruten nistepakken med kaker. Hun måtte spise, sa madame. Hun skulde bli sund og sterk — — for guttens skyld, tenkte Randi, men var like fullt takknemlig og lot ikke en smule bli liggende igjen. Dessuten var der frukt både til ett-frokosten og den sene middag. Grønnsaker servertes til alle kjøttretter, og Randi hadde aldri i sitt liv levd så vegetarisk, men det så allikevel ut som om hun likeså godt kunne levd på kjøttdiét. Hun gikk omkring med kvalme og hodepine og mangel på matlyst, og madame begynte å frykte for at det nye klima hadde skylden.

Da fant madame Katz på å forordne bananer og druer før frokost. Randi måtte ta det som en nødvendig medisin, sa hun. Og bedre medisin hadde hun aldri tatt.

Når hun våknet om morgenen, drakk hun først et glass vann, så lå hun og koset sig med frukten og ønsket bare hun kunde dele innholdet av asjetten med guttene, putte en banan og en fersken og en klase blå druer i lommene deres før de satte på sprang nedover trappene for ikke å få parade. — — —

Det var frukten som reddet Randi fra å bli virkelig syk, og efter tre ukers grasat eting, som hun skrev hjem, var hun så frisk at hun syntes hun måtte protestere mot å fortsette.

Og bli blek og slapp igjen? Nei, nei, mente madame Katz. Michaels bonne var verd såpass. Herefter skulde frukten betraktes som en første-frokost, og

den skulde varieres fremover eftersom bær og frukt blev modne og rimelige i pris.

Jeg har det altfor godt, tenkte Randi og gikk med en hemmelig angst for at det ikke kunde vare. Der måtte hende noget en dag, der måtte komme et vulkansk utbrudd snart.

Men da hun en dag slapp en fin krystallbolle full av vanilje-is i gulvet, så både bollen og isen blev ødelagt, mens madames gjester satt inne og ventet på desserten — — og ikke fikk hverken skjenn eller rasende blikke, men i stedet et vennlig, beroligende «Es tut nichts» — — da visste hun at madame var en engel, og at hun aldri vilde falle i unåde herefter, uansett hvilke faderer hun kom til å prestere.

De norske piker hun møtte i parken, hadde alltid noget å fortelle om sine eksplosive fruer. En dag smilende og yndig som en liten katterpus, den næste satte de kloen i en stakkars synder for en bagatells skyld.

Lunefulle og hissige, men de er skapt slik, det er det romanske blod, mente de og vilde ikke tro Randi når hun fortalte at hennes madame enda aldri hadde vist klørne.

«Hos oss er det kokka,» sa Randi. «Hun er vårt ildsprutende berg. Imellem er det stille som på Vesuv, men jeg kjenner røklukten lang vei, og når den er særlig irriterende, vet jeg at et utbrudd er i anmarsj.»

En liten dansk Frida Møller, som var barnepike hos en amerikansk ingeniør, rådet Randi til å ta den farlige Charlotte med det gode.

«Gør dig godvenner med henne, gi henne søde sager, vis henne alle dine pene billeder, og lad som du liker henne, selv om du hæder henne af dit ganske hjerte!»

En annen gav henne det råd å ta henne med på kino av og til. Det hadde hun gjort, og resultatet var en trofasthet og hengivenhet som minnet om hunden og dens herre.

«Men Charlotte er misunnelig,» sukket Randi. «Dere skulde se henne når jeg for eksempel står ferdig til å gå ut pyntet i denne habitten. — Prinsesse Rangdi! kommer det hvislende med et hatefullt smil idet jeg går ut av porten. Jeg håper De må møte Deres prins i parken!»

De andre hadde ledd og ment at det var ganske rimelig hun misunte henne. For det hvite, tette sløret, som satt stramt om hodet og falt ned over ryggen på den nydelige mellembå råsilkkjole, klædde Randi «svinaktig godt». — — — Det var den fryktede uniform, madame Katz's påfund.

Madame selv la aldri skjul på at hun var stolt av Randi i den drakten — som hun var det over en kjøpt gjenstand i huset.

Hennes barnefrøken vakte venninnenes beundring og hemmelige misunnelse når de sammen med madame Mongrolle avla en visitt i parken for å se til gutten.

Et par av dem hadde vært uheldige. Deres norske barnefrøkener var hverken så flinke eller pålitelige som denne bleke, blonde og alltid vennlige Rangdi, som madame hadde fått snust op.

Deres piker flirtet i parken med unge studenter og andre unge menn som hadde opdaget de nordiske pikebarn. Ja, det hendte endog at de begav sig ut på vandring i de beferdede gater med de uskyldige små, eller drog dem med sig i stormagasinen til de gråt av tretthet.

Så lenge Michael lå i vognen, var det ingen fare, mente de. Vent til han blir så stor at han kan gå — da vil du få samme sørgelige erfaring. — —

Var det kjølig, brukte Randi en mørkeblå gabardinkåpe, sydd efter mål hos madames skredder, og hodeplagg i samme farve med en smal, hvit kant over pannen.

De andre barnefrøkener hadde lignende drakt, men Randi måtte være blind hvis hun ikke hadde sett at hennes klær hadde bedre snitt og var av finere kvalitet.

«Du er bortskjemt,» mente de andre. «Hvad betyr en ekkel kokke mot en lunefull og ubehersket madame?» Egentlig var Charlottes hat en ufrivillig attest for Randis dyktighet, hun stakk henne ut hos herskapet, det var saken.

Og Randi fikk høre de utroligste skildringer om heftige franske fruer, som søkte enhver anledning til å ydmyge og fornærme sine barns pleiersker.

En norsk pike fortalte at hennes madame hadde behandlet henne meget elskverdig helt til hun en dag viste sig i en ny skinnkåpe kjøpt av penger hjemmefra. Foreldrene fant at hun trengte en riktig varm kåpe når hun drog barnevognen om vinteren og ikke kunde gå sig varm.

Madame hadde pekt på kåpen og sagt:

«Jaså! De hører til den sort unge piker som selger sin ære for vakre klær. Jeg ønsker ikke lenger å ha Dem i min tjeneste!»

Den unge pike, Lilli Bøhn, en mørkhåret, livlig liten skapning med spillende brune øine, hadde med gråten i halsen fortalt at kåpen var en gave hjemmefra.

Da hadde madame slått op en hånlig latter:

«En skinnkåpe til tolv tusen francs! Er Deres foreldre så velstående behøver de vel ikke sende

sin datter hit ned for å tjene sitt brød som barnepike.»

Lilli hadde forklart at det var for å komme ut i verden og se sig om og lære fransk og ikke for levebrødets skyld at hun var reist hjemmefra.

Derefter hadde hun gått inn på sitt værelse og hentet konvolutten, som var påskrevet Rec., og viste fru den og brevet fra faren.

«Heldigvis hadde jeg ikke brent det,» sa Lilli.

Der stod med tall 700 kroner, og det var prisen på skinnkåpen i norske penger. Madame kunde selv ringe forretningen op og forhøre sig. Den måtte forandres en del. Derfor var navnet opskrevet.

Madame var blitt spakere, og gikk straks inn og telefonerte.

Da svaret var i overensstemmelse med Lillis forklaring, sa hun bare kort og godt:

«Det er sant som De sier. Men jeg forstår det ikke, mademoiselle! Norge må være et underlig land, og Deres far en likegyldig og ukjærlig person siden han sender sin datter hit for å være tjenestepike, når han har så mange penger —»

Da hadde Lilli gitt et svar, som lenge levde blandt de skandinaviske barnefrøkener og vakte deres høyeste begeistring:

«Min far har alltid trodd at franskmennene var et folk med dannelse og høi kultur, derfor våget han å sende mig hit, madame. Men jeg skal straks fortelle ham at han har tatt feil.»

Madame var blitt blek av sinne, hendene knyttet sig så knokene stod hvite, og hun stampet i gulvet med sine elegante bronsesko. Men der kom ikke et ord over de smale, røde leber.

«Jeg flytter straks,» sa Lilli. Hun ønsket ikke å bo under tak med et så ubehersket menneske.

Lille var flink i fransk og hadde nok funnet de rette uttrykk for sine følelser.

Men da fikk madame et anfall av hysterisk gråt. Kokken måtte gi henne beroligende dråper og våte omslag på pannen og hjelpe henne til sengs.

Da monsieur litt efter kom hjem, bønnfalt han Lilli om å bli. Barnet elsket henne, og madame var så fornøid med hennes arbeide. Hun skulde få femti francs i pålegg om måneden og mere frihet enn før.

Lilli hadde slått til. Hun var der fremdeles og hadde fått det meget bedre i alle retninger.

«Sånn er de fleste, ubeherskede og mistenksomme, men snare til å gjøre godt igjen. Vi må huske at de er franske. De har det sydlandske blod i sine årer, og så mangler de fleste både fornuftig opdragelse og utdannelse, — — derfor har de ikke mere vett,» sa hun med et overbærende smil. «Det regnes for simpelt å ha legemlig arbeide her nede, — det er betegnende for deres bornerte syn.»

«Det gjør det jomen hjemme også,» mente Randi og tenkte på farens forskrekkelse og forargelse da han fikk vite på hvilken måte hun hadde tjent sine nitti kroner. «De norske fruer vilde kanskje også blitt ubehagelige hvis barnefrøkenen en dag optrådte med skinnkåpe i naturel bisam — især hvis hun selv gikk i en slitt velour.»

Randi syntes hun måtte være trofast mot sine elskelige madamer og forsøke å fremholde at franske fruer også hadde sine gode sider.

«Dine to, ja,» mente de andre. «Men det kommer av det germanske blod i deres årer. Det er derfor du enda ikke har følt kattedkloen.»

Det var Randis fridag og næst siste dag i Paris før familien Mongrolle drog til kysten, til Cabourg, hvor sommermånedene skulde tilbringes.

Randi gledet sig dobbelt. Først fordi hun skulde få bade og se et berømt badested på nært hold, dernæst fordi Charlotte ikke lenger skulde plage henne med sitt evindelige kjekl.

«Jeg kommer til å savne hennes fransk,» sa Randi til madame. «Jeg har lært en hel del sjeldne gloser av henne!»

Madame lo virkelig høilydt, det var ikke bare muskeltrekninger.

«Jeg blir smittet av Rangdis latter,» hadde hun engang betrodd sin mor med et forlegent smil. Det var udannet å le høit, hadde hun lært i den franske pensjonen i Sveits.

«Bare le du, barn,» sa moren fornøid. «En sund latter forlenger livet.»

Siden lo madame ofte. Det hendte at Randi fortalte henne om sine opplevelser. Da glemte de begge madameverdigheten og lo omkapp som to store unger.

«Herefter skal jeg ta mig av Deres fransk,» lovtv madame, og føiet til med et skjelsmsk smil — «for at De ikke skal lenges altfor meget efter vår elskelige Charlotte.»

Familien skulde bo i pensjon, og Charlotte hadde allerede sett sig om efter en ny kokkeplass.

Hele huset åndet lettet ved tanken på å bli henne

kvitt, og madame av slo med et blidt smil da Charlotte tilbød sig å komme tilbake til høsten.

— — Idag vilde Randi slå sig riktig løs. Vesken var full av francssedler, og hun følte sig som en krøsus da hun tok metroen til Mont Parnasse, hvor hun skulde møte nogen skandinaviske kolleger på kafé Viking.

Bare navnet var nok til å sette blodet i raskere bevegelse. Og da hun kom inn og fikk se Norge lyse mot sig fra veggene og hørte en opvarter si: «Vær så god, der er plass, frøken!» måtte hun beherske sig for å trenge tårene tilbake.

Så nær og så sterkt hadde hun ikke følt hjemlandet siden hun så det svinne i horisonten den kvelden fra Brabants dekk.

Hun bestilte te og smørbrød. Et innbydende fat blev satt foran henne. Hun kunde bare forsyne sig efter behag, det var ikke nødvendig å skrive sine ønsker på en lang smørbrød-liste, og prisene var ens.

Randis øine så med velbehag på det uvante syn: Norske brødkiver, kalvestek med agurk, egg og ansjos, fiskepudding med reker. Nam, nam! Tennene løp i vann.

Norsk mat, — og rundt om på alle vegger så hun Norge. De norske vikinger pløide bølgene på vei mot syden, et annet sted såes høifjellet i all sin majestet. Der borte lå en seter, og den unge Solveig stod utenfor og lokket på bølingen. Ved siden et glittrende fjordbillede med hvite seilbåter.

Norge, Norge, du er vårt, sang det inni henne. Hun glemte for en stund det strålende Paris, laget av menneskehender, og husket bare sommeren hjemme, fjorden og fjellet, de mørke, stille granskogene og de

hvitstammede bjerker når de stod med lysegrønt brudeslør.

At hun ikke for lenge siden hadde fulgt opfordringen og satt stevne her! At ikke Sten hadde nevnt denne vidunderlige oasen — —

Det surret omkring henne som i en bikube — norsk, svensk, dansk og fransk i en morsom miksing.

Fysiognomiene var likeså forskjellige. Mørkhudede sydlendinger med kullsorte øine kurtiserte nordens blåøiede Unni'er, franske pikebarn med blodrøde leber smilte til de norske lyshårede gutter.

Der var vår i luften — kanskje den imellem følte en smule lummer — — —

Ute ved baren og fra de små kabinetter i bakgrunnen lød en forfriskende latter fra unge piker, som enda ikke hadde lært å tøile sine følelser efter fransk mønster.

«De er sikkert norske,» hvisket en dansk-fransk dame ved bordet til høire.

Men Randi hadde mer lyst til å gråte enn le. Hjemlengselen hadde for første gang tatt henne med makt og tvunget tankene tilbake til det vakreste land på jorden.

Da kom de unge piker fra parken. Men uff, de var jo ikke alene. De hadde hver sin kavalier med, og her satt hun mons alene — —

«Ikke bry dere om mig,» skyndte hun sig å hviske til Lilli Bøhn. «Jeg vil ikke være noget atpåsleng. Jeg har det så kjekt sammen med smørbrødene og alle maleriene. Jeg vil likeså gjerne være alene — — Æresord!» føiet hun til da Lilli rystet på hodet.

«Det mener du ikke,» sa hun. «Vi skal presentere dig for en venn av min svenske venn, Folke Dahlin

— han er norsk og svinaktig kjekk og sånn passelig galant, akkurat noget for dig altså. Du sa engang at du likte best de guttene som ikke var optatt med kurtise. — Det var meningen han skulde være her nu.» Hun så sig søkende om. Plutselig lyste det op i øinene. «Der er han! Nei, se mot døren til venstre! Han, ja. Hvad synes du?»

Randi svarte ikke. Hjertet stod plutselig stille. Det var jo Yngvar Brink! Men det blev ingen tid til å rømme denne gang.

Han skrådde tvers over kafeen og stilte like på Lillis venn uten å se sig om.

«Ergerlig også,» sa Lilli, «at her er så optatt overalt. Vi får ikke plass alle sammen ved ditt bord. Synes du det er kjedelig å være alene med ham — bare her altså, så skal vi nok ordne det bedre siden. Ja, for vi vil rangle kraftig ikveld. Det er jo vår avskjed med Paris for i sommer og for alltid kanskje med flere av våre studentervenner.»

Da snudde Yngvar sig for å gi plass for et smørbrødfat og en kelner, og hans øine møtte Randis.

Lilli gikk fra henne i det samme, og ingen uten Yngvar la merke til den forrederiske rødmen som bredte sig over Randis ansikt.

Så vendte han sig raskt mot Folke.

«Hør du — jeg presenterer mig selv, jeg,» sa han i en oprømt tone og gav vennen et lett slag på skulderen. «Det er den lyse som Lilli nettop snakket med, ikke sant, hun med den blå hatten? Joda, det er all right, det, — vi er jo landsmenn. Vel møtt senere da, du!»

Og før vennen hadde kommet sig av forbauselsen over nordmannens plutselige forvandling fra matt likegladhet til strålende humør, stod Yngvar foran

Randi og rakte henne hånden med et smil, som nådde herfra til Nordpolen, — som Folke etterpå sa til Lilli.

«Kjærlighet ved første blick altså,» mente Lilli og ergret sig over at hun satt bak en søile og ikke kunde følge begivenhetens gang.

«Han er ellers temmelig kald, vet du,» sa Lillis venn og så på henne med et ironisk glimt i øinene. «Derfor blev jeg så overrasket.»

Lilli blev sprutrød. Hun hadde forgjeves anstrengt sig for å opnå et glimt av interesse for hennes person i Yngvars gråbrune øine, når de imellem hadde møtt hverandre — og hadde kanskje lagt sin interesse litt tydelig for dagen.

Hun hadde trodd det var den rette taktikk overfor hans type. For hun var sikker på der kunde bli både glød og varme i de øinene bare han blev tendt av den rette.

Skulde virkelig den barnslige Randi Skaugård stikke henne ut? Hun eide jo ikke herretekke, hun var da så altfor likefrem og åpen — og lattermild.

Hun manglet gnisten, var den almindelige mening blandt parkvenninnene, derfor hadde de heller aldri anstrengt sig med å få henne inn i klikken. Det vilde bare bli et påheng, som hun selv sa.

«Hvor er du henne, Lilli?» spurte Folke.

Da tok hun sig sammen og gav ham sitt mest bedårende smil, idet hun trøstet sig med at den ene fugl i hånden var bedre enn den på taket som hun ikke kunde fange. — —

«Endelig,» sa Yngvar med et stort smil, da han holdt Randis hånd i sin.

«Hvordan det?» spurte Randi.

«Hvordan? Fordi jeg nu i en hel måned har an-

strengt øinene mine med å lete efter Dem over hele byen.»

«Stakkars Dem. De burde hatt briller,» sa hun i en lett tone, men angret det øieblikkelig. Der kom et eget glimt i hans øine.

«Nu røbet De Dem,» sa han lavt. «De innrømmer altså at De har sett mig med briller, — sorte, klædelige hornbriller, ikke sant?»

Randi var først i tvil om hvad hun burde svare. Hvis han var så viss på at hun var identisk med vaskepiken i de fillete, sorte strømpene, hvorfor strålte han da som en sol straks han så henne? Kanskje han allikevel ikke var så snobbet som hun først hadde fått inntrykk av.

Jeg tar risikoen, tenkte hun. Jeg må så allikevel ut med hvad jeg bestiller her nede, og det siste er vel ikke bedre enn det første i hans øine.

Hun var med ett blitt så rolig. Rødmen hadde vanskelig for helt å forsvinne, men hun behersket den nu, den holdt sig hensynsfullt bare til kinnene og lot henne beholde balansen, så hun endog kunde kommandere hjertet til å banke i mer moderat tempo.

Bare han vilde ta øinene til sig en gang imellem og ikke sitte slik og stirre henne like op i ansiktet.

Det distrahererte, men hun tvang sig til å beherske blikket og forsøkte å la det fare rundt i kafeen uten å virke uhøflig, og hun snakket da virkelig i en lett konverserende tone. — Jo, hun vilde være bekjent av sin fortid.

«Jeg skjønner det nytter ikke lenger å fornekte den vaskepiken,» sa hun med et skuldertrekk og et åpent smil. «Jeg har virkelig tjent ti kroner ved å vaske åtte vegger for Deres mor.»

Yngvar nikket et par ganger, mens han betraktet henne med fornyet interesse.

«Det er storartet,» sa han med et varmt smil, «det er morsomt — — Ja, jeg kjente Dem jo straks igjen på øinene og — — latteren, da jeg så Dem på båten.» Han mente egentlig å si smilet, men syntes det virket for intimt. «Men fortell mig h v o r f o r, er De snild.»

Randi lo.

Mer dempet enn ombord, tenkte Yngvar, næsten for dempet og behersket. Han savnet en bestemt tone, den sølvklare, tindrende klangen, som kom helt fra hjertet, og som hadde vært så smittende i sin friskhet.

«Hvorfor? Fordi jeg trengte penger selvfølgelig,» sa Randi. «Tror De kanskje jeg gjorde studier til en rolle eller en bok for unge piker?»

«Men hvorfor valgte De nettop den slags arbeide — med Deres utdannelse? Dahlin sa De var student. — Det er det jeg ikke begriper.»

Randi drog et langt, smilende sukk.

«Nei, det er rimelig, det. De har ingen søstre, har De vel? — Nei, jeg visste det, siden De spør så greselig dumt, — — undskyld. — Jeg har artium, ja. Men hvilke stillinger står ferdig for en nybakt student? Absolutt ingen. I gymnasiet har vi en masse forskjellige fag, men vi lærer ingenting så grundig at vi er spesialister og straks kan gå inn i et arbeide.»

«Men De lærte kanskje å vaske vegger?» lo Yngvar. «Jeg husker mor var svært fornøid med Dem!»

«Takk, det var hyggelig. Men gymnasiet har ikke æren av den prestasjonen. Den lærdom er mig medfødt. Jeg har alltid likt å søle med vann og ha det rent omkring mig. Nu bader jeg en liten gutt hver morgen og holder altså mine medfødte anlegg vedlike —»

«De er altså barnefrøken?»

«Pike!» rettet Randi med et lystig smil. «Jeg vasker guttens klær også og holder hans tøy i orden, og skurer badet og mitt eget værelse. Jeg er ingen luksusfrøken, som spaserer med de store barn og spiser sammen med familien. Kan De ikke se det på hendene? De er ikke akkurat nogen fløielspoter!»

Hun la dem på bordet med håndflatene ned. De var ikke snehvite, men faste og lyserøde og vidnet om daglig berøring med såpe og vann — selv om de var velpleide og neglene bar merker etter en moderat manicurebehandling.

«Viljesterke, friske og arbeidsglade hender,» sa han og strøk raskt over dem med en av sine. «De kan godt være bekjent av dem, frøken Skaugård! — Men fortell meg hvorfor De har valgt å reise hit ned for å gjøre alt dette. — Der måtte da være noget lettere og morsommere arbeide å få i Oslo.»

«Det gikk iallfall min nese forbi,» sa Randi. «Jeg lærte stenografi og maskinskrivning i håp om å bli anbragt på en kontorkrakk, men ingen bet på billettene mine. Hvad skulde jeg da gjøre? Far nektet mig å ta huspost både i kjøkken og barneværelse. Landets kårne stengte dørene til lærerskolene for dem som følte kall som pedagoger. Jeg var virkelig en tid sterkt optatt av å bli lærerinne. Hvad skulde jeg så ta mig til? Jeg kunde overtatt pikearbeide hjemme, det kunde jeg, og jeg burde gjort det — kanskje. Men jeg syntes ikke det var nogen spenning over det, ikke det spor eventyrlig og morsomt. Naturligvis kunde jeg utdannet mig videre som kontordame, men egentlig er jeg ganske uskikket til å sitte i fengsel de syv beste timer på dagen. — Og det er både ensformig og usundt og elendig betalt —»

«Aldeles enig,» falt Yngvar inn, som fremdeles var en interessert tilhører. «Og så fant De på å reise hit?»

«Ja, jeg har alltid lengtet etter å få reise og se mig om i verden, og derfor syntes jeg dette var en grei måte å komme ut på —»

«Hm. Og De liker virkelig småbarn?»

I smilet lå en blanding av beundring og vantro.

«Liker småbarn?» gjentok Randi i en tone som røbet sterk indignasjon og forbauselse over spørsmålet. «Det gjør jeg vel! Jeg har bestandig elsket barn. Jeg har to små brødre — —» Øinene duggedes plutselig, og Yngvar tok sine til sig og fortsatte med spisingen, som han nok hittil hadde forsømt. «De er forresten store nu,» fortsatte hun. «Jeg likte bedre å stelle med dem enn å lese lekser.» Med ett slo hun over i en annen tone. «Men her sitter jeg og snakker bare om mig selv. Gid hvor uopdragen jeg er!»

«Jeg bad Dem jo om det,» sa Yngvar. «Takk skal De ha. Nu er det min tur. De vet jeg er filolog? Ja, det er for studienes skyld jeg er her. Nu skal jeg en liten tripp til Sveits og Italia, men når forelesningene begynner efter ferien, er jeg her igjen. Det er fransk og historie som er mine hovedfag. — Og De? Bli De her i vinter?»

Hvad vedkommer det egentlig ham, tenkte Randis hjerne, men hjertet banket i litt raskere takt ved spørsmålet.

«Ja, jeg må nok det. Jeg reiser ikke hjem før jeg er nogenlunde perfekt i fransk, og til dags dato har jeg helst snakket tysk og norsk. Men til høsten vil jeg ta undervisning, det er den eneste måten å bli flink på —»

«Jeg kan anbefale Dem en lærer,» sa Yngvar.

«Men jeg har dårlig råd,» skyndte Randi sig å si.

Yngvar smilte mens han så på henne med halvlukkede øine.

«Den jeg tenker på, vil bare være glad over å få øvelse i å undervise. Han er norsk filolog.»

«Ja takk, men tror De ikke det er bedre å gå hos en innfødt?»

«Ikke når De samtidig taler fransk med innfødte. Prisen er ganske lav, kan jeg forsikre Dem. De måtte bare love å ta de timene utendørs, altså som konversasjon på spaserturer. — I dette land passer det ikke at en ung pike betreder en ung manns værelse,» fortsatte han.

Ah! Endelig forstod hun.

«De vilde gjøre mig både en tjeneste og en fornøielse,» forsikret han ivrig. «Jeg skal jo undervise i fransk engang for alvor, og når De allikevel skal ta undervisning —»

Randi så på ham med et skarpt glimt i øinene. Nu må du være på vakt, tenkte hun. Husk Stens advarsel om tigrene.

Nei, jeg har ikke overdrevet hverken smil eller latter hittil. Han har ingen grunn til å tro at jeg sitter her og legger snarer. Jeg er virkelig så rolig og avbalansert at det formelig er en lidelse. Her er så festlig at jeg helst vilde juble i villen sky og slå mig riktig løs, men istedet kveler jeg gleden og opfører mig som — — ja, som en voksen dame.

«Ja, tusen takk, hr. Brink —»

«Hr. Brink,» hermed han og lo. «Det klødde Dem ikke, frøken. De er ikke så formell anlagt. Vær så vennlig å si Brink foreløbig — — Forresten er mitt fornavn Yngvar.»

Uvilkårlig rødmet Randi. Hun hadde hele tiden

tenkt på ham som Yngvar, helt siden den dagen i kjøkkenet, da Bertha presenterte ham for henne — på sin måte.

Nu kunde jeg jo si mitt fornavn også, tenkte hun. Men jeg skal vise at jeg er ikke så forhippen på å bli intim med ham.

«Ja, ja,» sa hun lett, «altså takk fordi De vil slite med mig, Brink. Jeg har lest fransk i gymnasiet, vet De, men ikke såpass at jeg kan svare kokkepiken når vi blir uvenner. Jeg kommer alltid til kort.»

«Ja, det er sant som De sa,» mente Yngvar. «Vi leste mangt, men ingenting så grundig at vi klarer oss for livet. Og det er jo heller ikke meningen. En solid grunnmur er ikke hele bygningen. Den er bare et godt fundament å bygge videre på.»

— — «Det er da svært hvor alvorlige dere er,» avbrøt en stemme bak Yngvar ham. «Det ser ut som dere diskuterer dypsindige problemer. — Vi er ferdig her, vi. Går dere med videre? Der skal bli nokså muntert på Domen, hører jeg. Kunstnerkarnevalet legger veien forbi der ved tolv-tiden, og da gjelder det å ha sikret sig plass på fortauet.»

«Vi kommer senere,» sa Yngvar fort uten å spørre efter Randis mening. «Vi er ikke halvmette enda.»

Lilli sendte dem et langt, forskende blick borte i døren, men ingen av dem så til den kant.

Ufattelig, tenkte hun med et misunnelig lite stikk i hjertet. Nu er han både konversabel og høflig.

Det glitret i de vakre, brune øinene, da han viste Randi et billede tvers over bordet. Hele gutten var som elektrisert. Randi var også forvandlet. Hun strålte stille der hun satt.

Den hvite silkeblusen innenfor draktjakkens rene

grå klædde henne enda bedre enn råsillekjolen. Eller kanskje det var det blå slipset og den fikse lille hatten, som var så flatterende. Begge deler hadde presis den samme farve som øinene.

Å, joda, hun er pen, især ved aftenlys, tenkte Lilli. Men det er vi da alle sammen.

Da Randi hadde vært fjorten dager i Cabourg, fikk hun først vite hvad der var foregått på den meget omtalte kafé Domen den aften hun traff Yngvar.

Han vilde ikke gå dit, men sa ikke av hvilken grunn, og Randi hadde vært likeglad.

Istedet foreslo han å gå på Folies Bergere, hvor Randi heller ikke hadde vært.

«De må innstille Dem på å se en hel del levende, naken skulptur,» sa han. «Jeg sier det på forhånd for at De skal være forberedt. Før eller senere må De jo gå et slikt sted, og jeg vil gjerne De skal være sammen med et anstendig menneske første gang.»

Randi hadde smilt.

«Tror De virkelig jeg stoler på en attest som De gir Dem selv?»

«Jeg håper De kommer til det,» sa han alvorlig.

Og så var de gått opover de teppebelagte marmortrapper til øverste balkong.

«Dessverre har jeg ikke råd til en dyr plass,» hadde han sagt.

«Ikke jeg heller,» sa Randi kjapt og trengte sig frem for å kjøpe sin egen billett. «Jeg tjener penger, jeg,» sa hun. «De bare bruker penger. Jeg burde heller betalt for oss begge.»

«Vel, la gå,» sa Yngvar. «Men så lover De å la mig betale tilbake med fransken.»

Den tid, den glede, mente Randi.

— — Da hun møtte Lilli fjorten dager senere, spurte hun om det ansåes for upassende å sitte sammen med en herre på et slikt sted.

«Ikke her i Paris,» mente Lilli. «Men jeg syntes også det var temmelig stritt første gang. Jeg satt ved siden av en dansk maler og ante ikke programmet, derfor blev jeg aldeles paff, da de nakne Evaene passerte inn på scenen. Dansken lo av min forargelse og moret sig på en nokså vemmelig måte. Jeg vilde helst gått, jeg, men han vilde naturligvis sitte helt til slutt, og siden han spanderte, måtte jeg jo bli, jeg også. For jeg var ukjent da og hadde ikke penger til bil hjem.»

«Det v a r allikevel vakkert,» mente Randi. «Jeg sa til mig selv: Enten er du dypt fordervet, eller du er så uskyldig at du ikke oppfatter det lettsindige. For alt var så nydelig arrangert. Bakgrunnen, belysningen og musikken, alt dannet en ramme som likesom dempet inntrykket av lettfærdighet. Yngvar Brink sa det samme. Vi må se det som et kunstverk, sa han, og ikke tenke på at der står en smart direktør bak som bare har det ene mål å trekke fullt hus.»

Og hun hadde virkelig måttet beundre de vakre kvinneskikkelsene og deres gratiøse, smidige bevegelser. Men hun pustet lettet ut da et nytt nummer kom, og hun kunde le bort lummerheten, som allikevel hadde sneket sig inn mellom dem.

«Du skulde vært på Domen den kvelden, du,» sa Lilli med et betydningsfullt smil. «Der gikk det nok villere for sig.»

Og hun fortalte. Karnevalsgjestene passerte revy i noen kostymer som vilde passet bedre i Edens have — før syndefallet notabene, sa hun. Men alle sammen var malt over. Ingen hadde sin naturlige hudfarve.

Kroppene skinte i bronse, sølv, gull og kobber. No-gen var dekorert med perler eller annen glitterstas. Men inntrykket av nakenhet blev ikke mindre av den grunn, heller omvendt. Det var forresten nydelig, men jeg begriper ikke at politiet lar slikt passere. Etter karnevalets slutt på morgensiden skulde de ha duppet sig i et av bassengene i nærheten — til stor fornøielse for natteranglerne i Latinerkvarteret. — «Jeg antar Yngvar syntes du enda var for ny og uforderved til å overvære det skuespillet,» sa Lilli med en antydning til spydighet i stemmen.

«I så fall skal han ha takk for sin hensynsfullhet,» sa Randi alvorlig. «Jeg hadde mer enn nok med den innendørs nakenheten. Senere har jeg undret mig over at jeg ikke reiste mig og ropte høit: Nei, stopp der! Dette går da virkelig for vidt! — Men jeg blev aldeles betatt, så vakkert var det, enda min underbevissthet hele tiden protesterte på det kraftigste.»

Lilli lo.

«Bare vent til du har vært her en hel vinter. Da er du så blasert, så trenet i å se og høre at du ikke finner nogenting upassende lenger. I Oslo vilde det aldri gått an. Vi norske tar for tungt på fornøielsene. Vi er mere brutale og ukultiverte. Vi har ikke dette lyse, lette syn på tilværelsen, vi er så sure og mistenksomme og gravalvorlige. Her nede er menneskene mer umiddelbare og ureflekterende. De tror alt, håper alt og tar alt i den beste mening. Er det ikke så det står i vår barnelærdom? — — Men det er ganske komisk hvor nøie de franske er i andre retninger. Jeg kan for eksempel ikke ta imot nogen av mine venner på mitt værelse. Det er høist upassende. Det samme kan det forresten være. Vi finner hverandre likevel. — Vi er våre egne herrer, og det er jo det som er

vitsen ved hele Pariseropholdet. Hvem kontrollerer oss når vi har slått porten igjen etter oss?»

«Vår samvittighet,» sa Randi uten tanke på å ville moralisere.

«Å, pytt, — den sovner nok snart,» mente den andre. «Skal en ha litt moro etter dagens slitt, må en neimen ikke anstrenge sig med å holde samvittigheten våken. Det er det samme som å si farvel til all moro. Den som vil holde ut i Paris, bør helst legge samvittigheten fra sig hjemme. Den er et altfor besværlig reisefølge.»

Randi hørte på med et skeptisk uttrykk i øinene.

«Men finnes der ikke steder i Paris hvor vi kan more oss uten herrefølge? I lengden blir det vel både anstrengende og — ja litt flaut kan jeg tenke mig — å være avhengig av et mannfolk.»

«Sa du e t t ?» spurte Lilli med et forborgent smil. «Vi varierer, snilde dig. En idag og to imorgen, det er lystig spill for mig! — På den måten binder vi oss ikke, og det er det mest praktiske for begge parter.»

Da Randi istedenfor å svare bare knep munnen igjen som protest, vedblev hun:

«Har du kanskje råd til å gå på kafeer eller kino hver gang du får fri? Ikke jeg! Derfor tar jeg det følge som byr sig — som oftest altså. En gang kom en araber bort til mig. Det var på fortauet utenfor Domen. Jeg satt og suget limonade og var i elendig humør — forfrossen og næsten pengelens — Jeg jaget ham neimen ikke! Han spanderte champagne og var så galant, så, men naturligvis stakk jeg av da han begynte å bli nærgående. Jeg praiet en bil, jeg, og bad chaufføren kjøre mig i retning av boulevard Hausmann, så langt som fem francs rakk.»

«Gjør du alltid slik?» spurte Randi. «Rømmer, mener jeg.»

Hun tenkte på sig og Sten.

«Ikke for skandinavere — er du skjør! Men den farvede mannen bød mig imot. Nei, en må være litt hyggelig igjen, når en for eksempel er blitt spandert på tre, fire ganger.»

«Hyggelig — hvordan?»

Lilli lo og lot sanden silre gjennom alle ti fingrer. De satt på stranden under en veldig parasoll, mens ungene lå under kalesjene like ved og sov.

«Du spør som en ti-åring,» sa hun.

«Jeg trenger å lære,» sa Randi, «jeg er som du sa bare nybegynner.»

«Nåja. Vi må naturligvis ikke være altfor snerpete, det begriper du vel? Gir de, så må vi gi noget igjen. Vil De holde oss i armen, får de lov, og tar de en kyss, så hyler vi da ikke for det — ikke når det er en anstendig herre, notabene.»

«Hm — anstendig,» sa Randi og smakte likesom på ordet. «Er det anstendig å kysse en dame han ikke er forlovet med?»

«Helledussen, hvor gammel er du egentlig?» ropte Lilli med en støiende latter.

«Jeg bare spør, jeg,» sa Randi med et rolig smil. «Jeg vil nemlig gjerne ha moro i vinter, jeg også, jeg behøver hele lønnen til klær og porto og så videre. Men du har ikke svart mig på det spørsmålet om her ikke finnes et sted hvor vi piker kan hygge oss uten mannfolk.»

«Å, joda, lille barnet mitt,» sa Lilli og skapte sig. «Vi har et betryggende sted for slike som dig. Et guddelig sted, hvor du kan synge salmer og høre lange,

kjedelige prekenes. Kanskje du også får en kopp kaffe og litt tørr julekake, hvis du er riktig blid og ser from ut. Du har naturligvis hørt om K. F. U. K.?»

«Ja, naturligvis; men jeg visste ikke at hvem som helst kunde gå dit. Må en ikke være medlem? Har du vært der, Lilli?»

«O m jeg har!» Lilli knep øinene sammen og rystet foraktelig på hodet. «Gørr kjedelig altså! Ikke noget moro, ikke noget liv, salmesang og prek og bedagelig, gammeldags underholdning — domino, halma og den slags barneleker. Vi blev hysset ned en gang vi bad om å få synge nogen friske, norske sanger med litt futt i. Neida. Vi skulde bare synge begravelsessalmer i langtekkelig tempo. Selv «Ja, vi elsker» var for verdslig. — Der k u n d e være hyggelig hvis de forstod hvad unge piker trenger. Huset er ordentlig koselig og ligger like ved Boulogneskogen. Der er have, og du kan ta gutten med i barnevognen om du vil. Du kan få matflasken varmet, og du kan gå inn og vaske ungen om det trenges. De er snilde og hjelpsomme sånn, altså. Men møtene er til å bli syk av. Jeg venter ikke at vi skal danse og stime, men litt moro kunde vi få, litt liv og rørelse, en svingom for eksempel. Det er neimen ikke mange som er oplagt til anger og ruelse når de en sjelden gang får fri. — Der er et godt piano; men musikken skal være i samme stil — dempet og bedagelig og andektig. Valsetoner som fikk benene til å trippe i takt, vilde være en forbrydelse.»

Dit vil jeg gå når jeg kommer til Paris igjen, tenkte Randi. Lilli overdriver naturligvis.

«Kan vi gå dit julaften?» spurte Randi.

«Joda, vi er spesielt velkommen da. Men innbill dig ikke at du får en norsk jul. Den er mere dansk.

— — — Forresten er julen det verste her nede. Her finnes ikke julestemning altså.

Du våkner om morgenen og ser regn og tåke; men du vil på liv og død ha norsk jul, og så lukker du øinene og sier til dig selv at det var snefiller du så. Du skynder dig å bli ferdig og innbiller dig at alle har det travelt med rengjøring. Men du må tro om igjen. Her finnes ikke julerengjøring i norsk stil. Her er grått og skittent overalt. Så skurer du rummet ditt med såpe og en liten skvett salmiakk i vannet for at det skal rive i nesen. Og du skurer hos dig selv så madame begynner å frykte for din forstand, og du pynter dig og stikker en enslig grankvist — som du kanskje har stjålet i en kirke — ned mellom putene på divanen og binder et lys fast. Så tender du det og tvinger din fantasi til å tro at det er et vidunderlig juletre. Du nynner «Glade jul», men gråten kveler røsten og blender øinene dine, så du slukker likeså godt den strålende gran og begynner å pakke op — hvis altså pakkene er nådd frem i god tid. Ja, om de hjemme ante hvad de pakkene betyr for oss! Men da trenger du et par lommeetørklær for hver inskripsjon — især hvis du har mindre søsken som jeg — —»

«Å, Lilli, hold op!» ropte Randi beveget. «Jeg reiser hjem til jul hvis du fortsetter!»

«Ånei, det gjør du ikke,» mente Lilli. «Du vil først lære fransk, det har du sagt så ofte. — Vil du følge videre med i programmet? Det er sundt å være forberedt, ser du! Da tar ikke skuffelsene dig så brutalt. — — Når alle pakkene er åpnet, og du har tutet dig rød og hoven, tar du dig en tur i byen for å døive hjemlengselen. For vi har fri på den hellige julaften.

Du orker ikke kafeene. Det er likesom samvittigheten den dagen står op fra det døde. Du orker hver-

ken dans eller kino eller flirt — tror du i et svakt øieblikk. Derfor går du til det stedet jeg nevnte, til de helliges samfund i «K». — Hjemme har du spist en kjøttkake og innbilt dig at det var ribbe med surkål. Og du har lekt juletre med den stjalne grankvist. Nu vil du ha ordentlig hjemlig jul, og du bestemmer dig for klingende bjeller og sledefart gjennom skauen, hvor granene står dryssende fulle av sne. — Det gjør ingenting om det er metroen som fører dig frem. Din fantasi er levende og intens, og før du vet ordet av, stanser sleden utenfor Avenue de Roule 41. Hesten stamper i bakken, og seletøiet klinger. Du kaster skinnfelden av og hopper ut. Kinnene er blitt røde av sledeturen i den friske, kolde luft, og øinene stråler av forventning. — Idet du åpner døren, strømmer en liflig duft av julemat ut fra kjøkkenet, og du sukker av velvære. Men det var for tidlig — eller rettere sagt for sent, for der er ikke mere igjen enn lukten, duften mener jeg. Andre som var mer forsultne og forhipne, var før ute. Der er stoppfullt altså, svenske, danske og norske i skjønn harmonisk skandinavisme. Men kaffetåren kommer, og snart sitter du i en krok og svelger to «kleiner» og et stykke julekake, som du har erobret i trengselens tummel, og du innbiller dig at du har satt til livs et bugnende fat med norske fattigmann og sirupskaker og goro, og at kaffen er ekte hjemlig julekaffe med tykk, snerket fløte.

— Så tendes juletreet, og vi går hånd i hånd og synger «Du grønne glitrende tre» og «Jeg er så glad hver julekveld», mens det skriker i oss av hjemve
— —

Og når så sleden står der igjen, og vi fyker hjemover i måneskinn over den glitrende diamantsne til

vår fattigslige hybel i femte etasje — nei, det er sant, du hører til de benådede som bor i stue-etasje. Nåja. Så er vi blitt en sørgelig erfaring rikere, lille barn. Men never mind, det går det også, og om noen dager kommer det nye år, og du begynner å lengte mot sol og sommer.»

— — —

«Du er ikke så lettsindig som du skryter av du, Lilli,» sa Randi da begge hadde sittet fordypet i egne tanker.

«Lettsindig?» vrentge Lilli. «En er enten lettsindig og har moro, eller en er det ikke og kjeder sig. Der er neimen ingen mellemting, Randi. Men jeg innrømmer at der finnes grader i lettheten her nede. Mange går nærmere grensen for anstendighet enn jeg, ja, langt over også. Men det angrer en på, vet du. Og da er det gjerne for sent. — — Men nu skriker ungen din. Han er visst ikke lenger noen engel — hvad?»

«Nei, dessverre,» sa Randi med et sukk. «Men det er ikke hans skyld. Madame vil ikke mate ham lenger, eller kan ikke kanskje. Vi er begynt med flaskesølet, vi også, og det er temmelig vanskelig nu i den verste varmen — selv om vi er aldri så forsiktige. Det burde være sånn innrettet at vi kunde overta madames plikter.»

«Eller at vi simpelthen nektet å gi flaske hvis madame forsømte dem av dovenskap,» fortsatte Lilli og strakte sig i sanden med en lang gjesp. «Jeg har ikke sovet én natt i ett kjøer siden gutten var et halvt år, jeg. Nu er han ni måneder og har alt tre og en halv tann.»

Det var en formiddag i slutten av september. Parkene krydde av brunstekte unger og ditto barnepiker. Solen kunde ikke tilskrive sig hele æren av deres friske utseende. Timelange ophold på badestranden og stadige dukkerter i den ramsalte sjø hadde gjort sitt. Men da hele svermen vendte tilbake til parkene, fulgte den velsignede sol med. Den skinte nu fra en høi, blå himmel og skapte en eftersommer hvis make Randi aldri hadde oplevd.

«Det er igrunnen urettferdig med denne lange sommeren her nede,» sa hun til Lilli. «Hjemme går de og hutrer og fryser og lengter efter ovnsvarme, og her sitter vi og steker oss i sommerkjoler.»

«Men vinteren hjemme da, Randi!» innvendte Lilli. «Vent til vi er kommet over jul. Hvis du ikke har mistet all husken din, vil du nok imellem lengte dig syk efter skiturene i Nordmarka. — Finnes der noget vakrere land på jorden?»

«Uff, Lilli, begynn ikke nå igjen med dine rystende skildringer,» bad Randi. «Jeg synes det er dumt å dvele så sterkt og intenst ved alt det hjemme som vi ikke har. La oss heller fryde oss over at solen er så elskelig om dagen, at parken er enda vakrere nu enn i juni, og at vi slipper å tenke på nye halvsålinger til bekkømmene, eller kanskje vi måtte ha nye — at de gamle skiene var elendige, men at vårt ophav fant dem all right — at sportsdrakten var shabby, at du

gruet for å stå i køene med den falmede vindjakken.
— Dette skal bli min trøst nemlig.»

«Ifjor var det ikke så allerverst for mig,» sa Lilli.
«Men iår vet jeg det blir tusen ganger verre. Ifjor hadde jeg en venn nemlig. Han fylte godt ut på fridagene, og jeg var beruset både av ham og Paris. Det blev slutt i april. — Han er i Kjøbenhavn, danske ja. — Du så Folke Dahlin, hvad synes du?»

Randi drog på svaret.

«Jeg snakket ikke med ham, vet du.»

«Men du så ham!»

«Ja, men det er aldri nok for mig, når jeg skal bedømme et menneske. Det er først når en åpner munnen at jeg får det rette inntrykk.»

«Men du måtte vel se at Folke er både pen og kjekk,» sa Lilli utålmodig over Randis spissfindighet.

«Jada,» sa hun. «Utseendet var visst iorden. Men er han egentlig snild? Der var noget spotsk i øinene som jeg ikke likte.»

«Nå, se der kom endelig meningen din. Jo, han er spydig og ironiserende. Jeg er aldri sikker på Folke. Jeg vilde ikke leve livet sammen med ham. Men han går an for en stund. Han er charmerende og vet meget. Jeg blir aldri trett av ham, men jeg er heller aldri riktig trygg for hvad han kan si, hvis han er i dårlig lune. — Snild, sa du. Liker du «snilde» herrer?»

Der fór en lett rødme over Randis ansikt.

«Du behøver ikke sette snild i gåseøine! Med snild mener jeg slett ikke en dott, en kjedelig smilende mammagutt. Når jeg kom til å si snild, mente jeg egentlig god, hensynsfull, trofast, diskre.»

«Et uvirkelig mannfolk altså!» lo Lilli, «et idealmenneske, en opkonstruert helt. Hm. Så det er slik

din ser ut. Jeg må dessverre bedrøve dig med at her i Paris finnes han ikke, knapt nok i Norge. Ånei, min venn, du må slå av på kravene —»

«Kravene?» ropte Randi heftig. «Du mener altså at der ikke finnes en mann med hjertedannelse og karakter?»

«Joda, joda, lille bassen min,» smilte Lilli. Hun stod bøiet over vognen og matet gutten med bananskiver som hun skar av med teskjeen. «Nam, nam, det var god mat det, ja,» småpratet hun. — — «Joda, der finnes menn med karakter og hjertedannelse, men dermed er det ikke sagt at de er dydsmønstrer efter din opskrift. Hvad mener du egentlig med trofast? At du er den første, hvad?»

«Ikke det akkurat, men at han ikke har til motto: en idag og en imorgen. Er det kanskje et uopnåelig krav?»

Lilli smilte. De spillende brune øine som nu i solen skar over i det røde, lo ertende mot Randi.

«Ta nu for eksempel en du kjenner, Yngvar Brink. Han var svært optatt av en liten dansk malerinne, den første tiden. Han traff henne på Viking, og jeg vet at de engang var sammen i Operaen. Om de kom i følge, vil jeg ikke sverge på, men at de satt i samme losje, og at de gikk sammen nedover trappene og ut på avenuen, det så jeg med egne øine.»

Hun flyttet øinene fra Randi, gutten skulde sove, og hun samlet all sin oppmerksomhet om ham. Men hun moret sig over å ha sett at pilen traff — midt i hjertet. Et skarpt glimt i Randis øine og en hastig rødme forrødte hennes følelser.

Han hadde vært så begeistret for «Aida», sangen og musikken og hele stykket.

«Men jeg var alene dessverre. Det falt sig ikke så

at jeg fikk følge,» var hans egne ord. «Og en føler trang til å uttale sig ved en slik anledning, ikke sant?»

En av dem måtte lyve. Men hvem?

«Malerinnen reiste i midten av juni,» sa Lilli en liten stund efter. «Efterpå var det en svensk flicka, rasende stilig altså.»

Randi satt og husket gutten, smilte til ham og småpratet og lot som hun ikke hørte efter.

«Jeg trodde du interesserte dig for Yngvar Brink?»

«Jada, bare fortsett du,» sa Randi med det samme smil som gutten fikk. «Det interesserer mig umåtelig å lære menneskene å kjenne!»

Lilli var ikke viss på hvad hun egentlig mente, men kilte på:

«Efter henne var det en søt liten bergenserinne, som er her bare for sprogets skyld. Ordentlig chic og morsom — yderst elegant, datter av en skibsreder, tror jeg.»

«Tenk så morsomt da, Michael,» lo Randi til gutten. «Da kjedet han sig ikke, sa musen!»

«Nei, det var nok langt fra det. Han var på farten bestandig, på alle kafeer hvor norske pleide å vanke, og enten du nu tror det eller ei, så var han bestandig uhyre interessert i alle de nyankomne og skulde straks presenteres. Men som oftest blev det bare nogen ord med hver. — Det later til at han er på jakt efter en spesiell type, men aldri finner den rette, sa Folke engang.»

Randi gjemte sitt varme ansikt bak gutten, men like efter smalt hun i en hjertelig latter.

Lilli så forbauset op fra hekletøiet.

«Du har vært skutt i Yngvar Brink, skjønner jeg!»

«Jeg? — Nei, nu får du gi dig! Jeg utstår ikke den typen. Han vil likesom på liv og død gi inntrykk av

å være kultivert, og så er han temmelig almindelig og kjedelig. Jeg kaller ikke en sånn som Yngvar for et mannfolk, han er bare en pen, dannet ung mann,» sa Lilli med en spotsk grimase.

«Smaken er heldigvis forskjellig,» mente Randi. «Mannfolk i den forstand som du mener, vil jeg helst ha på avstand.»

«Det begriper jeg nok. For du kan ikke holde dem i p a s s e n d e avstand. Det er vitsen nemlig. Mannfolk må en ha med sig i en lenke av strikk, imellem slakker du båndet, imellem strammer du det. Men alltid vet du at det er dig som bestemmer avstanden.»

«Også når du tillater en kyss?»

«Nettop da! Så langt og ikke lenger lar du dem føle. Derfor beholder vi respekten og charmen og har dessuten den behagelige følelse av å ha vært hyggelig mot en god kamerat.»

«Du verden for en livsvisdom,» sa Randi med et uutgrunnelig smil, som gjorde Lilli utrygg. «Jeg er så takknemlig over å gå i skole hos dig, Lilli!»

«Du trenger det iallfall,» sa Lilli støtt. «For du er det grønneste av alt grønt jeg enda har sett her nede. Det skulde ikke forbause mig om du blev bestevenninne med damene i «K»!

— — —

Ved syv-tiden samme aften, nettop som gutten var sovnet, ringte det på entreen, og Randi som tilfeldigvis gikk igjennem på vei til kjøkkenet med restene av Michaels aftensmat, lukket op.

«Det er mig, ja,» sa Yngvar Brink. «Jeg vil gjerne først hilse på Deres madame, hvis hun er hjemme. — — Det gleder mig. Vil De presentere mig som en bekjent fra Norge?»

Randi nikket kort. Hun hadde ikke sagt et eneste

ord, hverken god dag eller takk for sist. Ikke med en mine hadde hun gitt uttrykk for sin forbauselse.

«Et øieblikk,» sa hun. «Vil De vente her mens jeg bringer dette ut i kjøkkenet.»

Da hun kom tilbake, hadde Yngvar hengt den grå filthatten på en knagg.

«Hvorfor?» sa Randi og så på ham med rynkede bryn.

«Fordi jeg ikke vil utsette Dem for nogen ubehagelighet,» sa han. «Jeg kunde jo ringt, ikke sant? Men hvis madame eller monsieur tok telefonen, vilde de høre det var en mannsstemme.»

«Hadde det vært en forbrydelse av mig å ha en mannlig bekjent?»

«Det kunde tenkes at det vilde blitt ubehagelig — ikke sant? Derfor er jeg her nu. Næste gang kan jeg benytte telefonen. Det blir jo ikke den eneste gang vi går ut sammen. — Jeg kommer for å få Dem med i Operaen. Jeg fikk for en halv time siden overlatt to billetter av et ektepar i pensjonatet hvor jeg bor. De er blitt forhindret — — er det denne vei?»

Før Randi hadde svart, banket han på døren inn til spisestuen.

«Er De sikker på at jeg har lyst?» sa Randi sagte med en liten spydig latter.

Han tilkastet henne et raskt, forbauset blikk, men der stod madame allerede. Hun hadde hørt passiaren og lukket op i det samme der blev banket.

Efter presentasjonen gikk Randi straks inn for å klæ sig om, mens Yngvar blev sittende i stuen og konversere madame på fransk.

Randi sa til sig selv at det var dumt, ja idiotisk å si ja takk. Hun var egentlig sint på ham — for alt, for det Lilli fortalte, og fordi han antok det som en

selvfølge at den fattige vaske-barnepiken vilde falle ham i armene av henrykkelse bare han nevnte ordet opera.

«Naturligvis kan Randi gå med Dem,» hadde madame sagt. «Ja, for De har vel lyst?» spurte hun med et smil, som også sa at hun måtte føle sig i åttende himmel, selv om hun ikke lot sig merke med det.

«Ja takk,» var Randis svar — rolig og uten spor av begeistring.

Både Yngvar og madame hadde sett på henne med spørsmål i øinene. Men hun smilte bare velopdragent og forlot dem med et lite nikk.

Takket være Lilli, tenkte Randi, da hun klødde sig, er jeg ikke på langt nær så elskverdig mot ham idag som sist.

Han var like strålende og vel så det, eller like selvsikker rettere sagt. Han betraktet henne visst som en protégé! Han var jo hennes fransklærer!

Hm. Hun skulde snart sette ham på plass. Han skulde ikke komme til å si som Lilli at hun var det grønneste av alt grønt i Paris.

Og takket være den samme Lilli måtte hun trekke i en sort, langermet kjole istedenfor den yndige blekblå uten ermer, som hun hadde fått til siste skoleball i tredje gym. Den var sydd i krinolinefasong, og skjørtet vippt så nydelig med den blekrøde svanedunen nederst i kanten.

Søren også, at hun skulde lånt Lilli akkurat den. Men Lilli hadde en spesiell evne til å plukke ut den kjolen hun var aller mest redd for, og nettop på den tid hun selv kunde ha bruk for den.

Som den gang i Cabourg da Folke kom overraskende og vilde ha Lilli med på en seiltur. Da var det den hvite, langermede ullkjolen.

«Den er jo skapt til seilerkjole,» sa hun henrykt.

At den måtte legges op nogen centimeter spilte ingen rolle, det var bare å tråkle nogen sting under beltet, så var det i orden.

Men da Lilli dagen efter bragte kjolen tilbake, var den så flekket og krøllet og skitten at Randi umulig kunde bruke den før den var blitt kjemisk rensset.

To dager efter hadde den passet henne selv på seil-tur sammen med Mongrolles, men da var den nettop sendt til rensning.

Allikevel hadde hun latt Lilli få den blå idag. Hun hadde vært så innsmigrende da hun fulgte henne hjem.

Nei, hun vilde heller risikere å miste nogen tifranscsedler enn å låne bort kjoler oftere. — Det hendte ikke så sjelden at både Lilli og andre var «raka fant» og bad om et litet lån for et par dager. Men der kunde gå både uker og måneder før de betalte tilbake — hvis de i det hele tatt husket sin gjeld — det hadde hun også oplevd. Det var bare femten francs, så hun kviet sig for å nevne det når hun møtte sin kreditor, den flotte, overlegne svenskepiken — — —

«Jeg lover på ære å rense den hvis den får den minste flekk,» sa Lilli. «Og her er ti francs for rensningen av den hvite.»

Hun skulde være sammen med Folke for siste gang og vilde så gjerne vise sig i noget nytt naturligvis. Og Randi hadde vært svak og latt henne få både kjolen og silkestrømpene som passet til. Heldigvis at Lilli hadde så små ben. Hun prøvde Randis sorte semskede, men selv med en såle i slang de om vristen.

Var det noget sted og nogen gang i verden den blå passet, var det ikveld, sukket Randi og så sig kritisk i speilet.

Den sorte, langermede silkekjole med beigerosa vest var allikevel stilig og klædelig. — — Ansiktsfarven var akkurat så dempet som den skulde være — ingen hektisk gledesrødme heldigvis, — og øinenes uttrykk var også behersket. Ingenting tydet på at hun innerst inne gledet sig noget aldeles kolossalt til å være med ham i Operaen.

For et hell at håret nettop var nyvasket og frisert av en ekspert. Den nye frisyren med del på siden og de bløte, naturlige bølger var meget klædelig, sa madame. Takket være Stens gode smak. Han og Lilli hadde vært to flinke læremestere. Og sannelig var hun en lærvillig elev — i livets skole!

Men jeg låner aldri mer kjoler hverken til Lilli eller nogen av de andre, når de er forlegne, lovte hun sig selv.

Bare nu ikke Yngvar var skuffet over hennes toaletté. Han som nylig hadde hatt sånne chic'e og nydelige venninner — — —

— — —

Randi måtte gjøre vold på sig for at ikke Yngvar skulde forstå hvor det kriblet i henne av begeistring.

De satt midt i salen med utsikt til alle sider. Opper veggene i mange etasjer var det tett i tett med små, nydelige rum, foret med rødt og gull. Det virket ganske dukkeaktig, og Randi måtte tenke på de morsomme fyrstikk-kommodene hun laget som liten pike. Engang hadde hun laget hele fem etasjer med fem skuffer i hver etasje. Ovenpå og på begge sider var kommoden trukket med rød fløiel og en stripe gullpapir av julestasen.

«Jeg er glad vi ikke sitter i en av de cellene,» sa Randi. «Hvor satt De sist De var her?»

«I en celle i fjerde etasje. Det var forresten gan-

ske morsomt. Der er god oversikt, men fryktelig varmt, næsten som i Folies Bergere.»

«Og De var alene?»

«På en måte, ja. Jeg gikk hit alene, men tilfeldigvis traff jeg en dansk malerinne, som da bodde i samme pensjonat. Hun var også alene og —» Yngvar smålo. «Nåja, hun fikk laget det slik at hennes nabo, en franskmann, byttet plass med mig etter annen akt, så jeg fikk sitte ved siden av henne. Malerinner kan være temmelig initiativrike. Jeg kan ikke si jeg blev henrykt. Jeg vil helst velge mitt følge selv eller være helt alene.»

Randi orket ikke å se på ham mens han snakket. Hvis det var noget i det Lilli sa om hans kurtise, vilde hun straks se det i hans øine, han vilde føle sig brydd, og da vilde der straks komme noget mellom dem. Uten å vite det trakk hun pusten dypt.

«Hvad er det?» spurte Yngvar.

Nu var det uundgåelig. Hun måtte snu hodet.

«Ingenting. Hvad mener De?»

«De sukket så tungt.» Han holdt hennes øine fast med sitt åpne, ærlige blikk, og Randi smilte uvilkarlig. «De narrer ikke mig,» sa han. «De satt og tenkte på noget ubehagelig.»

Randi nikket og vendte sig bort.

«Det stemmer,» sa hun. «Det er ikke alltid like lett å jage vekk de ubehagelige tanker.»

«Kanskje jeg kan hjelpe Dem. Får jeg lov å gjette?»

«Vær så god,» sa Randi kort.

«Deres venninne Lilli —»

«Hun er slett ikke venninne,» avbrøt Randi.

«Vel, så sier jeg kollega. — Hun har en ganske livlig fantasi og et godt snakketøi, ikke sant?»

«Absolutt!»

«Hun har sikkert laget en historie om den danske malerinnen og mig. Jeg forstod det straks da De spurte om jeg var alene sist. De vilde prøve min ærlighet, ikke sant?»

«Kanskje,» sa Randi og var forbauset over at ikke rødmenn straks kom og ødela hennes sikre, rolige vesen. «De sa jo engang uttrykkelig at De var alene i Operaen. Derfor irriterte det mig å opdage at De ikke er så nøie med en liten løgn. Når en sitter ved siden av en dame halve aftenen og etterpå følger henne hjem —»

«Vi bodde i samme pensjonat —»

«Ja, da fulgte De jo til og med innenfor porten!»

Randi fikk til en liten likeglad, kurrerende latter. «Men alt dette vedkommer da ikke mig! Hvis jeg sukket, så var det bare fordi jeg mer og mer får øinene op for at alle mennesker er skuespillere. — Er ikke det en pen omskrivning for et annet ord?»

Nu lo hun høiere. Men Yngvar hørte den skurrende biklang og blev tung om hjertet. Hvad var der i veien med den glitrende, strålende, umiddelbare lille pike?

I det samme satte musikken inn, og all passiar op-hørte. Lyset blev dempet, men han kunde allikevel se at hun lukket øinene og foldet hendene i fanget mens hun lente sig tilbake i stolen.

Han måtte mønstre all sin styrke og selvbeher-skelse for ikke å legge sin hånd over hennes og gi den et sakte trykk.

I stedet flyttet han sig nærmere den motsatte side og la armene i kors over brystet med en mine som vilde klædd en martyr.

Men eftersom musikken skred frem, mildnedes det tragiske uttrykk.

Egentlig var det jo et sterkt bevis på hennes inter-

esse for hans person når hun slo an den tonen. Hun var sjalu simpelthen. Bravo! Et skritt fremover altså. Skinnsyk på et affektert dansk fruentimmer, som fra første stund hadde vakt hans motbydelighet, — påtrengende og eventyrlysten og ubluferdig som hun var.

Kjære lille pike, du har ingenting å sukke for. Jeg er din til den minste fiber, tenkte han og kunde ikke løsrive sig fra det yndige ansikt der hun satt foroverbøid med tindrende øine og halvåpen munn, mens hun ventet på at teppet skulde gå til side.

I aften så han henne fra en ny side. Han kjente igjen vaskepikens munnrapphet og krenkede mine da han spurte om hun forstod hvad hun sang. Men der var også noget annet, noget mer kvinnelig, våkent, bevisst. De to måneder ved kysten hadde utviklet henne, hvad nu årsaken var.

Yngvar rettet nakken og satte sig slik at han hele tiden kunde se henne. Det unge, lettbevegelige ansikt ved hans side med smilehull i kinnene og et øienpar som speilet sinnets skiftende følelser, var for ham et skjønnere syn enn den praktfulle scene ved Nilens bredder, som nu kom til syne.

«Aida» hadde han sett før. Hverken hun eller de andre italienske skjønnheter interesserte ham. Sangerinnene hadde vidunderlige stemmer, men deres overmodne utseende skapte en desillusjon, som virket ødeleggende på inntrykket.

Når sangen imellem nådde de svimlende høider, snudde Randi sig bare og så på ham med et blikk fullt av begeistrede utropstegn.

En gang var der tårer i øinene, men hun strøk dem hastig bort med hånden.

Han nikket med et lett smil til svar.

Da klappsalvene braket løs efter første akt, rystet Randi langsomt på hodet.

«Nei, jeg kan ikke,» sa hun. «Det virker så brutalt. Jeg var i en høiere sfære. Nu daler jeg ned på jorden igjen.»

«Da vil vi benytte anledningen til å se oss om,» mente Yngvar. «Senere blir De nok enda mere betatt og sentimentalt innstillet. For det er en tragedie, husker De vel? De kan få bruk for et lommektørklæ!»

«Ja, dessverre,» svarte hun. «Men jeg håper jeg tar det mere rolig nu. Sist jeg så Aida, hikstet jeg ubehersket. Slutningen er umenneskelig og hjerteløs, ikke sant?»

Yngvar trakk på skulderen med et smil:

«Handlingen i en opera betyr så lite for mig. Det er mest sangen og musikken som fengsler.»

«Jeg kan skjønne det,» sa Randi. «De ser jo aldri op på scenen!»

Yngvar så på henne med et talende smil.

«Når en kan forene to ting: høre noget vakkert og samtidig se noget enda vakrere, foretrekker jeg å slå de to fluene i ett smekk.»

«Jeg forstår ikke hvad De mener,» sa Randi og reiste sig fort for å skjule rødmen og det tydelige glimt av forståelse som hun visste han nu vilde lese i hennes øine. «Skulde vi ikke se oss om?»

Oppe i den strålende foyer var en broket mangfoldighet av toaletter båret av mer eller mindre påklædde skjønnheter.

«Dette er også morsomt,» mente Randi.

«Det er gratis forestilling,» sa Yngvar. «Nu ser De et glimt av det mondéne Paris.»

De fleste damer hadde et minimum av klær, de

nakne rygger, skuldrer og armer var naturligvis vel-skapte og velpleide; men Randi syntes de hørte mer hjemme på Folies Bergere enn i disse fornemme, stilige omgivelser.

«Jeg føler mig som en askepott,» sa hun til Yngvar, idet hun kastet et blick inn i et av de mange speil som nådde fra gulv til tak.

Han lo.

«Prinsen foretrakk henne for de elegante søstrene, vet De!»

«I eventyret, ja. Men i virkeligheten tror jeg nok at askepottene blir oversett. For som regel er ingen av dem fødte prinsesser — bare almindelige barne-piker,» lo hun, «et trin høiere enn skurekoner!»

Yngvar bare så på henne. Men det blikket må ha fortalt Randi noget. Noget som hun hittil bare så vidt hadde anet svakt.

Der tendtes et eget lys i hennes øine, de blev mørke og varme og strålende, mens en dyp rødme bredte sig over ansikt og hals.

De stod litt for sig selv ved et av de mektige søilepar som bar taket. Yngvar hadde holdt hennes blick fast nogen få sekunder. Men da hun tok blikket til sig igjen, føltet det som om der var gått timer siden hun sist så sig om i foyeren.

«Har Askepott noget imot at vi blir dus?» spurte han da de en stund efter gikk nedover trappene. «Det faller mig så vanskelig å si frøken Skaugård, og skulde jeg få lov å si fornævnet, må det være et du ved siden — synes ikke De også det?»

Randi var stanset på en av avsatsene. Hun så på ham med et usikkert smil.

Nei, nei, tenkte hun. Dette gikk for fort. Altfor fort.

«For mig vil det — falle svært unaturlig — enda,» sa hun stammende. «Vi har bare kjent hverandre i noen få måneder.»

«Bare noen måneder?» Yngvar så fast på henne. «Det forekommer mig at jeg har kjent Dem hele mitt liv — ja, at vi har vært sammen i en annen tilværelse også. Føler ikke De noget lignende?»

Jovisst følte hun noget, noget forunderlig, uutsigelig. Hun kunde bare ikke finne det rette uttrykk; men i det øieblikk følte hun sterkest en voldsom hjertebanken. Den måtte sees helt op i halsgropen og i øinene, syntes hun.

«Det ringte visst,» sa hun med et nervøst smil og gikk videre. «Vi må skynde oss!»

Yngvar smilte bare og fulgte efter. Det hadde slett ikke ringt, der lød bare et voldsomt dunk, som om taket ramlet ned.

«De synes nok jeg er en temmelig fremfusende person,» sa han.» «Nei, De behøver ikke svare, høitidelige, alvorlige og engstelige frøken Randi Skaugård. Jeg leser det i Deres øine. De tenker som så: Uff, ta det med mere ro da, Yngvar. Det haster ikke så. Jeg blir jo i Paris helt til jul, vi har tiden for oss — — ikke sant?»

«Ja, noget lignende mener jeg visst,» sa Randi med et lett smil. «Takk fordi De tolker mine tanker så utmerket.»

«Vel, vel,» sa Yngvar. «Så venter vi! Men De tillater vel at jeg bruker den tiltalen som faller mig mest naturlig?»

«Ja, selvfølgelig. Det er ikke verdt å overanstrenge sig med å uttale mitt tungvinte efternavn. De må spare stemmebåndene til De blir lektor!»

«Ja, ikke sant?» lo han. «Vet De forresten hvad Randi betyr? Ikke det? — Hun som har lett for å finne uttrykk for sine tanker — en slagferdig kvinne altså.»

Randi blev rød.

«Synes De det passer? At jeg snakker for meget, mener jeg. Det har alltid vært min feil at jeg ikke har kunne tie. Men jeg trodde jeg var blitt bedre her nede.»

— — — —

Like før annen akt sluttet, kjente Randi et lett slag på skulderen. Hun satt næst ytterst på stolraden og snudde sig forbauset.

Det var en grevelignende, elegant antrukken herre, den samme som hadde pekt på deres plasser og for det fingerpeket hadde fått to francs av Yngvar.

Han rakte Randi et brev og fjernet sig straks uten å vente på de sedvanlige drikkepenger.

Randi rystet på hodet til Yngvars spørrende blikk og lot brevet ligge i fanget.

Da lyset blev tendt, rev hun konvolutten op.

Der lå bare et visittkort inni. Eilif Sten stod der.

På begge sider var rablet med blyant:

«Det gleder mig at De er i live og ser så strålende ut. Frisyren er nettop den riktige. Deres vesen spiller nu på sordin, ser jeg. — Prinsen ser kjekk og mandig ut. Men De bør prøve både ham og Dem selv før De opgir friheten. Lettkjøpt seier er lite verd, vet De.

Deres — tross alt — opriktige venn —»

Randi puttet kortet fort ned i vesken. Hun følte Yngvars forbauselse, enda han så rett frem for sig og tilsynelatende var helt uinteressert.

«Noget morsomt, hvad?» sa han med et diskret smil.

«Å, sånn passelig,» sa Randi. Hun hadde en ubehagelig følelse av at Sten iakttok dem fra sitt skjul. Hun unte ham ikke å se hennes forvirring og ergrelse, derfor smilte hun åpent mot Yngvar. — «Her sitter en landsmann et steds, han ser oss og morer sig sikkert over at jeg ikke aner hvor han er; men jeg vil ikke speide efter ham, forstår De. — Jeg har vært sammen med ham to ganger, i Eiffeltårnet og i Versailles; men jeg bryr mig ikke om å fortsette bekjentskapet.»

Yngvar så på henne. Hun snakket fort og nervøst, og den konstante rødmen var et tydelig tegn på at der lå en opplevelse bak. Men hvad slags? spekulerte Yngvar på og betraktet henne med en ny interesse.

Han hadde tenkt sig henne så aldeles uberørt og uskyldig — — at hun vilde bli lett å vinne. — —

Hvorfor hadde hun ikke fortalt at hun var sammen med en landsmann de to stedene?

Hun var så begeistret da hun skildret opholdet i Versailles. Og han husket nu at han hadde vært forbauset over hvor inngående hun kjente Eiffeltårnet.

«Jeg har slett ikke noget imot å hilse på — —» Deres venn vilde han ikke si, og ventet at Randi skulde fortsette med navnet på denne mystiske person.

«Hans navn er Sten, ingeniør,» sa hun. Like så godt å hoppe i det, tenkte hun. Så var hun vel ferdig med den historien. «Men jeg har ingen interesse av å treffe ham her!» sa hun med febrilsk iver. «Han er — han er —»

«Nå?»

«Han har skuffet mig,» sa Randi, og der kom et hårdt glimt i de blå øinene.

Yngvar knep munnen sammen. Øinene lyste av energi og besluttosomhet da de fór søkende omkring i losjene og salen.

«Det kan jo tenkes at han opsøker oss,» sa Randi. «Da skal De late som ingenting, lov mig det! Han har nemlig vært svært hyggelig og — og hjelpsom og spandabel — —»

«Og hvad mer?» avbrøt Yngvar barskt.

«Men som sagt — jeg blev litt skuffet sist vi var sammen. Og det sa jeg nokså tydelig.»

«Og allikevel våger han å skrive til Dem mens De sitter sammen med en annen herre! Sannelig, frøken Skaugård, den mannen skulde jeg ha lyst til å — — bokse litt med!» Yngvar knyttet hendene og gjorde nogen morderiske bevegelser henimot kikkertboksen. «Jeg er temmelig sterk!»

«Vær så snild å se litt blidere ut da,» smilte Randi. «Kanskje han ser oss og fryder sig over å ha skapt ugreie, når han opdager det biske ansiktet.»

«De har rett,» sa Yngvar og smilte tilbake. «Vi vil late som om» — —

«Ikke som noget,» skyndte Randi sig å si. «Bare vær naturlig og lat som han er luft.»

«Bedervet luft?»

Randi lo.

«Å — det var sterkt sagt. Litt lummer heller. En er likesom forberedt på lyn og fjern torden — — der er elektrisitet i luften.»

Yngvar smilte mørkt, og Randi moret sig over å se igjen den nakkefolden fra ombord, da han også så ut til å være i krigshumør.

«Si mig, Randi, var der lynnedslag nogen gang — i Versailles eller i Eiffeltårnet?»

«Neida, neida, — bare små elektriske utladninger. Men de rensset luften. Etterpå anskaffet jeg mig en lynavleder, og nu er jeg bestandig så trygg —»

«Hvordan ser han ut?»

«Som en italiener.»

«Hm, hm. Den typen altså. Da tror jeg sikkert jeg har sett ham på Domen engang. Vekt, mørkt hakeparti og et lurende rovdyrblikk?»

«Fy, det var en krass beskrivelse,» sa hun med en misbilligende grimase. «Der er kanskje noget eget ved øinene; men jeg vil heller si at de er vennlige, litt dvelende kanskje, men fengslende og med et intelligent uttrykk.»

«Alle rovdyr er intelligente,» mente Yngvar. «Ellers var de ikke så opfinnsomme. Han jeg mener har nettop den katteaktige likegladhet over sig som besnærer de uskyldige ofre. Men når tigerkloen slår ned, antar jeg blikket er temmelig våkent.»

«Nu er De ondskapsfull,» sa Randi og la ikke skjul på at hun følte sig såret over hans iver efter å sverte den ukjente mann — hennes forhenværende hyggelige venn. «Vi hadde det svært hyggelig sammen. Jeg angrer på at jeg var så troløs å nevne at jeg blev skuffet. Det var kanskje min egen skyld. — Jeg er visst litt for grønn enda.»

«Enda? De legger vel ikke an på å ligne slike som Lilli Bøhn for eksempel?»

Randi rettet sig med et overlegent smil.

«Hvorfor ikke? Lilli er kjekk, hun! Og det er sant som hun sier, at de lysegrønne og oversensible bør helst pakke sig hjem snarest mulig. Skal en få det

rette inntrykk av Paris, må en hverken være lysegrønn eller tynnhudet; men den rette farven og tykkhudetheten kommer vel med tiden, når den får vennet sig til jargonen her nede.»

Yngvar svarte ikke straks. Han forstod at han hadde vært for ivrig. Det hadde ikke vært nødvendig å bruke så sterke uttrykk. Men når han tenkte på at hun skulde bli her i flere måneder efter at han var reist hjem — alene uten nogen beskyttelse hverken fra sitt eget kjønn eller det «sterke», da kokte det over i ham av fortvilelse over sin egen maktesløshet.

De dumpe, tunge slag som nu meldte at pausen var slutt, lød denne gang som en skjærende, brutal disharmoni, syntes Randi. Forrige gang hadde hun moret sig over den originale måte å samle publikum på. Nu var ingenting morsomt lenger.

Da teppet gled til side, satt Yngvar med lukkede øine, og Randi kunde ikke la være å smile. Jaså, så han var så lett å fornærme!

Musikken og sangen rev henne med sig og fikk henne snart til å glemme både Stens taktløse billett og hennes sidemanns utidige hissighet. Verden var jo igrunnen så vidunderlig allikevel.

Hun la sakte sin hånd bort på Yngvars arm og gav den et lett trykk, mens hun så på ham med et forsonlig lite smil.

«Jeg trodde De sov, — at de hadde overanstrengt Dem,» hvisket hun skjelmisk.

Da åpnet han øinene og så på henne. Hånden som lå på armen, blev innesluttet i et varmt, fast grep.

«Jo, De er sterk. Jeg er viss på De kan bokse,» sa

Randi med et forsøk på å le naturlig og gjorde en svak liten bevegelse med hånden.

Øieblikkelig blev den fri. Og nu var det Randi som rykket over til den andre siden — — for bedre å se Aida, mens hun sang en av sine praktfulle himmelstrebende arier.

Er det sant at du har vært i «K» de to siste søndager?» spurte Lilli Randi en formiddag i oktober da de møttes i park Monceau.

«Det høres som det var en merkelig begivenhet,» sa Randi. «Javisst var jeg der, og jeg akter å gå dit snart igjen.»

Lilli betraktet henne med åpenlys forbauselse og en ikke liten porsjon skadefryd i blikket.

«Nei, jasanya, da er det altså slutt med Yngvar alt?»

«Hvad mener du egentlig?» sa Randi rolig, og Lilli ergret sig over hvor glimrende hun forstod å beherske sig.

«Jeg mener at når du tyr dit to søndager i trekk, må det bety at Yngvar har sviktet dig. Det er bare de ensomme, de uten herrefølge som tilbringer fridagene der.»

Randi pakket det blå silketeppe omhyggelig over gutten, trakk luen bedre nedover ørene og satte vognen i en vuggende bevegelse før hun endelig svarte.

«Yngvar Brink og jeg er fremdeles like gode venner, hvis du endelig skal ha greie på det,» sa hun med et irriterende rolig smil.

«Og enda går du dit!»

«Ja, tenk,» lo Randi. «Jeg trenger litt forandring, og det mener jeg han også behøver. Jeg vil nødig overanstrenge og misbruke mine venner. Det tar tid, og det koster penger å ha en dame på slep hver gang

en skal ut. Og Yngvar tjener ingenting, vet du vel.»

«Pøh — hans mor er rik nok,» mente Lilli. «Han er eneste barn, og han bor i et fint pensjonat. Han er nok godt beslått. Han er aldri blank, sier hans venner.»

«Hm. Det gleder mig å høre,» sa Randi blidt. «Jeg tjener forresten såpass at jeg betaler for mig selv når vi er ute — som oftest,» føide hun til da hun så Lillis vantro smil. «Jeg likte mig forresten i «K». Hvis vi gikk litt oftere dit istedenfor å sitte og slenge rundt om på kafeene og vente på slag —»

«Hvem gjør det?» ropte Lilli opbragt.

«Jeg sa vi,» smilte Randi. «Du og jeg og alle de andre sitter der i håp om at en eller annen vil dale ned til oss og sørge for litt avveksling i programmet. Og det er da all right! Men jeg synes vi norske burde bli enige om å møtes i «K» en gang imellem. Jeg tror det vilde være en hvile for oss, alvorlig talt, Lilli. — Kan vi ikke gå bortover sammen. Jeg synes det er litt koldt å sitte stille idag.»

Lilli var i skinnkåpe og vilde helst bli sittende. Men hun vilde også gjerne prate med Randi.

Det var så lenge siden sist. Hennes gutt hadde vært forkjølet et par uker og derefter hun selv, og alt hadde vært så skakt og skjevt og vemmelig. Folke var reist, og de andre var ustadige eller kjedelige, og pengene blev mer og mer udroe.

«Ikke gå for fort da,» sa hun med en søvnig, trett grimase, idet hun reiste sig. «Jeg er lei Paris og unger og madamer og all ting. Jeg spekulerer på Rivieraen til vinteren. Der er mange rike amerikanere og høie lønninger. Vi er dumme som går her og sliter oss ut for så ussel betaling.»

«Jeg blir iallfall her,» sa Randi. «Jeg har det så bra som jeg kan ønske mig det. Den nye kokken er litt muggen imellem, men hun er ikke så fnysende som Charlotte. Hun er forlovet og liker å skryte av sin Pierre, og jeg kan godt orke og høre om alle hans dyder. Hun forakter mig fordi jeg enda ikke er forlovet — —»

Lilli brøt henne av:

«Jaså. Se det var en åpen bekjennelse, Randi. Jeg var ikke så sikker nemlig. Dere så ut til å være fyr og flamme begge to, den kvelden på Viking. — — Aner du forresten hvad forelskelse er?»

Randi foretrakk å le istendenfor å svare. Og hun lo så hjertelig og smittende at Lilli til slutt måtte stemme i med.

«Den norske piken som ler, kaller min madame dig. Hun hørte dig en gang her i parken,» sa Lilli, «og glemmer det aldri. Du lo så du gråt. Hvad lo vi av nu forresten?»

«Jeg lo av dig,» sa Randi. «Du tror visst fremdeles at jeg er et barn på tolv år, og at jeg er den lysegrønneste i hele Paris, og jeg er da fylt tyve år, Lilli! Du så på mig som jeg var en frosk eller en gresshoppe eller en annen underlig fremtoning.»

«Du er også underlig,» sa Lilli med en fortenkt mine. «Vet du hvad en av Folkes venner sa om dig? Jeg håper du tåler en kompliment: Hon er oberörd, och dock är hon kvinna. — Det skulde vel bety et pluss ved dig. Men opriktig talt, Randi — jeg synes den er et minus denne lyseblå uskyldigheten din.»

«Jaså! Er jeg lyseblå nu, sist var jeg grønn!» sa Randi med så lyst et smil at hun fullstendig avvebnet Lilli.

«Men føler du aldri en infam, intens lyst til å flirte da?» spurte hun. «Til å få herrene forrykte? Til å få se litt av villdyret i dem? — — Uff, nei, jeg ser på dig at du er helt utenfor,» sukket Lilli med en hode-rysten. «Du er ikke våknet enda. Det er derfor — — Hvad synes du om Yngvar? Litt kjedelig, hvad? Han er umulig når det gjelder kurtise altså.»

«Jaså. Du fortalte en gang om en dansk malerinne og om enda en — —»

Lilli knep det ene øie igjen og tenkte sig likesom om.

«Åja. Men det var visst mest fra deres side det. De vilde forsøke å vekke den sovende Adonis som de sa. — — Men fortell hvad du synes om «K» da!»

«Jeg synes det er storartet at her finnes et sånt sted i dette Sodoma, jeg,» sa Randi varmt. «Vet du at der lå to piker syke? En hadde gulsott, den andre hadde hatt bronkitt og ligget der i åtte dager, men var oppe da jeg var der. Madamene deres vilde ikke eller kunde ikke ta sig av dem, og istedenfor å bli bragt på sykehus fikk de altså komme dit for en rimelig betaling.»

«Jada, jada, jeg vet at det går an å få ligge der i lettere tilfeller, og naturligvis er det humant og kristelig og så videre. Men du må da si det er temmelig kjedelig for et ungt menneske å tilbringe en hel friaften på et sånt sted, hvad?»

«Der er hverken kafé eller kino eller dansesal, nei,» sa Randi. «Men vi kan jo gå på Mont Parnasse eller Mont Martre når vi ønsker den slags underholdning. Nettop det at tonen og ånden i «K» er så totalt forskjellig fra de andre stedene, er en behagelighet og en hvile, synes jeg. Det føles som vi plutselig blir oss selv og får tid til å tenke norske tanker.»

Lilli kastet hodet bakover med et ironisk smil.

«Ja, tenkte jeg ikke du vilde passe der, Randi! Det er noget av den samme livsfjernhet over dig også nemlig.»

Randi smålo.

«Livsfjern, jeg! Jeg som elsker livet så det ofte gjør rent ondt!»

Lilli rystet på hodet.

«Ikke det virkelige, pulserende liv, vennen min. Det er du helt fremmed for.»

Randi gikk en lang stund i sine egne tanker. Så sa hun ganske rolig og stille:

«Nu vil jeg si dig noget, Lilli. Du får bli sint; men jeg må ha sagt det allikevel. Jeg har fått tid til å tenke de gangene jeg har vært i «K», og jeg har tenkt både for dig og mig. Du vil synes at jeg er viktig og selvgod kanskje, men det får ikke hjelpe. Jeg har til og med drømt om dig flere ganger, Lilli. Så jeg håper du forstår at jeg virkelig har interesse for dig —»

«Bevares, hvor høitidelig!» mumlet Lilli. De brune øinene glippet urolig og nervøst.

Randi så ikke på henne, men fortsatte med fast stemme:

«Du er altfor god til å gå her og være en kasteball mellom kafeene på Mont Parnasse, Lilli. Du har alt fått et stempel på dig. Ditt rykte er ikke så aldeles uplettet. — Jeg tror det er det du kaller å leve, å være i kontakt med livet, eller hvordan det er du uttrykker dig. Du burde si stopp nu, Lilli. Du burde bremse før det er for sent. Reis til Rivieraen, det er det beste du kan gjøre hvis du ikke vil hjem — —»

Randi var forberedt på en hånlig latter, på et voldsomt utbrudd, men det kom ikke.

Det gikk noen minutter før Lilli sa noget. Barnevognene rullet side om side bortover grusgangen. Lillis skrek et sted av mangel på smørelse, ellers var det en trykkende taushet mellom dem.

«Jaså, Randi,» kom det endelig i en langsom, unaturlig rolig tone. «Så du er blitt spionassistent! Er det Yngvar, eller er det damene i «K» som har gitt dig de opplysningene?»

«Jeg har selv øine i hodet,» sa Randi rolig, «men en del har jeg hørt — fra forskjellig hold. Du er en av dem som nevnes blandt de noget tvilsomme skandinaviske piker. Foreløbig settes der likesom et spørsmålstegn efter navnet ditt. Men selv det er du for god til, Lilli.»

Lilli smilte, blekt og spydig.

«For god!» hermet hun med en gjep. «Hvad vet du om det? Har du nogen anelse om hvor langt nedover jeg egentlig er glidd? »

«Lilli!» ropte Randi og tok om henne med begge hender. «Ikke gjør dig verre enn du er. Men fortell mig hvad det er som piner dig. Jeg har jo sett at noget er i veien med dig i det siste! Du er så blek og slapp og uinteressert.»

«Jeg tror jamen du står der og griner!» lo Lilli med en tørr, kold latter, mens hun betraktet Randis bevegede ansikt, hvor tårene uhindret trillet nedover kinnene. — «Ja, når du virkelig har såpass interesse for mig, kan du gjerne få hele historien. Jeg har gått og ønsket at nogen vilde pumpe mig. Men hvem gider? Du er jamen rar du, Randi!»

«Jeg er glad i dig jeg, Lilli,» sa Randi med et skjelvende lite smil. Tårene hang som tunge dråper i øienvippene.

«Det høres yndig! Tenk om Folke hadde sagt noget lignende!»

Lilli smilte bittert og gjorde en bevegelse som hun frøs innenfor skinnkåpen.

«Det er altså ham?» spurte Randi.

Lilli nikket.

«Sist han, ja. — Jeg trodde han var virkelig glad i mig, at det ikke bare var flirting og lidenskap og mannfolksvakhet og den slags. Du vet svenskene er nogen ordentlige charmerer, og Folke var besnærende altså. Jeg har kjent mange unge menn, men aldri har nogen hatt slik makt over min vilje. Han kunde smile bort alle mine innvendinger, forstår du, samtidig som han — — Nei, nu skal du få vite alt. Han snakket om den frie kjærlighet på en slik overbevisende måte at jeg måtte gi ham rett, og når han ved siden av innbilte mig at jeg var det deiligste på jorden — — ja, så skjønner du nok resten, Randi. — Å, jeg er verdens ulykkeligste menneske!» ropte hun, og tårene kom plutselig styrtende mens hun hulket høit.

Randi satte kursen mot den minst beferdede del av parken, lengst bort fra de andre skandinavere og lot Lilli gråte ut.

«Du er det eneste menneske som har gidet å si mig et advarende ord. Men det er for sent, Randi, altfor sent.»

«Ja, jeg er så lei for det,» sa Randi medfølede, «men før jeg reiste til kysten kjente jeg dig ikke så godt. Du hadde vel forresten bare ledd av mig da.»

«Det hadde jeg, ja. For juni var en vidunderlig deilig tid. — — Og Folke var der jo, og han sparte aldri — hverken på penger eller — —. Å, hvor jeg

hater ham, Randi!» brøt hun plutselig av og knyttet hendene. «Nu reiser han hjem til Sverige fri og frank, og her går jeg — — — Å, hør, — er ikke din maddames mor læge? Vil du følge mig til henne, Randi — — så jeg kan få vite sannheten? — Å, du er en engel! — — Det er sant, den bedårende lyseblå uskylds-kjolen din har jeg sendt til rensning. Ikke fordi den er blitt skitten — men jeg vilde ikke du skulde risikere noget.»

Et par uker senere skulde Randi og Yngvar møtes på gare de Lyon for å ta toget til Fontainebleau. De hadde ikke vært sammen siden den aftenen i Operaen. Yngvar hadde ringt flere ganger, men Randi hadde hver gang avtalt å møte andre.

Det var det håndtrykket som hadde skremt henne. Det hadde ropt et varsko om å være på vakt. Dertil kom Stens linjer. De hadde også skaket henne op. Dessuten husket hun altfor godt scenen i parken ved Champs Elysee og Lillis dunkle hentydninger til Yngvars ustadighet.

At hun innerst inne tvilte på Lillis sannferdighet og sa til sig selv at Yngvar var ulik både Sten og Folke og de andre uthalerne formådde ikke å jage bort den bitte lille tvilen som hadde satt sig fast i hjertet.

Prøv ham, skrev Sten, og det var det hun hadde praktisert.

I telefonen hadde han snakket om fransken og anvendt hele sin veltalenhet for å få henne til å si ja. Men hun hadde pisket sig selv til å si nei takk, enda det skrek i henne av lengsel etter å se ham.

Men en lettkjøpt seier er lite verd, tenkte hun, og bet tennene sammen. Blir han lei av å be mig og finner en annen — — Da var han ikke verd en eneste lengselsfull tanke.

Besøkene i «K», som var den populære forkortelse blandt skandinavere på K. F. U. K. — hadde også bidradd til å klarne hennes tanker.

Når hun satt der og hørte på sangen og foredragene, var det mer stemningen og stillheten — enn det som blev talt — som rev henne med. Hun kom inn i en ganske ny sfære, hvor lidenskaper og hissende, eggende musikk var bannlyst, og hun følte da at et sted dypt inne i henne var der en lengsel etter å leve i denne rene luft, selv om den ikke nærret hennes trang etter spennende eventyr. Egentlig hadde de vært for spennende mange ganger.

Når Fadervår blev bedt på norsk eller dansk, og hun selv foldet sine hender og sagte bad med, gikk tankene uvilkarlig hjem til far og guttene — — og mors grav oppe på Vestre Gravlund.

Der var ingenting utenom som hindret henne i å tenke tilbake, — til mors dødsleie, til fars sorg, til hennes egen fortvilelse den gang kisten gled ned i det sorte gapende hull, mens der blev sunget «Fred til bod for bittert savn». Den linjen glemte hun aldri, aldri. Den var knyttet sammen med moren for alltid

— —
Jo, det var godt å komme til «K», selv om alle de sørgelige, bedrøvelige tanker alltid passet på å opsøke henne nettopp der. Men de hadde nok banket på døren før også, hun hadde bare aldri vært hjemme for dem.

Da Yngvar igår fristet henne med en hel eftermiddag i Fontainebleau, hvor hun ikke hadde vært enda, sa hun straks ja. Madame hadde vært så snild å tilby henne frihet allerede klokken tolv, fordi det nu blev så tidlig mørkt.

«Det er Deres vakre, charmerende venn, monsieur Brink,» hadde hun sagt med et betydningsfullt smil, da Yngvar ringte.

Før hadde hun vært så heldig selv å ta telefonen,

så madame ante ikke hvor ofte hun hadde sagt nei til den charmøren.

— — Hun hadde tillatt sig den luksus å ta bil til stasjonen, derfor var hun litt for tidlig ute. Det var madames påfund.

«Det er så morsomt å føle sig litt lettsindig engang imellem,» sa hun. «Det blir en altfor bratt overgang for Deres sensible nerver hvis De først tar metro eller buss og et par timer senere vandrer omkring i de elegante, luksuriøse salonger der nede og føler Dem som en Josephine eller Marie Antoinette.»

I det samme stakk hun fire ti-francssedler bort til henne. Det blev til togreisen også, sa hun. Hennes venn hadde jo ingen inntekt, — og det var jo skikk og bruk i Norvège at damene selv betalte fornøielsene, når kameraten var likeså fattig som damen selv.

Randi hadde nevnt noget slikt engang, ja, og tok strålende imot pengene. Hun betraktet dem som et tilskudd til den moderate lønn og følte sig ikke det grand besværet av takknemlighetsfølelse. Der var mange barnefrøkener som hadde mindre lønn, men der fantes også nogen som var oppe i fem hundre om måneden. — —

Da Yngvar kom, viftet Randi med sine to billetter. Hun hadde kjøpt retur også.

«Ni og tyve francs,» sa hun, «fryktelig dyrt, det må være lenger enn jeg trodde.»

«Regn ut i norske penger,» sa Yngvar. «Det blir fire og en halv krone, altså to fem og tyve hver vei. Men det vil jeg betale, Randi,» sa han med en bestemt mine, mens han trykket hennes hender. «Du har slett ikke råd til å ta så meget av den elendige fillelønnen.»

Randi var blitt sprutrød. Det så virkelig ut som om han ikke selv visste om dusingen. Han var så rolig og god i øinene og så på henne med et freidig, åpent smil uten spor av skyldbevissthet.

«Jeg har fått firti francs til turen av madame,» sa Randi. «Det kunde forresten aldri falt mig inn at De skulde hatt en sånn ekstrautgift for min skyld. De har jo vært der før —»

«Annen gang er det dobbelt så interessant,» sa Yngvar. «Nei, jeg mener tusen millioner ganger så hyggelig,» sa han med et muntert smil. «Jeg venter mig meget av Fontainebleau denne gang. — Sist var jeg sammen med Folke Dahlin. Apropos, har du nogen anelse om hvor Lilli er reist hen? Jeg fikk brev fra Folke igår, og han ber mig hilse henne. Jeg ringte op, men hun var sluttet, sa fruene, og hun kunde ikke si hvor hun var reist hen.»

Randi bet sig i leben og vendte sig plutselig fra Yngvar.

«Hun er syk,» sa hun kort. «Hun ligger på et amerikansk hospital, men er i bedring. Jeg var oppe og hilste på henne i forrige uke.»

«Hm — ja så.»

Yngvar var plutselig blitt taus han også. De gikk opover trappen, og Yngvar kjøpte sine billetter i lukken, mens Randi gikk ut på perrongen.

Likeså godt å si det straks, tenkte hun. Gud skje lov at jeg er blitt så meget flinkere til å holde den dumme rødmen på avstand nu.

— — Da de satt rett overfor hverandre i toget, sa Randi, mens hun så ut gjennom det åpne vindu:

«Det er Folkes skyld at Lilli er blitt syk. Det skal De skrive og fortelle.»

«Hm. Er hun meget syk?»

«Hun kan helbredes sa madame dr. Katz; men det vil ta flere ukers opphold på hospitalet. Lilli var nok så rolig nu. Hun hadde trodd det var uhelbredelig, stakkar. — Hennes madame var merkelig nok så rørende snild at hun gav henne en hel måneds lønn ekstra, og det blir jo en god hjelp. Dessuten har hun nylig fått en del penger hjemmefra til klær, så hun klarer næsten å betale for sig. — Har Folke god råd?»

Yngvar rystet på hodet.

«Det aner jeg ikke. Han var flott anlagt, men det kan ofte bety det motsatte, vet du.»

«Han burde sende Lilli minst fem hundre francs,» sa Randi. «Det er den sum hun trenger. Når hun kommer ut av hospitalet, vil hun be om å få bo i «K» en ukes tid, til hun får sig ny plass.»

«Men da må hun vel tie med hvorfor hun har vært på hospital?»

«Det tror jeg ikke. Hun blir jo ikke utskrevet før hun er helt frisk, og jeg kan ikke tenke mig at «K» slår hånden av en som er så dypt fortvilet. — Jeg tror nok jeg skal få plass til henne.»

«Hvorfor nettopp du? Kan hun ikke selv?» sa Yngvar mørkt.

«Det må ordnes før hun kommer, begriper du vel!»

Der fór plutselig et lyst smil over Yngvars alvorlige ansikt.

«Randi! ropte han og grep begge hennes hender uten å bry sig om at et par gamle damer, som satt borte ved det andre vinduet, smilte og hvisket sammen og lot til å finne at det utenlandske par var et meget underholdende reisefølge. «Takk!» sa han bare og så på henne med et lykkelig blikk.

«Jeg — jeg glemte mig, jeg,» sa Randi. Men det lot ikke til at hun var så svært ulykkelig over forsnakelsen.

«Lilli har sikkert angret på litt av hvert siden hun blev syk. — Har hun rettet på en del misforståelser mellom dere to?» kom det litt efter i en helt ny tone fra Yngvar.

Randis rødme var svar nok.

«Ja. Hun sa hun hadde — — svertet — dig — — — — for å se — — hvor meget jeg tålte.»

Yngvar holdt fremdeles hennes hender fast i sine, så fast at det næsten gjorde ondt.

«Jeg kan jo ikke rømme nu,» smilte Randi, «du kan gjerne slippe!»

«Jeg slipper dig aldri, aldri mer,» sa han sakte. «Er det ikke hjerteløst av skjebnen at vi sitter her i toget nettop nu! — Forresten — —»

Han slapp plutselig hendene og satt i neste sekund ved siden av henne på benken.

«Jeg er nu dum også da,» lo han. «Jeg glemmer at vi er i Frankrike! Her er det jo ikke så nøie — —»

«O m du våger!» hvisket hun med blussende kinder og trakk sig helt inn i kroken.

«Nei, vær sikker,» sa Yngvar med et beroligende smil. «Jeg vil ikke nogen av oss så ondt — eller rettere — at vi skal gå glipp av det jeg har lengtet efter i et halvt år — —» Han trakk klokken op av lommen. «Men det er enda en halv time til vi er fremme.»

«Sett dig vis à vis igjen, så kan vi for eksempel beundre alle de nydelige villaene,» lo Randi. «Og var det ikke så at jeg skulde få lære litt fransk historie på veien? Er du ikke en vordende skolemester? Og skulde vi ikke konversere på fransk herefter?»

«Det skal vi, ja!» ropte Yngvar og satte sig lydig på sin forrige plass. «Se på mig, Randi. Nei, det er sant,» sa han og sukket smilende, «de gamle damene der borte er naturligvis franske. Da sier jeg heller: Randi! Jeg elsker dig — over alt på jorden! — Nei, du skal se på mig! De skjønner ikke en stavelse de gamle jomfruene.»

«Ser du ikke at de smiler,» sa Randi. «Kanskje de er norske!»

«Umulig,» mente Yngvar, «de har malte leber.»

«Jeg er slett ikke så sikker,» sa Randi med lav stemme. «Det er mange skandinaver som bruker lebestift. I førstningen stolte jeg så fullt og fast på at alle røde leber var franske, men jeg kom flere ganger i ordentlig knipe av den grunn. La oss velge et mer nøitralt emne. — Fortell mig litt om Fontainebleau. Hvem har bygget det slottet, og hvor gammelt er det omtrent?»

Yngvar svarte ikke. Han bare satt og så på henne med armene i kors over brystet.

Til slutt brast Randi i en hjertelig latter. Det var så komisk å se på den fortvilede martyrminen hans.

«Endelig,» mumlet Yngvar, likesom for sig selv.

«Hvad mener du?»

«Endelig hører jeg dig le slik som det er naturlig for dig — uten nogen falsk biklang eller med kunstig demper på instrumentet.»

«Du burde heller opmuntre mig til å le med måte,» sa Randi med et glitrende smil. «Men når jeg er riktig glad og synes at hele verden er full av solskin, da — —»

«Da er alle forbud og all dum etikette forgjeves, ja,» fortsatte Yngvar, og i neste øieblikk var hun

innesluttet i hans armer. — — — «De gikk da du begynte å le,» sa han, da Randi endelig fikk hodet såpass fri at hun kunde kaste et blikk over mot den andre siden. «Jeg hadde rett. De var franske, de forstod situasjonen. De sendte mig et opmuntrende smil, idet de forsvant. Og jeg har visst aldri i mitt liv smilt så takknemlig til noget menneske — —»

«Melun!» ropte konduktøren.

«Vi går av her og tar en bil resten av veien,» foreslo Yngvar og rev hatten til sig. — «Ser du ikke at her kommer nye passasjerer inn — — Tre, fire. Vi må dele benkene til og med —»

«Har du fått solstikk?» lo Randi. «En bil herfra til Fontainebleau koster mer enn hele min måneds-gasje!»

Yngvar satte sig igjen med et lett sukk.

«Vet du hvad Fontainebleau betyr, Randi?» spurte han.

«Ja, det er da temmelig lett å gjette,» mente hun. «Det er vel bare å oversette ordrett, det.»

Yngvar så på henne med et langt, strålende blikk:

«For mig vil det herefter komme til å bety noget ganske annet. I det øieblikk toget stanser og konduktøren roper Fontainebleau, betyr det at jeg er blitt verdens lykkeligste menneske.»

209.

JULLI WIBORG

KISS-BØKENE:

- I. *Frk. Kiss*, kr. 3.00, innb. kr. 4.75.
- II. *Student Kiss*, kr. 3.00, innb. kr. 4.75.
- III. *Lykkebarnet*, kr. 3.00, innb. kr. 4.75.

FORLOVELSES-BØKENE:

- I. *Ragna*, kr. 3.00, innb. kr. 4.75.
- II. *Forlovet*, kr. 3.00, innb. kr. 4.75.
- III. *Majen*, kr. 3.00, innb. kr. 4.75.
- IV. *For første gang*, kr. 3.00, innb. kr. 4.75.

KJÆRLIGHETS-BØKENE:

- I. *Mens hjertet længter*, kr. 3.00, innb. kr. 4.75.
- II. *Naar kjærligheten kommer*, kr. 3.00, innb. kr. 4.75.
- III. *Da eventyret kom*, kr. 3.00, innb. kr. 4.75.
- IV. *Frieren*, kr. 3.00, innb. kr. 4.75.

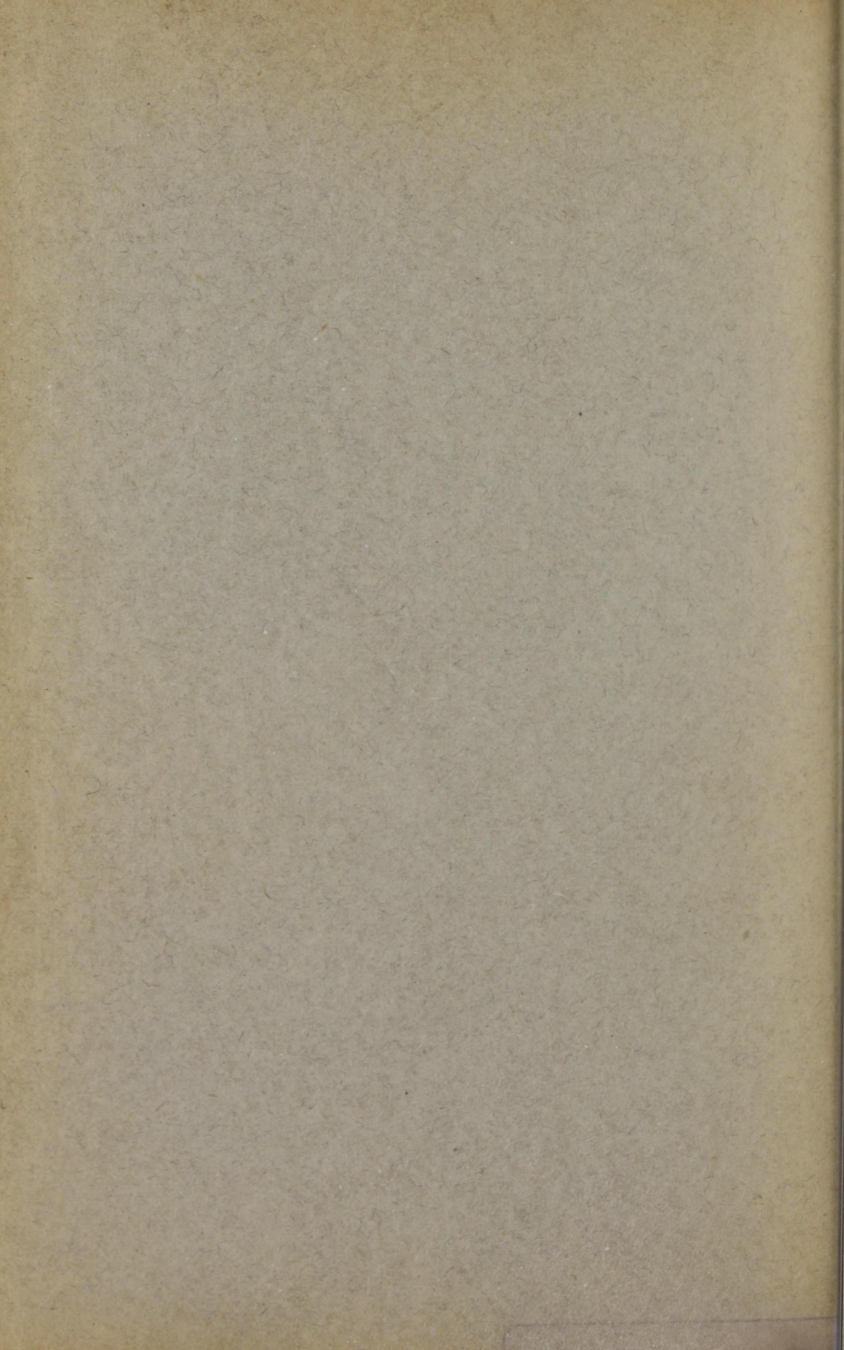
HELGA-BØKENE:

- I. *En farlig drøm*, kr. 3.00, innb. kr. 4.75.
- II. *Seilassen*, kr. 7.50, innb. kr. 9.75.
- III. *Hemmelig forlovet*, kr. 4.00, innb. kr. 6.00.

- Jan og Eva*, kr. 1.50, innb. kr. 2.50.
- Frk. Tornerose*, kr. 4.00, innb. kr. 6.00.
- Tryllenøkelen*, kr. 3.00, innb. kr. 4.75.
- De paa sytten*, kr. 4.00, innb. kr. 6.00.
- De paa atten*, kr. 5.25, innb. kr. 7.00.
- Veien til mannens hjerte*, kr. 4.25, innb. kr. 6.25.
- Unge øine*, kr. 4.25, innb. kr. 6.25.

I ALLE BOKLADER

Centraltrykkeriet
Oslo

J. WILBORG,

UT.

4 opl.

Oslo 1929.